НАРОДНА
АРМІЯ
22 вересня, 2016
#37 (5466)

Начальник військового ліцею імені Івана Богуна, Герой України генерал-майор Ігор Гордійчук

КОМАНДИР НЕПЕРЕМОЖЕНИХ

Були останні дні серпня 2014 року. З висоти 277,9 бійці групи «Сумрака» майже шістдесят кілометрів виходили захопленою ворогом територією до своїх. Пересувалися здебільшого ночами, сторонячись магістральних доріг та населених пунктів. Уся рівнина — від державного кордону до передових позицій українського війська — була заповнена підрозділами росіян, які «заблукали» в донецьких степах. У селах та шахтарських містечках хазяйнували посіпаки «русского мира». З українськими частинами загін з'єднався аж під Многопіллям — невеличким селом поблизу Іловайська.

Коли нарешті дісталися своїх, хлопцям та їхньому командирові здалося, що військова доля їм таки посміхнулася. Завдання, яке ставило командування, було виконано з честю. Поранені, зголоднілі та знесилені, вони вислизнули з обіймів смерті — живі й непереможені. В минулому, ніби один нескінченно довгий день, залишалися чотири штурми Савур-Могили і дванадцять діб її оборони. Це були сотні годин безперервного пекла, влаштованого на крихітному клаптику донецького кряжу ворожою артилерією, яка дрібнила в пил кожен квадратний метр кургану, змовкаючи лише тоді, коли загони проросійської піхоти та бронетехніки підіймалися на приступ, аби вибити малочисельний український загін з панівної прикордонної висоти. стор. 6

МІНИ-ДИВЕРСАНТИ, АБО ПРО ВОРОЖІ МІННІ ПАСТКИ НАВІТЬ У НАШОМУ ТИЛУ
стор. 4

«РОСІЙСЬКА ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ ЗМУСИЛА БЛИЗЬКО 1,8 МЛН УКРАЇНЦІВ ШУКАТИ НОВОГО ДОМУ»

Президент України Петро Порошенко у Нью-Йорку виступив на засіданні найвищого рівня 71-ї Генеральної асамблеї ООН, яке було присвячено збільшенню потоків біженців і мігрантів
стор. 3

РОЛЬ ПІХОТИ ВАЖКО ПЕРЕОЦІНИТИ

У провідних арміях світу піхота залишається основою війська
стор. 5

ВІДПУСТКА В... АВДІЇВЦІ ЗА ХІРУРГІЧНИМ СТОЛОМ

Місто, а особливо його околиці («Промка», «Бутовка»), живе під постійним вогнем окупаційних військ, тож не буває ані дня без поранених
стор. 8

«МИ ЗАХИЩАЛИ НАШІ РОДИНИ НА ФРОНТІ. ЗАХИСТИМО Й У ТИЛУ»

Учасники АТО з Білоцерківщини стали на захист свого побратима, сина якого демонстративно принизили у школі за те, що в родини не було коштів на нову парту
стор. 9

УКРАЇНА ПОСИЛИТЬ ЗАХИСТ НА СУХОДОЛІ Й У ПОВІТРІ

Підприємства вітчизняної «оборонки» працюють над новими зразками ОВТ, в яких закладені унікальні технологічні рішення
стор. 10

ОБМЕЖЕННЯ У КОРИСТУВАННІ ГАДЖЕТАМИ: НЕ ДИСКРИМІНАЦІЯ, А ВИМУШЕНА НЕОБХІДНІСТЬ,

або Щоб мобільний друг не став мобільним ворогом
стор. 13

«ПОВЕРТАЙТЕСЯ ЖИВИМИ!» — ГАСЛО, ЩО СТАЛО ПОКЛИКАННЯМ І БРЕНДОМ

Українське суспільство має дякувати тисячам волонтерів і небайдужим громадянам, котрі у критичну й найтяжчу годину випробувань підставили надійне плече допомоги нашому війську
стор. 14

ВИБОРИ БЕЗ ВИБОРУ

Навіщо Кремлю нелегітимні вибори на українській території

Проведення парламентських виборів у Росії з порушенням міжнародного права ставить під сумнів легітимність обраної Держдуми і є фактором для посилення санкцій проти РФ. **Верховна Рада ухвалила постанову про невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи РФ**
стор. 16

ЩОДЕННИК КРИМСЬКОГО ШКОЛЯРА: НОВИЙ ЗАСІБ РОСІЙСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ

За версією російського видавця 23-річний період життя кримчан у незалежній Україні зовсім випадає з історії
стор. 17

2017 РОКУ ВИДАТКИ НА ОБОРОНУ ЗРОСТУТЬ

СЕРЕД ПРІОРИТЕТІВ ВИЗНАЧЕНО ФІНАНСУВАННЯ, ЗОКРЕМА, ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ОЗБРОЄННЯ, ПОСИЛЕННЯ ППО, МОЖЛИВОСТЕЙ АВІАЦІЇ, КІБЕРБЕЗПЕКИ, А ТАКОЖ РЕАЛІЗАЦІЮ СОЦГАРАНТІЙ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Президент України — Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Петро Порошенко надав чинності рішенню Ради національної безпеки і оборони України від 13 вересня 2016 року про пропозиції до законопроекту «Про Державний бюджет України на 2017 рік» за статтями, пов'язаними із забезпеченням національної безпеки і оборони України.

У самому рішенні зазначено, що РНБО вирішила запропонувати Кабінету Міністрів України передбачити у проекті Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» видатки на забезпечення національної безпеки і оборони України в обсязі не менше 5% від валового внутрішнього продукту (ВВП), зокрема не менше 3% від валового внутрішнього продукту — на оборону.

Уточнюється, що при цьому фінансування потреб сектору безпеки і оборони України необхідно передбачити в обсязі не менше 129 267,94 млн гривень, зокрема не менше 114 800,0 млн — із загального фонду держбюджету, 8 467,94 млн — зі спецфонду держбюджету, з яких 3 млрд — із спецфонду держбюджету за рахунок конфіскованих коштів та коштів, отриманих від реалізації майна, конфіскованого за рішенням суду за вчинення корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення.

У рішенні РНБО визначено такі пріоритети у фінансуванні суб'єктів сектору безпеки й оборони: виконання Держпрограми розвитку озброєння до 2020 року та державної програми будівництва кораблів класу «корвет» за проектом 58250; посилення системи ППО і можливостей авіації Повітряних Сил ЗС України; кібербезпека; Національна розвідувальна програма на 2016–2020 рр.; посилення контррозвідувального захисту та боротьба з тероризмом і диверсійною діяльністю; проведення інтенсивної бойової підготовки частин ЗС України; облаштування держкордону; реалізація соціальних гарантій для військовослужбовців — у першу чергу, учасників АТО і сімей загиблих учасників АТО.

Інф. «НА»

Основні макроекономічні показники проекту Державного бюджету на 2017 рік

Доходи — 876 млрд грн
Зростання ВВП — 3%
Дефіцит — 77,6 млрд грн (менше 3%)
Прожитковий мінімум — 1726 грн

Видатки:

Оборона і безпека держави
129 млрд грн

Дороги
14,2 млрд грн

Підтримка АПК
5,5 млрд грн

Охорона здоров'я
8,2 млрд грн

Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак:

— Оборонний бюджет на 2017 рік дасть можливість забезпечити виконання завдань, покладених на Збройні Сили України та частково поповнити військові частини оновленими зразками озброєння і військової техніки.

Також у наступному році планується спрямовувати фінансові ресурси на відновлення потенціалу ВМС, розвиток Сил спеціальних операцій, оновлення полігонної бази підготовки військ, ремонт озброєння і військової техніки та продовження розпочатих реформ щодо переходу військ на стандарти НАТО.

УРЯД ПІДТРИМАВ ЗАКОНОПРОЕКТ ПРО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ГРОШОВОЇ КОМПЕНСАЦІЇ ЗА ПІДНАЙОМ ЖИТЛА ДЛЯ КОНТРАКТНИКІВ

У Міністерстві оборони України опрацьовано проект Закону України щодо запровадження компенсації за піднайом житла для військовослужбовців рядового, сержантського та старшинського складу військової служби за контрактом. Зараз проект цього закону перебуває на розгляді у Верховній Раді.

Прийняття документу дозволить усунути соціальну несправедливість та стане дієвим шляхом розв'язання проблеми житлового забезпечення військовослужбовців, оскільки у зв'язку з недостатньою кількістю спеціально пристосованих казарм та сімейних гуртожитків значна кількість військовослужбовців рядового, сержантського та старшинського складу військової служби за контрактом змушені вирішувати житлове питання власним коштом, що негативно впливає на комплектування Збройних Сил згаданою категорією військовослужбовців.

— Запровадження контрактникам такої компенсації буде серйозним посиленням їх соціального захисту, — зазначив начальник відділу соціальної політики Департаменту військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України Сергій Кучеренко. — У разі прийняття закону вже з 1 січня 2017 року понад 16 тисяч безквартирних контрактників Збройних Сил зможуть подолати житлову проблему. Окрім того, це зробить військову службу більш привабливою, тож ми чекаємо збільшення кількості охочих укласти контракт на службу у війську.

До цього часу право на отримання зазначеної компенсації надавалося лише військовослужбовцям офіцерського складу (у разі відсутності службового житлового приміщення) та курсантам вищих військових навчальних закладів, які мають родини та не забезпечені житлом у сімейних гуртожитках.

Роман ТУРОВЕЦЬ

СХВАЛЕНО КЛОПОТАННЯ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ ПРО ВИДІЛЕННЯ ДОДАТКОВИХ КОШТІВ З ДЕРЖБЮДЖЕТУ

Минулого тижня відбулося спільне засідання колегії Міністерства оборони України та Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони.

Головним питанням порядку денного стало обговорення стану фінансування оборонного відомства поточного року, повідомляє Управління комунікацій та преси МО України.

— Ми повинні обговорити реальну картину фінансування Збройних Сил, — сказав Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак.

Державним бюджетом України Міністерству оборони на 2016 рік передбачено 55,7 млрд грн, що становить 2,46% ВВП, тобто менше від мінімальної потреби. Але й цих коштів оборонне відомство цього року не отримало.

За словами Міністра оборони, з передбачених на 2016 рік видатків за спеціальним фондом у сумі 4,6 млрд грн більшу частину — 3,6 млрд грн — становлять кошти від конфіскату, надходження яких до Міністерства оборони цьогоріч не відбудеться.

Окрім того, 1,9 млрд грн залишаються зарезервованими Міністерством фінансів.

— Недоотримання цього фінансового ресурсу не дозволяє в повному обсязі виконати державне оборонне замовлення, тобто українське військо недоотримає з державних підприємств техніку, озброєння та інші матеріально-технічні засоби, — підкреслив Міністр оборони. — Таким чином, у 2016 році ми можемо отримати видатки менше 2% ВВП.

Повертаючись до нагальних проблем, Міністр оборони генерал армії України Степан Полторак наголосив, що, перш за все, недостатньо коштів на грошове забезпечення. Потреба у них вимірюється 4,8 млрд грн.

— У цьому році нам потрібно доотримати для фінансування Збройних Сил щонайменше 7,7 млрд грн, — повідомив Міністр оборони.

Під час засідання Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони схвалив клопотання Міністерства оборони щодо виділення додаткових коштів на потреби Збройних Сил.

США ГОТОВІ НАДАТИ УКРАЇНІ 1 МЛРД ДОЛАРІВ КРЕДИТНИХ ГАРАНТІЙ

Під час участі у 71-й сесії Генеральної асамблеї ООН Президент України Петро Порошенко провів зустріч з віце-президентом Сполучених Штатів Америки Джозефом Байденом.

Як повідомили у прес-службі Президента, співрозмовники обговорили ситуацію на Донбасі та виконання Мінських домовленостей. Петро Порошенко подякував США за посилення санкцій проти Росії. Було домовлено активізувати дипломатичні зусилля для припинення російської агресії проти України.

Глава держави також відзначив важливість надання Україні третього траншу МВФ і наголосив на рішучості у продовженні реформ.

Віце-президент Джозеф Байден своєю чергою проінформував про готовність надати Україні 1 млрд доларів кредитних гарантій, оскільки Україна виконала всі необхідні умови.

«ПУТІНА МОЖУТЬ СТРИМАТИ ПРОФЕСІЙНА Й ДОБРЕ ОЗБРОЄНА УКРАЇНСЬКА АРМІЯ ТА СПІЛЬНІ САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ»

САНКЦІЇ ЄС ПРОТИ РФ МАЮТЬ ЗАСТОСОВУВАТИСЯ ПОВНОЮ МІРОЮ ДО ВІДНОВЛЕННЯ СУВЕРЕНІТЕТУ УКРАЇНИ

«Україна продовжує протистояти тривалій агресії з боку Російської Федерації та боротися за свій суверенітет і територіальну цілісність. Нам доводиться проводити непопулярні реформи в умовах незвичайної війни, коли для агресора питання дестабілізації ситуації в Україні є одним із важливих напрямків атаки на Україну», — заявив Голова Верховної Ради України Андрій Парубій під час робочої сесії Четвертого засідання Парламентського комітету асоціації Україна — Європейський Союз, повідомляє прес-служба Апарату Верховної Ради України.

На переконання спікера, безпекова ситуація на Донбасі залишається надзвичайно складною. Терористи постійно порушують режим припинення вогню, обстрілюючи українські позиції, зокрема, зі зброї, яка мала бути відведена за домовленостями. Кількість загиблих українських військових зростає практично щодня.

«Російська Федерація продовжує постачання озброєння та військової техніки своїм найманцям на території України. Спостережні місії, зокрема, ОБСЄ не можуть належним чином виконувати свої функції через постійні обмеження і погрози бойовиків. У цих умовах перехід до виконання політичних домовленостей є неможливим», — зауважив Андрій Парубій та додав, що санкції ЄС проти Російської Федерації є головним інструментом для тиску на Кремль, і вони мають застосовуватися повною мірою до відновлення суверенітету України.

«Два ключових фактори, які можуть стримати Путіна, — це професійна та добре озброєна українська армія і спільні санкції проти Росії. У цьому контексті ми розраховуємо на спільну підтримку з боку європейської спільноти», — наголосив Голова Верховної Ради України.

«РОСІЙСЬКА ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ

ЗМУСИЛА БЛИЗЬКО 1,8 МЛН УКРАЇНЦІВ ШУКАТИ НОВОГО ДОМУ»

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ПЕТРО ПОРОШЕНКО У НЬЮ-ЙОРКУ ВИСТУПИВ НА ЗАСІДАННІ НАЙВИЩОГО РІВНЯ 71-Ї ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ООН, ЯКЕ БУЛО ПРИСВЯЧЕНО ЗБІЛЬШЕННЮ ПОТОКІВ БІЖЕНЦІВ І МІГРАНТІВ

За словами Президента, безпрецедентна міграційна криза і наплив біженців стали важливим іспитом для людства — понад 250 мільйонів людей з різних причин покинули свої домівки.

«Ця глобальна криза вимагає від нас спільної відповідальності та скоординованих зусиль. Тому сьогодні я б хотів висловити свою солідарність з тими, хто, проти своєї волі, були змушені покинути рідні домівки», — сказав Петро Порошенко.

Президент держави також наголосив, що зовнішня агресія та спонсорований Росією тероризм є ворогами людства в багатьох куточках світу. «Російська збройна агресія змусила близько 1,8 млн українців шукати нового дому в межах країни. Через це Україна опинилася серед першого десятка країн з найбільшою кількістю переміщеного населення», — повідомив він.

За словами Президента, усі зусилля світового співтовариства будуть марні, якщо не усунути першопричини проблеми, а саме — зовнішню агресію та порушення міжнародного права.

«Ми не маємо права закривати очі на бомбардування Росією цивільних об'єктів у сирійському Алеппо чи на українському Донбасі. Йдеться не лише про дотримання гуманітарних принципів», — висловив переконання Петро Порошенко та наголосив на необхідності покладання відповідальності на державу, яка порушує міжнародне право та фундаментальні свободи, в результаті чого цивільне населення змушене залишати своє житло.

«Необхідно якнайскоріше розробити такий міжнародний механізм відповідальності, а також міжнародні зобов'язальні рамки для захисту прав внутрішньо переміщених осіб», — зазначив Президент.

Президент України Петро Порошенко

Глава держави зазначив, що українська влада послідовно демонструє відданість необхідності забезпечення належного захисту переміщених осіб, розроблено та запроваджено відповідні рамки з тим, щоб гарантувати їм соціальний захист, забезпечити доступ до системи охорони здоров'я, освіти, працевлаштування. Про це йдеться у повідомлені прес-служби Президента.

«Наша самовіддана робота дозволила, зокрема, попередити виникнення ще однієї суттєвої хвилі біженців у Європу», — підкреслив Петро Порошенко.

Президент подякував усім урядам та гуманітарним партнерам за підтримку України в цей тяжкий час, але при цьому зазначив, що «ми не можемо постійно перебувати в режимі реагування». «Нам потрібне остаточне та стале вирішення проблеми, а саме припинення російської агресії проти України», — сказав він.

Президент наголосив на важливості політичної декларації, яка ухвалена і пропонує інклюзивні рамки для розвитку подальшого співробітництва та координації зусиль світового співтовариства. Він зазначив, що цей документ приділяє належну увагу ключовим аспектам людської міграції, зокрема необхідності боротьби з ксенофобією, дискримінацією, торгівлею людьми.

«НАМ ПОТРІБНЕ ОСТАТОЧНЕ ТА СТАЛЕ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ, А САМЕ ПРИПИНЕННЯ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ»

Петро Порошенко також нагадав, що Україна стала однією з перших європейських країн, яка ще далекого 1998 року криміналізувала відповідальність за торгівлю людьми.

Президент закликав забезпечити належне фінансування програм ООН, щоби ліквідувати розрив між виділенням коштів та реальними гуманітарними потребами. Він привітав той факт, що Декларація закладає підвалини для реагування на потреби внутрішньо переміщених осіб. «Їх захист та підтримка — це наш моральний та політичний обов'язок», — сказав Петро Порошенко.

Глава держави також заявив про необхідність відновлення посади Спеціального представника Генерального секретаря ООН з питань внутрішньо переміщених осіб.

КОРУПЦІЯ В УКРАЇНІ — НЕ МЕНШЕ ЗЛО, НІЖ РОСІЙСЬКІ ТАНКИ

Наприкінці минулого тижня у Києві завершилася 13-та щорічна зустріч Ялтинської європейської стратегії (YES), в якій взяли участь відомі європейські політики і світові діячі з двадцяти країн.

Ключовими темами 13-ї щорічної зустрічі стали проблеми єдиної Європи після BREXIT, криза біженців, глобальні загрози тероризму та радикалізму, а також проблема соціальної нерівності та шляхи її подолання у глобальному масштабі.

Особливе місце в дискусіях відводилося ситуації в Україні. Зокрема учасники заходу обговорили

«ПОПУЛІЗМ ТА КОРУПЦІЯ ПРИВЕЛИ УКРАЇНУ НА МЕЖУ БІДНОСТІ І ПІДРИВАЮТЬ ЇЇ ДЕРЖАВНІСТЬ»

стан процесу реформ і перетворень у країні, бар'єри, що існують на цьому шляху, проблеми підтримки демократичного розвитку України з боку Заходу, а також перспективи подальшого розвитку країни. Окрема дискусія була присвячена відносинам між Росією та Заходом у геополітичних умовах, що змінюються.

Топ-темою одного з днів триденної зустрічі стало подолання корупції. Зокрема іноземні фахівці по боротьбі з корупцією, висловлюючи позитивні думки, вказували

Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман

й на наявні проблеми. Так, шведський економіст Андерс Аслунд зауважив, що в українському депутатському корпусі є спроби нівелювати систему е-декларацій.

У промові на зустрічі Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман зауважив, що саме популізм та корупція привели Україну на межу бідності і підривають її державність.

— Політики іноді розпочинають позицію знищення, але вони не помічають одну річ: вони таким знищенням знищують себе, — але нічого, якщо їх не буде, — вони підривають державність нашої країни. Тут є величезна проблема і виклик, — заявив Володимир Гройсман та наголосив, що водночас із російською агресією в Україні є не менш небезпечні вороги — популізм і корупція.

За його словами, упродовж років незалежності у країні культивувалася корупція, підривалася інституційна спроможність держави, докладалися зусилля для підтримки слабкої судової системи.

— Падіння рівня життя, корумпованість системи управління державою, олігархізація і багато інших речей були спричинені тим, що ніхто не думав, як ми будемо жити завтра. Короткі інтереси тієї чи іншої політичної групи, помножені на популізм, зробили нашу країну бідною, — наголосив очільник уряду і додав, що між ресурсами України та її можливостями є величезний дисбаланс: — Це означає тільки єдине — щось у нашому домі не так.

Прем'єр-міністр навів приклад цілеспрямованої політики, що проводилася раніше в енергетичній сфері, щодо втрати незалежності країни: «Ціни на газ були занижені, власний видобуток знищувався, натомість укладалися міжнародні контракти, які зобов'язали нас бути рабами Російської Федерації».

Також Володимир Гройсман зауважив, що після того, як уряд вчасно вніс до Верховної Ради проект бюджету на 2017 рік, деякі політики почали його критикувати, навіть не ознайомившись із документом.

Прем'єр-міністр наголосив, що політики мають працювати професійно й відкрито, а не прагнути сподобатися людям: «Той, хто хоче сподобатися, має йти в артисти».

«Час безвідповідальної, популістської політики в Україні минув», — наголосив голова уряду.

ДЕПУТАТИ ЄВРОПАРЛАМЕНТУ ВРАЖЕНІ ПОБАЧЕНИМ НА ДОНБАСІ

Депутати Європейського парламенту Ребекка Хармс, Міхал Боні і Яромир Штетина відвідали місто Мар'їнку, яке безпосередньо примикає до окупованого бойовиками Донецька.

«Вибори в цьому регіоні дуже важливі. Але вибори в умовах, коли ця територія зараз контролюється «зеленими чоловічками» і найманцями з Чечні, колишньої Югославії та інших частин світу, ніколи не можуть бути сприйняті як вільні вибори, і вони не будуть прокладати шлях до миру», — наголосила Ребекка Хармс.

Як повідомили у прес-службі Апарату Верховної Ради України, в ході робочого візиту делегація відвідала КПВВ «Мар'їнка», міста Мар'їнку та Краматорськ. Члени Європарламенту поспілкувалися з місцевими жителями та обговорили нагальні соціально-побутові проблеми, а також труднощі, які виникають через щоденне порушення режиму припинення вогню. Окрім того, політики мали змогу побачити зруйновану внаслідок постійних обстрілів з боку проросійських бойовиків інфраструктуру.

Делегація також побувала поблизу лінії фронту, де оглянула умови життя військовослужбовців та мала змогу поспілкуватись із патріотами, які кожного дня боронять незалежність України та всієї Європи.

Європейські політики також відвідали військові госпіталі у Дніпрі. Вони були вражені кількістю поранених українських бійців та «колекцією» куль і осколків, які витягли з тіл солдатів.

«За два роки тут врятували 2 тисячі наших солдатів. Й сьогодні в реанімації перебуває дуже багато поранених військових та цивільних із Авдіївки, промзони та інших населених пунктів. Усі вони доставлені після чергового проголошення режиму тиші, вже у вересні», — наголосила перший заступник Голови Верховної Ради України Ірина Геращенко та додала, що вкрай важливо, щоб депутати Європейського парламенту відвідали Схід України та на власні очі побачили, якою є реальна гуманітарна та безпекова ситуація на Донбасі.

Підготував Вадим КОВАЛЬОВ

МІНИ-ДИВЕРСАНТИ,

АБО ПРО ВОРОЖІ МІННІ ПАСТКИ НАВІТЬ У НАШОМУ ТИЛУ

За повідомленням речника Адміністрації Президента України з питань АТО, 10–11 вересня Збройні Сили України зазнали втрат у районі антитерористичної операції. Внаслідок підриву на вибуховому пристрої під час інженерного обладнання вогневої позиції неподалік Мар'їнки загинули троє українських військовослужбовців. Ще раніше, 1 вересня, один боєць зазнав поранення в Станиці Луганській, також у результаті підриву на вибуховому пристрої.

На жаль, такі сумні повідомлення, навіть в умовах суттєвого зменшення інтенсивності та кількості обстрілів з боку окупаційних військ на Донбасі, час від часу з'являються у вітчизняному інформаційному потоці. Тож очевидним стає той факт, що ворог активно використовує проти українських військ на терені АТО різноманітні мінно-вибухові пристрої, намагаючись за допомогою мінних пасток так чи інакше завдати ураження українським військам. Особливо активно використовують цей тип зброї ворожі диверсійно-розвідувальні групи. Це стосується передусім представників російських військ спеціального призначення, які у цій справі мають хороші навички і до того ж використовують найсучасніші та найпотужніші зразки мінної зброї.

Наприклад, за повідомленням полковника Андрія Лисенка, 25 лютого цього року двоє військовослужбовців ЗС України, рухаючись вантажівкою в напрямку лінії фронту, підірвалися на фугасі. У результаті вантажний автомобіль повністю знищено, один військовослужбовець загинув, солдата і тіло загиблого захопили ворожі диверсанти. Нагадаю, це сталося в тактичному тилу українських військ — у Бахмутському районі Донецької області. Тож фугас на шляху української військової вантажівки опинився невипадково, і, швидше за все, його підірвали у скерованому режимі. До того ж взяття у полон нашого військовика явно свідчить про те, що диверсанти спеціально полювали на український військовий транспорт. Отже, стає очевидним, що мінна небезпека сьогодні загрожує нашим бійцям не тільки на передовій, де ворог апріорі використовує повний спектр мінної зброї й облаштовує «класичні» мінно-вибухові загородження у вигляді мінних полів, а й у тилу…

Наша газета вже розповідала про основні типи та види протипіхотних і протитанкових мін, які окупаційні війська використовують нині проти українських підрозділів на Донбасі (наприклад, МОН-50, ОЗМ-72 або ПМН-2). Але відтоді минув час, і, як з'ясувалося, ворог у цій сфері «зробив чималий крок уперед». Мається на увазі поява на його озброєнні нових типів мін та застосування ним нових методів їх використання.

Звісно, «завдячувати» цим ми маємо тому ж самому сумнозвісному російському «воєнторгу», а також російським інструкторам, особливо з мінно-підривної справи.

17 травня цього року одним з українських військових підрозділів було зафіксовано використання ворогом протипіхотних мін ПОМ-2 «Набряк», які скидалися з БПЛА типу квадрокоптер у лісосмузі в районі Авдіївки. Що характерно, ця осколкова міна натяжної дії не тільки має виключно російське походження та виробництво (один з номерних військових заводів Росії — № 912, де випускають 11 модифікацій цієї міни), а й перебуває нині на озброєнні тільки підрозділів збройних сил Російської Федерації. Вона оснащена 4 датчиками руху, має радіус ураження не менше 16 метрів та механізм самоліквідації.

Характерними ознаками саме цієї міни є два моменти. По-перше, це її особлива смертоносність. При загальній масі лише 1,6 кг майже всю її вагу (до 1 кг) становлять саме елементи враження. Окрім того, в міні використовується достатньо потужна вибухова речовина, 140 грамів якої цілком вистачає, щоб забезпечити суцільний розліт елементів ураження на відстань 16 метрів. По-друге, спосіб мінування. Він може бути як дистанційним, так і ручним, за допомогою спеціального комплекту ручного мінування, що зовсім нетипово для даного типу мін. Мабуть, через той факт, що встановлення цих мін можливе за допомогою такого нетривіального способу, як БПЛА, і завдяки цьому їх можна використовувати з яскраво вираженою диверсійною метою, вони набули особливої популярності саме у військах спеціального призначення збройних сил РФ. Зовсім недаремно міжнародними конвенціями, якими явно нехтують російські окупаційні війська на Донбасі, використання цих мін заборонено.

Намагаючись нанести якнайбільшого ураження, ворог активно використовує проти українських військ різноманітні мінно-вибухові пристрої

Міна-пастка, зроблена у пивній пляшці

МІНИ МАСКУЮТЬ НАВІТЬ ПІД КУЛЬКОВІ РУЧКИ І МОБІЛЬНІ ТЕЛЕФОНИ. МІНУЮТЬ ТАКОЖ ТРУПИ, МОГИЛИ ЗАГИБЛИХ УКРАЇНСЬКИХ СОЛДАТІВ, ЗАПАСИ ПРОДУКТІВ І БУДЬ-ЯКІ ПРЕДМЕТИ, ЯКІ МОЖУТЬ ЗАЦІКАВИТИ

Однак російські окупаційні війська на Донбасі в сфері використання мінної зброї з диверсійною метою відзначаються не лише новими «іграшками». Вони постійно вдосконалюють у бойових умовах власні прийоми та методику застосування всього спектру мінної зброї.

Наприклад, використання так званих верхніх розтяжок (це коли вибуховий пристрій — зазвичай, заборонена протипіхотна міна або граната — прикріплюється на висоті, розрахованій виключно на людину), рибальського знаряддя для їх спрацювання — рибоповних гачків, які різко підвищують для людини ймовірність зачепити такого роду розтяжку з фатальними наслідками. Справа в тому, що у тилу своїх позицій боєць не відчуває безпосередньої загрози, тому, образно кажучи, не надто крутить головою у пошуках ворожих розтяжок. Але найпідступнішим є мінування звичайних предметів, які можна зустріти у побуті, на дорозі, в будь-якому приміщенні та інших звичайних місцях. Це загрожує життю і здоров'ю не тільки військових, а й мирних мешканців регіону. Міни маскують навіть під кулькові ручки і мобільні телефони. Мінують також трупи, могили загиблих українських солдатів, запаси продуктів і будь-які предмети, які можуть зацікавити військових та пересічних громадян. При цьому використовують як саморобні вибухові пристрої, так і стандартні міни та боєприпаси.

ОСНОВНІ ТАКТИКО-ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НОВІТНЬОЇ РОСІЙСЬКОЇ ПРОТИПІХОТНОЇ МІНИ ТИПУ ПОМ-2

Вага міни, кг	1,6
Вага заряду ВВ (ТНТ), кг	0,14
Вага бойового елемента, кг	1,06
Діаметр, мм	63
Висота, мм	180
Матеріал корпусу	метал
Підривник	механічний з натяжними датчиками цілі та самоліквідацією
Кількість датчиків цілі, шт.	4
Зусилля спрацьовування, кгс	0,3
Радіус суцільного враження, м	16
Термін бойового взводу, с	50
Час ліквідації, год	4–50
Діапазон застосування, C^{o}	від -40 до +50
Гарантійний термін зберігання, років	10

У справі використання мін диверсанти окупаційних військ останнім часом взяли на озброєння чимало прийомів, які свідчать про досить високий рівень їхньої навченості щодо поводження з цим видом зброї. Наприклад, нашим бійцям неодноразово доводилося стикатися з так званими мінами-пастками. Приміром, ставиться звичайна протипіхотна міна типу МОН-50, а під нею ретельно маскується ручна граната типу Ф-1 зі знятим кільцем. Навіть якщо ви своєчасно виявили міну, то за будь-якої спроби її зняти на вас чекатиме не дуже приємний сюрприз у вигляді зведеної ручної гранати. Часто використовується також так зване подвійне мінування та інші прийоми.

Зазвичай підриви на мінах на передньому краю та безпосередньо у найближчому тилу українських військ є результатом необережності та втрати пильності з боку наших військовослужбовців. Адже ворог у вигляді ДРГ противника, перш ніж зробити мінну закладку в безпосередній близькості від позицій наших військ або тилу, уважно відстежує розпорядок дня та ночі на позиціях українських військових, маршрути та графік їхнього пересування, місця та час виставлення постів бойової охорони та спостерігачів, шляхи підвезення й постачання, інші особливості повсякденної діяльності, важливі для ефективного використання ним мінної зброї. Тобто зазвичай ворог ставить міни не навмання, а визначає найбільш «вдалі» місця та час облаштування мінної «засідки». І якщо своєчасно її не виявити, можна дорого за це заплатити…

Костянтин МАШОВЕЦЬ

БМП-2 залишається основним озброєнням механізованих підрозділів

РОЛЬ ПІХОТИ ВАЖКО ПЕРЕОЦІНИТИ

У ПРОВІДНИХ АРМІЯХ СВІТУ ПІХОТА ЗАЛИШАЄТЬСЯ ОСНОВОЮ ВІЙСЬКА

Як показує досвід АТО та інших війн сучасності, піхота і надалі відіграє одну з ключових ролей під час ведення бойових дій. Саме піхотинці штурмують та зачищають від противника визначені райони або об'єкти, закріплюються й утримують їх. У всіх розвинених арміях піхота — це основа, адже без підготовлених і відповідно екіпірованих піхотинців усі високі технології не мають сенсу.

Ось, наприклад, в Ізраїлі — країні, яка постійно веде бойові дії, — чимало піхотних підрозділів вважаються елітними. А підготовка самих військовослужбовців безпосередньо в піхоті триває у декілька етапів.

На початковому етапі солдата-піхотинця готують 6–7 місяців, перш ніж він стає бійцем-новачком. Окрім бойової підготовки, він більше нічим не займається. Далі бійці потрапляють до навчальної роти, звідки випускаються через такий самий термін, уже опанувавши головні прийоми та методи ведення піхотного бою ізраїльської армії. Протягом другого етапу постійні тренування чергуються з виконанням охоронних, патрульних функцій. Після цього навчальна рота розформовується — починається третій етап підготовки. Це так звана спеціалізація, коли хлопці розподіляються в діючі підрозділи: штурмові, оперативні, логістичні, де вивчають та опановують конкретний фах та спеціальність. Термін, який відводиться на цей етап, може суттєво відрізнятися від типових 6–7 місяців і визначається конкретним військовим фахом військовика-піхотинця. Наприклад, навчання спецназівця, бійця елітних піхотних частин і підрозділів, може займати до двох років. Аналогічна практика в британській, американській та інших провідних арміях. Там піхотинець — це солдат, який у пішому порядку і на транспортних засобах має вміти грамотно вести бій у різних умовах — у горах та степах, у суцільній міській забудові, в розгалуженій системі підземних комунікацій, удень і вночі, в спеку та холоднечу...

В американській армії під час навчання піхотинців особлива увага, окрім іншого, приділяється рукопашному бою та фізичній підготовці. Адже сучасний солдат армії США постійно носить на собі не менш як 34 кг вантажу — з урахуванням бронежилета, зброї, захисних щитків тощо. В Іраку американські військові переконалися, що їм незручно і важко пересуватися з такою вагою. Командири почали скаржитися на те, що бійці погано натреновані, а це своєю чергою спричинило істотні зміни в індивідуальній підготовці солдатів.

Піхотинців стали готувати до того, що їм доведеться носити на собі досить важке екіпірування впродовж тривалого часу. Особливо важливо це було для солдатів з підрозділів забезпечення, коли вони перебували поза розташуванням військових частин. Оскільки на території частини бойове спорядження і бронежилет зазвичай не носять. Для підготовки солдатів, окрім силових, були розроблені нові вправи, які нагадують пілатес і йогу. Ця методика вважається новою, хоча вже досить давно подібні вправи забезпечують людині ту гнучкість, яка їй потрібна на полі бою.

ВІЙНА НА ДОНБАСІ ПЕРЕТВОРИЛАСЯ НА БОЇ ВЗВОДІВ І ВЗВОДНИХ ОПОРНИХ ПУНКТІВ, А ОСНОВНОЮ ТАКТИЧНОЮ ОДИНИЦЕЮ СТАВ ПІХОТНИЙ ВЗВОД

Нещодавно в армії США було розроблено й уведено в дію нову інструкцію, яка враховує важливу роль піхоти в протитанковій обороні й значно розширює знання піхотинця, знайомить його з різними прийомами боротьби з танками. Зараз солдата навчають, наприклад, способам імпровізованого застосування різних тактичних прийомів і підручних засобів, призначених для затримання й виведення з ладу танків та інших бойових машин противника. При цьому в піхотинцеві формують упевненість, що він є господарем на полі бою і тому може, повинен і обов'язково знищить будь-які засоби, які кинуть проти нього.

Багатьом відомо, як проходила підготовка українських військових до початку війни на Донбасі. А коли прийшов ворог, нашим піхотинцям довелося опановувати свою справу переважно не на полігонах та в навчальних центрах, а в реальних бойових умовах, під кулями, снарядами та мінами...

2014 року українські піхотні підрозділи відіграли вирішальну роль у звільненні населених пунктів, захоплених бойовиками. Із початком активних бойових дій вони діяли головним чином у складі батальйонних та ротних тактичних груп. РТГ у механізованих бригадах ЗС України формувалися на базі механізованої піхотної роти, яка посилювалася одним-двома танковими взводами, гаубичною артилерійською батареєю, відділенням снайперів, розвідвзводом, а також підрозділами ремонту та матеріально-технічного забезпечення. РТГ танкових бригад формувалися на базі танкових рот, яким придавалися піхотні взводи.

З огляду на досвід бойових дій та нові завдання наприкінці липня 2014 року організаційно-штатну структуру РТГ було змінено.

На початковому етапі АТО українські військові мусили швидко освоїти ведення бойових дій у місті (де ключову роль відіграє якраз піхота), здійснення маршів, організацію блокування населених пунктів, встановлення контролю над дорогами та виконання доглядових заходів на блокпостах.

На початку липня після звільнення Слов'янська штаб АТО ухвалив рішення про завдання удару на півдні у напрямку Свердловська з подальшим виходом до КПП «Ізварине» та захопленням міста Краснодона. Тоді механізовані групи рішучим маневром дорогами здійснювали марш до призначених об'єктів і займали їх, попутно виставляючи на маршрутах руху блокпости. Напади противника відбивали вогнем БМП і танків з ходу, а в разі потреби — доданими артилерійськими підрозділами (мінометні взводи, окремі міномети).

Такі дії дозволяли не тільки взяти під контроль головні шляхи, населені пункти, перехрестя і висоти, але і значно скувати противника, обмеживши його пересування певними районами. Під час маршу в більшості випадків для руху використовували лише одну дорогу з найбільшою пропускною спроможністю, а в місцях її перетину з околицями та з'їздами до населених пунктів виставлялися блокпости.

Нині, коли згідно з Мінськими домовленостями важку техніку та озброєння відведено від лінії розмежування, роль піхоти стала ще помітнішою. Бойові дії ведуться невеликими групами піхоти в ключових точках близького зіткнення сил за допомогою дозволеної Мінськими угодами зброї. Щоправда сили бувають нерівними, бо проросійські бойовики часто застосовують заборонені великі калібри, танки, які відстрілюють кілька снарядів і знову йдуть із передової.

Війна на Донбасі перетворилася на бої взводів і взводних опорних пунктів, а основною тактичною одиницею став піхотний взвод. Ці підрозділи часто діють самостійно, без постійної підтримки танків та артилерії, спираючись на важке піхотне озброєння та легку бронетехніку.

Отже, враховуючи бойовий досвід, ключового значення набуває якість підготовки та бойового застосування підрозділів піхоти, забезпечених усіма видами піхотного озброєння, насамперед мінометами та гранатометами, а також підтримкою снайперів.

Роман ВУС

ТЕХНІКА ПІХОТИНЦІВ

Головною гусеничною машиною для піхотинців є БМП-2. Це швидка і маневрена машина навіть при русі пересіченою місцевістю.

Також на озброєнні піхоти обох сторін є БТР-60/-70/-80. Вони мають непогану прохідність і досить потужне кулеметне озброєння. Однак у БТРах радянського виробництва є низка вад, виявлених під час боїв на Донбасі.

Усі ці недоліки враховано при виробництві новітніх українських БТР-3Е і БТР-4, які вже перевірено у бойових діях на Сході. Так, за результатами боїв під Слов'янськом, БТР-4 отримали досить схвальні відгуки військових фахівців: «Броня БТР-4Е витримала прямі влучення з різних видів озброєння, зокрема з великокаліберних кулеметів та автоматичних гармат. Протикумулятивні екрани захистили екіпаж від декількох влучань з ручного протитанкового гранатомета. Броньоване скло витримало прямі влучення зі снайперських гвинтівок».

КОМАНДИР НЕПЕРЕМОЖЕНИХ

У Многопіллі 29 серпня 2014 року «Сумрак» — полковник Ігор Гордійчук — отримав черговий наказ: групі разом з іншими підрозділами сектору в складі колони залишити населений пункт та рухатися маршем у зазначеному напрямку. Про те, що маршрут їхнього руху — це узгоджений з росіянами «зелений коридор» для виходу з оточення, як, власне, і про те, що вони перебувають в оточенні, полковник не знав. Тож усе, що сталося потім, було для нього та його бойових побратимів цілковитою несподіванкою.

Перебіг того бою нинішній начальник військового ліцею імені Івана Богуна, Герой України генерал-майор Ігор Володимирович Гордійчук достеменно пригадати не може: даються взнаки наслідки важкого поранення у голову, якого він зазнав від осколку ворожого снаряда.

Бійці, які були поруч і яким поталанило вижити в тій засідці, розповідали згодом, що командира поранили, тільки-но почався артилерійсько-мінометний обстріл. Вантажівка, в кабіні якої їхав Ігор Гордійчук, спалахнула однією з перших. Якимось дивом офіцер, стікаючи кров'ю, самостійно вибрався з охопленого полум'ям автомобіля, доповз до кювету і, доки йому бинтували рану, намагався керувати боєм. Але він знекровлений, зрештою знепритомнів.

Коли бій скінчився і росіяни «зачищали» місце засідки, важко пораненого полковника вони добивати не стали. Мабуть, вирішили заощадити кулю: з таким пораненням йому, очевидно, недовго залишалося жити, тож кинули помирати при дорозі. Він так і лежав просто неба — без тями, у пожовтілій від палючого сонця, рясно зрошеній кров'ю траві, серед тіл героїв, для яких той бій став останнім. Лише через добу майже бездиханного «Сумрака» знайшли представники Червоного Хреста. Спочатку, не вірячи в те, що після такого поранення людина здатна жити, віднесли його до загиблих, але потім, на щастя, намацали пульс, який ледь жеврів…

А далі була тривала боротьба за його життя і відновлення здоров'я у вітчизняних шпиталях. Указ про присвоєння цього високого звання глава держави підписав тоді, коли нагороджений ще перебував у комі в реанімаційному відділенні. І коли нарешті кризу було подолано, Петро Порошенко особисто приїхав до госпіталю, аби вручити Героєві його нагороду.

ГРУПА «СУМРАКА» УТРИМУВАЛА КУРГАН ДО ОСТАННЬОГО. НАВІТЬ КОЛИ СТАЛО ЗРОЗУМІЛО, ЩО ВОНИ ПЕРЕБУВАЮТЬ У ГЛИБОКОМУ ТИЛУ ВОРОГА І ЩЕ МАЙЖЕ ДОБУ УТРИМУВАЛИ ПОЗИЦІЇ НА ВИСОТІ

Поранення, якого зазнав полковник Гордійчук під час виходу з Іловайського оточення, виявилося дуже важким. Багато днів він не приходив до тями. А коли свідомість повернулася, з'ясувалося, що рухатися він не може — осколок ракети з «Граду» пошкодив значну частину нервових центрів, фактично паралізувавши частину тіла, а на додаток зараження крові і як наслідок — небезпечно висока температура. Лікуватися довелося довго. Спочатку на Батьківщині, в нейрохірургії Дніпропетровської лікарні імені Мечнікова, потім — у Київському військовому шпиталі.

Заново вчитися ходити він почав за океаном, у Сполучених Штатах, під час реабілітаційного курсу в національному військовому госпіталі імені

Початок на 1-й стор.

Начальник військового ліцею імені Івана Богуна, Герой України генерал-майор Ігор Гордійчук

Уолтера Ріда, що поблизу Вашингтона. Згадуючи той час, Ігор Володимирович розповідає:

— Я оптиміст. Увесь час, поки перебував на госпітальному ліжку, вірив, що обов'язково здолаю хворобу і знову ходитиму. Завжди потрібно бути оптимістом, особливо, якщо ти офіцер…

Про те, що він неодмінно стане військовим, Ігор Гордійчук знав ще школярем у четвертому класі. І хоча в родині командирську стежину до нього обрав свого часу лише дядько, хлопець чомусь твердо вирішив присвятити життя саме справі захисту Вітчизни. У 1989 році вісімнадцятирічний юнак, випускник Корецької середньої школи, що на Рівненщині, за військкоматівською рознарядкою вступив до Омського вищого танкового інженерного училища. Після розпаду радянської імперії одразу написав рапорт на переведення в Україну.

— Це взагалі була справжня епопея, — пригадує ті роки Герой України. — Нас, українців, які прагнули повернутися на Батьківщину, на курсі було десь тридцять. Відпускати курсантів в Україну командування училища відверто не бажало, тож довелося рішуче наполягати на своєму. І ми таки досягли мети — зрештою російські офіцери здалися, і нас усіх разом, три десятки другокурсників, було переведено на навчання до Київського інституту Сухопутних військ Національної академії оборони України.

Наполегливість у досягненні поставленої мети, безмежний оптимізм, життєлюбство і віра у власні сили — мабуть, найголовніші риси характеру генерала Гордійчука. Таким він був завжди — і коли з відзнакою закінчував навчання в Академії, і коли вже командиром полку армійських спецпризначенців йому довелося з нуля вивчати англійську, і коли випало служити у складі міжнародного військового контингенту в республіці Афганістан, налагоджуючи стосунки з лідерами місцевих громад. Як один із найбільш підготовлених командирів українського війська, незадовго до початку кримських подій полковник Гордійчук мав обійняти посаду заступника командира українсько-польсько-литовської бригади. Але мирні плани перекреслила війна.

У квітні 2014 року його призначили у Головний командний центр Міністерства оборони України начальником центру оперативного керівництва — заступником начальника Головного командного центру ЗС України. Утім воювати лише на картах Гордійчук не збирався — наполіг на відрядженні в район проведення АТО.

На фронті полковник очолював групу спеціального призначення. Особисто брав участь в операціях зі знешкодження лідерів сепаратистів, виконував завдання глибинної розвідки.

12 серпня 2014 року розвідники Гордійчука з групи спеціального призначення «Крим» разом із добровольцями та бійцями окремих підрозділів 51-ї та 25-ї бригад прорвалися на Савур-Могилу, взяли під контроль спостережний пункт на її вершині та розпочали коригування артилерійського вогню українських батарей. Упродовж майже двох тижнів під шквальним вогнем ворожих «Градів», танків і гармат, відбиваючи безперервні атаки бойовиків, вони утримували стратегічно важливу висоту 277,9.

По Савур-Могилі ворог гатив із трьох боків: сепаратисти — з боку Сніжного й Тореза, росіяни — спочатку з «нуля», а потім, не криючись, — зі своєї території. Чому так оскаженіло ворог намагався за будь-яку ціну знести український гарнізон з вершини кургану — цілком зрозуміло. З висоти відкривався чудовий огляд на десятки кілометрів. Дорожні магістралі були немов на долоні, тому помічені колони бойової техніки та особового складу, які рухалися з території РФ, накривалися нищівним вогнем української артилерії. Тож росіянам та їхнім прибічникам робота підрозділу «Сумрака» стояла кісткою поперек горла — призводила до відчутних втрат, значно ускладнювала трафік зброї, боєприпасів і, власне, самих «відряджених» на територію, не контрольовану українськими військами.

ГЕНЕРАЛ ГОРДІЙЧУК ЩИРО ВІРИТЬ У ТЕ, ЩО НАСТАНЕ ЧАС, І НАД САВУР-МОГИЛОЮ ЗНОВУ І НАЗАВЖДИ ЗАМАЙОРИТЬ СИНЬО-ЖОВТЕ ЗНАМЕНО

23 серпня 2014 року ситуація в секторі докорінним чином змінилася. Почалося повномасштабне вторгнення російських військ на територію України. Нашій артилерії довелося відступити. І хоча група «Сумрака» продовжувала передавати інформацію про рух ворожих колон, українські гармати мовчали.

— Ми бачили, як суне орда, — розповідає Ігор Володимирович. — Намагалися хоча б приблизно порахувати кількість техніки в колонах, виходячи з розмірів куряви, яка здіймалася над шляхами. Росіян було дуже багато. Однак я сподівався, що наші повернуться і вдарять по цих зайдах.

Саме тому полковник Гордійчук утримував курган до останнього. Навіть коли стало зрозуміло, що вони перебувають у глибокому тилу ворога і до найближчого українського підрозділу не менш як сорок кілометрів, він продовжував іще майже добу утримувати позиції на висоті. Офіцер віддав наказ залишити їх лише після того, як сам отримав його від вищого командування.

Сьогодні легендарний «Сумрак» очолює Київський військовий ліцей імені Івана Богуна. Його найзаповітніша мрія і мета — виховувати майбутніх офіцерів справжніми патріотами, мужніми, незламними захисниками рідної землі. А ще генерал Гордійчук щиро вірить у те, що настане час, і над сивим курганом, який на 277,9 метрів здіймається над рівнем моря, знову і назавжди замайорить синьо-жовте знамено. І він, командир непереможеного два роки тому гарнізону, буде серед перших, хто зійде на вершину тієї висоти і низько вклониться хлопцям, які у серпні 2014-го поклали свої життя за Україну на кам'янистих схилах Савур-Могили.

Іван СТУПАК

ЗАПОБІГ ТИСЯЧАМ СМЕРТЕЙ...

Є таке повір'я, що вже ім'я людини певною мірою визначає її характер, поведінку, стиль життя. Новітні технології сприяли перенесенню особистих якостей та вподобань і на сучасні смартфони. Так, більшість учасників антитерористичної операції обрали для своїх мобільних телефонів позивні, які уособлюють певні характеристики їхніх постатей. Коли я зателефонував слухачу першого курсу Національного університету оборони України майору Віталію Роговському, то почув мелодію Державного гімну України

ЗА ЧАС УЧАСТІ В АТО МАЙОР ВІТАЛІЙ РОГОВСЬКИЙ РАЗОМ З ПІДРОЗДІЛОМ ЗНЕШКОДИВ БЛИЗЬКО 10000 ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ

Зустрівшись із ним, я поцікавився історією появи такої мелодії.

— Взагалі під час перебування в районі проведення АТО я не мав позивного, — посміхнувся Віталій Валер'янович. — А Державний гімн України закачав у свій мобільний одразу після прибуття на війну. І протягом понад двох років перебування там його мелодія нагадувала мені про обов'язок захищати державу.

І робив це майор Віталій Роговський як справжній військовий професіонал і відважна людина. Красномовно про це свідчить орден «За мужність», який офіцер отримав у перший день навчання в університеті з рук Міністра оборони України.

ОДИН РІК ВІЙНИ НА ДОНБАСІ ПОТРЕБУЄ 10 РОКІВ НА РОЗМІНУВАННЯ ЙОГО ТЕРИТОРІЇ

Цікавлюся, як він сприйняв нагородження орденом? За його словами, на День незалежності України майор Віталій Роговський здавав свою посаду начальника відділення мінно-розшукових собак мінно-розшукового загону Центру розмінування Збройних Сил України у зв'язку з відбуванням на навчання до столиці. Десь з обіду друзі по службі почали вітати його з високою нагородою, посилаючись на указ глави держави, який побачили в Інтернеті. «Я подумав, що у ньому йдеться про мого старшого брата Володимира. Він теж майор і, як і я, командував саперним підрозділом, брав участь у інженерному забезпеченні відходу українських військовослужбовців з Іловайського котла. Коли брат закінчив військово-інженерний інститут Подільського державного аграрно-технічного університету, я змінив його на навчанні. Але потім сам вийшов у Інтернет і зрозумів, що в указі Президента йдеться про мене. Звісно, зрадів і трохи розхвилювався…»

За що конкретно майор Віталій Роговський удостоївся ордена «За мужність»? Коли я запитав його про це, він на хвилину задумався, а потім пояснив: «Я зі своїми підлеглими виконував спеціальне завдання, про яке не маю права розповідати. А якщо говорити узагальнено, то ми забезпечували вихід наших бійців з Дебальцівського котла. Тобто як сапери робили все, щоб затримати наступ ворога і завдати йому найбільшої шкоди…»

Мене цілком задовольнило таке пояснення, тим паче, що велике враження справила подальша розмова. На моє чергове запитання про кількість виявлених і знешкоджених майором Віталієм Роговським та його підлеглими вибухонебезпечних предметів у районі АТО він, трохи помовчавши, відповів: «Близько 10 тисяч». Майору Роговському доводилося встановлювати перед нашими блокпостами мінні загородження, знешкоджувати ворожі керовані фугаси, забезпечувати проходження колон техніки шляхами війни та виконувати багато інших завдань.

Майор Роговський одним із перших прибув до населеного пункту Сватове, де стався вибух на військовій базі, де зберігалися боєприпаси.

— Те, що тут ми побачили, вразило навіть нас, саперів, — пригадує мій співрозмовник. — Острах і відчай в очах багатьох місцевих мешканців. Територія бази була буквально засипана боєприпасами. За час ліквідації наслідків цієї надзвичайної події здійснено кілька ротацій, знешкоджено 17 тисяч боєприпасів. Домашнім ми не розповідаємо про всю небезпеку своєї роботи. Хоча, гадаю, вони все розуміють. Коли я відбував у район проведення антитерористичної операції, мати дала написану власноруч молитву. Вона як оберіг рятувала мені життя, коли я був на крок від лиха. Сапери говорять, що вони помиляються лише раз у житті. От і мамина молитва вберегла мене від подібних помилок…

Роки навчання в Національному університеті оборони України стануть черговою сходинкою до підвищення професіоналізму офіцера. Майор Віталій Роговський впевнений, що багатостраждальну окуповану землю Донбасу повернуть до складу України, тут запанує мир і розпочнеться відбудова краю. Але роботи у саперів на Сході країни ще дуже багато. Віталій Валер'янович навів таку статистику: лише один рік війни на Донбасі потребує 10 років розмінування його території. Отже, такі офіцери ще довго будуть потрібні нашій державі.

Слухач Національного університету оборони України кавалер ордена «За мужність» майор Віталій Роговський

Володимир ЧІКАЛІН

«ДЖИН» З ПЕРЕДНЬОГО КРАЮ

Улітку минулого року в зоні АТО було досить «спекотно». В районі Волновахи йшли запеклі позиційні бої. По українських «опорниках» постійно гатили ворожі «Гради», танки та артилерія, майже щодня працювали диверсанти. Чимало смертельних та важких поранень зазнавали захисники цих рубежів від куль ворожого снайпера. Наказ на його ліквідацію отримали розвідники одного із сусідніх мотопіхотних підрозділів. Як згодом стало відомо, цим снайпером була дівчина-найманка.

— Тоді мій взвод вів бойові дії неподалік Старогнатівки, а я був снайпером-розвідником, — пригадує сержант із позивним «Джин», з яким ми познайомилися на одному з передових ВОПів у Луганській області. — Майстерності дальнього бою мене навчали досвідчені інструктори, у яких за плечима було чимало гарячих точок. А бойового досвіду я набував уже в зоні АТО. Під час боїв та штурмів доводилося в першу чергу знищувати ворожих командирів, кулеметників, гранатометників та інші важливі цілі. Цього разу була дуель зі снайпером.

За наявною інформацією «Джин» припускав, що ворожий снайпер — це кмітлива дівчина, в минулому біатлоністка. Вона щоразу змінювала свою позицію: працювала то з терикону, то з посадки...

Неохоче згадуючи те завдання, «Джин» все ж таки розповів, як полював за нею майже тиждень. Щодня довгими годинами він лежав на одному місці та спостерігав. І одного дня вона нарешті себе виявила…

Після цього бойовики на тій ділянці лінії розмежування були помітно деморалізовані, адже усвідомлювали, що український снайпер виявився спритнішим за їхнього. До того ж була втрачена перевага в снайперському терорі, а це для позиційної війни — досить важливий чинник.

Наш герой «Джин» — молодий хлопець родом з Кіровоградщини. Міцна спортивна статура та сталеві м'язи видають у ньому професійного спортсмена. Він — кандидат у майстри спорту зі змішаних єдиноборств, призер багатьох чемпіонатів. До армії пішов добровольцем: спочатку служив у піхоті, а згодом потрапив до батальйонної розвідки. На його рахунку чимало бойових виходів у тил противника. А це важка, виснажлива праця. Не кожен зможе в дощ або сніг протягом багатьох годин лежати в секреті, не виявляючи себе навіть тоді, коли противник, як кажуть, для профілактики, відкриє вогонь у твій бік.

За словами «Джина», війна — це важка і небезпечна робота. Вона залишає тяжкі спогади.

— За кілька днів після прибуття до зони АТО відчув на собі обстріли з «Градів». Ворог ховав РСЗВ у шахтах, кілька разів на день виїжджав і гатив по нас. Правда, такі вилазки тривали недовго: наші танкісти з артилеристами їх таки накрили. Хочу підкреслити: я там жодного разу не бачив, щоб хтось із наших хлопців злякався або відмовився виконувати бойовий наказ, яким би небезпечним він не був…

Згодом частину, де воював наш герой, було виведено в тил для відновлення боєздатності. Через деякий час підрозділ знову відбув на передній край — цього разу на Луганщину. «Джин» отримав підвищення — став головним сержантом мотопіхотного взводу.

Серед свіжих бойових спогадів «Джина» — бій на ВОПі в районі Золотого:

— Після мінометного обстрілу «сепари» та козачки намагалися захопити наші позиції штурмом з трьох боків. Бій був тривалим і запеклим. Ми втримали свою позицію, бо у нас велика перевага — ми на своїй землі!

Валентин ШЕВЧЕНКО

ВІДПУСТКА В... АВДІЇВЦІ ЗА ХІРУРГІЧНИМ СТОЛОМ

Олександр Данилюк, лейтенант медичної служби із кумедним позивним «Смайл» нещодавно повернувся з передової, де протягом трьох тижнів під час своєї відпустки працював хірургом у стабілізаційному центрі порятунку життя. Той самий «Смайл», який під час дебальцівського оточення залишився чи не єдиним хірургом на плацдармі й за кілька днів провів у окопі майже сотню операцій, знову рятував життя під звуки артилерійської канонади і дивувався незламному духу українських воїнів. Медик, удостоєний звання Народного героя України, розповів про нестачу медичних кадрів у місті, яке перебуває під постійним вогнем, про народження в таких умовах дітлахів та про зустріч із сусідами, що «заблукали».

МІСТО, А ОСОБЛИВО ЙОГО ОКОЛИЦІ («ПРОМКА», «БУТОВКА»), ЖИВЕ ПІД ПОСТІЙНИМ ВОГНЕМ ОКУПАЦІЙНИХ ВІЙСЬК, ТОЖ НЕ БУВАЄ АНІ ДНЯ БЕЗ ПОРАНЕНИХ

— Уже за місяць після того, як я повернувся додому з фронту, мене почало тягнути назад. Як тільки випала нагода, зідзвонився з бійцями своєї бригади, дізнався, де на той час була потрібна допомога. Найбільше рук не вистачало в Авдіївці — як фельдшерів, так і хірургів, анестезіологів. Місто, а особливо його околиці («Промка», «Бутовка»), живе під постійним вогнем окупаційних військ, тож не буває ані дня без поранених.

В Авдіївському стабілізаційному центрі рятують життя люди з різних куточків України, зокрема з окупованих територій та навіть із країни-агресора. Пліч-о-пліч тут працюють військові медики, цивільний медперсонал, волонтери...

— Ідеться про волонтерів різних підрозділів — «Госпітальєри», ASAP, «Вітерець», медиків «УДА», «Медкорпусу». Евакуаційна служба практично повністю тримається на них. Хтось приїхав сюди, як я, у відпустку, хтось — на вихідні. Радує те, що взаємодія між волонтерами, цивільними лікарями і Збройними Силами України налагоджена дуже добре.

Сам центр розташований у досить неспокійному місці. Часто доводиться оперувати під свист мін. Від передової до лікарні — близько трьох кілометрів, до аеропорту — шість. Тож долетіти може все, крім автоматних куль.

Військово-цивільно-волонтерська бригада за роботою

— Здивувало, що тут чимало жінок. Вони працюють у надскладних умовах як з фізичної, так і з моральної точок зору. Працюють майже як професіонали. За освітою вони філологи, музиканти, економісти, інженери…

За три тижні перебування «Смайла» в центрі ніхто не загинув, хоч і були вкрай важкі випадки. На жаль, на бойових позиціях смертей уникнути не вдалося: п'ятьох бійців до центру не довезли.

— Надскладних оперативних втручань ми не проводили. Зупиняли кровотечі, обробляли рани, знеболювали, проводили протишокову, антибактеріальну терапію. Були поранені, яких переводили на штучну вентиляцію легень. Воїну з пораненням головного мозку тільки стабілізували стан. Також оперували місцевих в екстрених випадках, навіть провели два кесаревих розтини. Під звуки артилерії народилися маленькі українець і україночка.

Здавалося, що після 14 місяців фронту медика вже нічим не здивуєш, та героїзм і віддана наших бійців не можуть не вражати.

— Запам'ятався хлопчина, в якого на правій руці не було півкисті, вказівного та великого пальців. Він дістав четверту контузію, але продовжив воювати. Хлопець просив, аби його полікували на полі бою, однак травма виявилася серйозною. Побачивши його, вкотре переконався, що на «передку» — неймовірні люди. Коли доставили ще одного пораненого, парамедики жартували, що йому потрібно зробити знижку як постійному клієнту. Виявилося,

Олександр Данилюк провів відпустку на передовій

що його було поранено кілька тижнів тому. Після короткого лікування без реабілітації воїн повернувся на поле бою. Можете уявити, наскільки сильною є мотивація цих людей.

1 вересня на урочистій лінійці в тамтешній школі Олександр остаточно переконався, що ми на правильному шляху.

— Дітки Авдіївки співали «Ми ніколи не зречемося рідної землі!» Вони робили це настільки щиро, що у присутніх котилися сльози.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

ТРАКЦІЙНИЙ СТІЛ ДЛЯ ВИТЯЖКИ ХРЕБТА ПЕРЕДАВ ТРАСТОВИЙ ФОНД НАТО МЕДИКО-СОЦІАЛЬНОМУ ЦЕНТРУ

Відтепер пацієнти медико-соціального центру ветеранів війни, що на Київщині, зможуть пройти реабілітаційний курс на спеціальному обладнанні кращих світових виробників. Його передали представники Трастового фонду НАТО. Вартість обладнання становить кілька десятків тисяч євро. Воно вже активно працює, допомагаючи пацієнтам швидше повернутися до повноцінного життя. Йдеться про відновлення рухливості та функціональності суглобів після операцій, поранень та травм.

Серед обладнання — тракційний стіл для витяжки хребта та спеціальні апарати тривалої пасивної розробки окремо для кожного виду суглобів: колінного, тазостегнового, плечового, ліктьового, гомілковостопного та зап'ястя.

Подібне медичне обладнання вже по-

ставлено для військового госпіталю у Львові та медичного центру «Нові Санжари» у Полтавській області. Окрім того, НАТО надає адресну допомогу пацієнтам (пораненим бійцям) і медичним працівникам. Це передусім лікування та протезування за кордоном коштом Трастового фонду, а також навчання військових лікарів.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

ГРЕЦЬКІ ПІДПРИЄМЦІ НАДАЛИ ЧЕРГОВУ ДОПОМОГУ ГОСПІТАЛЮ НА ПОНАД МІЛЬЙОН ГРИВЕНЬ

Минуло менше року відтоді, як Асоціація грецьких підприємців та підприємств в Україні почала свою діяльність під керівництвом Пантелеймона Бумбураса — грека за національністю і великого патріота України. На рахунку цієї організації чимало реалізованих благодійних проектів, спрямованих на розв'язання соціальних проблем найбільш вразливих верств населення. Допомога військово-медичним закладам Міністерства оборони ліками та медобладнанням — один з них.

Співпраця між асоціацією і військовими госпіталями розпочалася навесні цього року, коли пан Бумбурас передав для 61-го мобільного госпіталю та до Національного військово-медичного клінічного центру МО України медичних препаратів майже на 3,5 мільйона гривень.

Ось і нещодавно Пантелеймон Бумбурас вкотре завітав до Національного військово-медичного клінічного центру «ГВКГ», де лікують військовиків, поранених у районі АТО. Цього разу він привіз фармацевтичну допомогу — антибіотики широкого спектру дії. Загальна їхня вартість становить понад мільйон гривень.

— Ми, підприємці, які живуть в Україні і для кого вона стала другою Батьківщиною, завжди допомагатимемо її захисникам, — сказав Пантелеймон Васильович. — Сподіваюся, що наша допомога буде скромним внеском у перемогу над агресором.

Сергій ЗЯТЬЄВ

«МИ ЗАХИЩАЛИ НАШІ РОДИНИ НА ФРОНТІ. ЗАХИСТИМО Й У ТИЛУ»

УЧАСНИКИ АТО З БІЛОЦЕРКІВЩИНИ СТАЛИ НА ЗАХИСТ СВОГО ПОБРАТИМА, СИНА ЯКОГО ДЕМОНСТРАТИВНО ПРИНИЗИЛИ У ШКОЛІ ЗА ТЕ, ЩО В РОДИНИ НЕ БУЛО КОШТІВ НА НОВУ ПАРТУ

ФРОНТОВИЙ ЛУГАНСЬКИЙ НАПРЯМОК, 2014 РІК

У курилці госпіталю, спираючись на підвіконня, зосереджено палить цигарку поранений у ногу офіцер-танкіст Сергій Кириленко. Компанію йому становить сержант Андрій Мусієнко, який також на милицях. Андрій сам тютюн не поважає, та не йде від старшого лейтенанта, бо того тільки-но доставили в лікарню, тож він ще не освоївся. Вони продовжують почату в палаті розмову:

— Сергію, де тебе зачепило?

— Та ганялися ми два дні за «сепарським» танком. Вполювали гада, виникла між нами дуель. Він нас побачив першим і дістав снарядом, але ми його швиденько у два постріли перетворили на смолоскип.

— Бачу, ти за щось на «покійничка» й досі злий.

— А хто б на моєму місці не злився? Розумієш, він перед тим майже на моїх очах розстріляв прямою наводкою дві наші вантажівки. Хлопці хвилин двадцять трималися до мого підходу… Один із них безвісти пропав, мабуть, рознесло хлопця на шматки. Один вижив, правда, контужений, ледве дізнались, із якої він частини. Двоє загинули, я їхні тіла з мінного поля витягав, оцими руками вантажив у «санітарку». Де це сталось? Останнє перехрестя перед «сепарським» блоком за поворотом на Щастя знаєш?

Андрій стрімко хапає танкіста за плечі, обережно трясе офіцера:

— Брате мій ріднесенький! Ті двоє не загинули! Я — один із них, а другий у сусідній із нами палаті, ще не прийшов до тями, але живий!..

Коли розчулені чоловіки трохи заспокоюються, Андрій розповідає, як усе відбувалося. Того дня вони вранці потрапили під потужний обстріл із «Градів» за електростанцією в Щасті. Йому як командиру автомобільного відділення було наказано вивезти із моргу тіла чотирьох загиблих десантників, доставити їх до гелікоптера.

Лікар із місцевої лікарні його супроводжувати відмовився навідріз — мовляв, місцина там відкрита, з тієї сторони відразу вдарить артилерія. Та Андрію вже дзвонили, сказали, що вертоліт чекає в умовному місці. Довелося заднім ходом півкілометра вести КАМАЗ по глибокій колії до будівлі моргу, вдвох із водієм вантажити тіла.

Невдовзі розпочався обстріл. Андрій сам погнав автомобіль назад на скаженій швидкості серед щільних розривів, відчуваючи удари осколків у борти. На виїзді він ще помітив краєм ока, як той же лікар, стоячи під бетонним навісом ганку лікарні, крутить на їхню адресу вказівним пальцем біля скроні.

Потім він став свідком зради. Під «вертушкою» його колону з двох машин завантажили боєприпасами й колодами на бліндажі. Старшим колони чомусь призначили незнайомого офіцера. Той, не повідомивши Мусієнку пункт призначення, повів колону невідомим Андрію маршрутом. Сержант відчув щось недобре ще в дорозі, бо старший лейтенант на всі запитання відмовчувався. А коли Андрій побачив за сто метрі блокпост без прапорів, різко наказав своєму водію зупинитись.

Старший лейтенант вискочив з кабіни і, петляючи, побіг до блокпоста. Там його напевно чекали, бо дали добігти, після чого відразу вдарили по автівках зі стрілецької зброї й гранатометів, хвилин за 15 до розстрілу автівок долучився ворожий танк.

— Знаєш, братику, — каже Мусієнко Сергію у палаті, — Бога не обдуриш. Вчора наші з боєм взяли той блок. Серед тіл загиблих «сепарів» було й тіло старлея.

Андрій і Тетяна Мусієнки з дітьми

ДВА РОКИ ПО ТОМУ. МІСТО БІЛА ЦЕРКВА, ШКОЛА № 4, ВЕРЕСЕНЬ 2016 РОКУ

Приміщення 7-го класу завбачливо залишила його класний керівник Світлана П. Перед учнями тримає промову голова батьківського комітету класу Світлана С:

— Дорогі діти! Всі ви чудово знаєте, як батьківський комітет про вас піклується. От і цього навчального року ви сіли за відремонтовані парти. Проте одна парта зосталась не оновленою, бо на ремонт грошей не здала родина Мусієнків. Вона в нас багатодітна, батько учасник бойових дій, вони кажуть, що коштів їм не вистачає… Ярославе Мусієнко, піднімися! Пересядь за стару парту! Тепер це твоє місце! Хай батьки гроші шукають…

Так почалася історія, що сколихнула атовців Білоцерківщини.

Батька та маму чотирьох дітей Андрія і Тетяну Мусієнків знаходжу у Білій Церкві… в кабінеті дільничного інспектора. Класний керівник подала в поліцію заяву про те, що Андрій їй погрожував розправою за образу його сина. Представляюся, прошу в офіцера дозволу бути присутнім і слухаю пояснення батьків.

Тринадцятирічний Ярослав повернувся зі школи вкрай шокованим. Мама вислухала хлопчика й одразу зателефонувала на роботу батькові. Розмова з дружиною і дзвінок класному керівнику відбувалися у присутності сусідів. Погроз від чоловіка не було і не могло бути, не так він вихований. Андрій кілька разів спокійним тоном запитав пані Світлану, яке вона мала право як класний керівник залишити дітей на майже сторонню людину і допустила публічне приниження гідності підлітка. У відповідь жінка заявила, що він наплодив дітей, кинув їх та пішов на війну, а тепер скидає турботу про них на державу. А ще додала: «Я вас туди не відправляла!» Те саме Андрій почув і від голови батьківського комітету класу.

Подальший перебіг подій був несподіваним навіть для нього. Надвечір йому зателефонував директор школи, у другому, п'ятому і сьомому класах котрої вчаться його діти. Керівник запросив його на спільну зустріч із дирекцією та представниками батьківського комітету. Мусієнко погодився, але в передчутті якоїсь халепи зв'язався з побратимом із місцевої філії Асоціації учасників АТО, попросив його бути там за свідка.

Ранком у кабінеті директора на Андрія та його побратима Миколу із позивним «Борода» чекала брудна сцена. Троє «комітетських» жінок вчинили ґвалт на рівні істерики. Микола ж просто запитав дам у присутності керівника школи, чи мав місце факт приниження дитини в озвученій Ярославом та його однокласниками формі, чи було ними сказано: «Ми вас туди не відправляли» та "Хочете пільг — ідіть на базар». Уявляєте, і класний керівник, і голова батьківського комітету без вагань це спокійно підтвердили!

Розмовляємо із Андрієм і Миколою в білоцерківському офісі Асоціації учасників бойових дій та учасників АТО.

Андрій хвилюється:

— Добре, що запросив на ту зустріч «Бороду». Директор школи на відміну від жінок знає про його авторитет у місті. Він сам пішов у 7-й клас і вибачився перед дітьми за поведінку класного керівника і голови батьківського комітету. А нам із Тетяною пообіцяв, що доб'ється звільнення вчителя, щойно вона вийде з раптового лікарняного. Однак у мене не зникає гостре відчуття зради людьми, яким ми сліпо довірили виховання наших дітей.

Микола «Борода» каже, що гурт так званих «ватних» батьків вирішив піти на родину ветерана в наступ і кладе переді мною їхній лист-звернення в асоціацію. Зміст листа такий: класний керівник — ідеальна вихователь та людина, а Мусієнко… задовольняє свої емоційні потреби!

— Ми захищали наші родини на фронті, захистимо й у тилу, — каже «Борода». — Андрій разом із братом Іваном мав законне право не йти на війну, проте як справжній чоловік вирішив захищати країну зі зброєю в руках. Цькувати наших дітей тими, чиї чоловіки правдами і неправдами ухилилися від мобілізації, ми не дамо. Зараз над встановленням справедливості працює наша асоціація, Центр допомоги учасникам АТО і департамент освіти Київської ОДА.

Директор департаменту освіти облдержадміністрації Віра Рогова прокоментувала можливу реакцію установи на скандальну пригоду так:

— Як педагог я глибоко обурена цим фактом! Тільки-но класний керівник вийде з лікарняного, проведемо офіційне розслідування.

Віктор ШЕВЧЕНКО

УКРАЇНА ПОСИЛИТЬ ЗАХИСТ НА СУХОДОЛІ Й У ПОВІТРІ

ПІДПРИЄМСТВА ВІТЧИЗНЯНОЇ «ОБОРОНКИ» ПРАЦЮЮТЬ НАД НОВИМИ ЗРАЗКАМИ ОВТ, В ЯКИХ ЗАКЛАДЕНІ УНІКАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЧНІ РІШЕННЯ

Окремі зразки новітніх розробок вітчизняного ОПК на власні очі могли побачити учасники заходу з нагоди 5-річчя Державного концерну «Укроборонпром». Серед представлених зразків ОВТ найбільший інтерес викликали аеродинамічно подібна літаюча модель багатофункціонального безпілотного авіаційного комплексу (БпАК) «Горлиця», сконструйована на ДП «Антонов» у кооперації з провідними підприємствами України, та зразок безпілотного тактичного багатоцільового транспортного засобу «Фантом»

ТРАЄКТОРІЮ ПОЛЬОТУ «ВІЛЬХИ» МОЖНА КОРИГУВАТИ

Нещодавно на полігоні під Одесою завершився черговий вдалий етап випробувань нової 300-міліметрової ракети українського виробництва проекту «Вільха». Загалом здійснено 14 успішних пусків таких ракет із РСЗВ «Смерч». Технічні характеристики «Вільхи» тримають у таємниці. Але деякі з них оприлюднили. Так, військові експерти зазначають, що радіус дії нової ракети можна порівняти з відповідною характеристикою уже відомого тактичного ракетного комплексу «Точка-У». Втім у «Вільхи» краща точність влучання. Усі комплектуючі для виробництва — вітчизняні, зокрема нова система управління, ракетне паливо та бойова частина. Передовою є система наведення, яка дозволяє коригувати траєкторію польоту ракети завдяки імпульсним двигунам. «На відміну від російських аналогів, українські ракети — керовані, й саме тому ефективніші. Вони точніше вражають цілі, що було доведено під час випробувань», — наголосив секретар Ради національної безпеки і оборони України Олександр Турчинов, який був присутній на полігоні під час пусків ракет.

Під час випробувань нової 300-мм ракети українського виробництва проекту «Вільха»

Ракета здатна нести різні види бойових частин, що дозволяє застосовувати її як засіб ураження наземних та морських цілей. Ракету розроблено дніпропетровським КБ «Південне», систему наведення — ДП «Державне київське конструкторське бюро «Луч».

БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНА «ГОРЛИЦЯ»

Як повідомили в «Укроборонпромі», метою проекту БпАК «Горлиця» є створення першого вітчизняного безпілотного авіакомплексу тактичного призначення з тактико-технічними характеристиками на рівні світових аналогів. Він має застосовуватися для ведення повітряної розвідки та забезпечення інформацією у режимі реального часу, надання цілевказівок та коригування вогню артилерії, організації оперативного зв'язку розвідувальних підрозділів в умовах радіоелектронної протидії противника та постановки ним радіоперешкод.

БпАК «Горлиця» складається з 4-х аеродинамічно подібних літаючих моделей та наземного комплексу на базі автомобілів КрАЗ, до якого входять машини управління, технічної підтримки, а також автомобілі для перевезення особового складу та транспортування безпілотників. Обслуга комплексу — 22 особи.

Тактичний радіус дії безпілотника становитиме 80 км. Практична дальність польоту — до 1000 км. Практична стеля польоту — 5000 м. Максимальна швидкість — 230 км/год. Безпілотник буде здатний вести розвідку протягом 7 годин. Окрім того, літак зможе нести на собі засоби враження живої сили та бойової техніки противника. Наприклад, високоточне ракетне озброєння.

БпАК «Горлиця» розроблено на ДП «Антонов» у кооперації з провідними підприємствами України. У найближчих планах розробників — створення до кінця поточного року дослідного зразка. А вже наступного року планується завершення всіх дослідно-конструкторських робіт та проходження державних випробувань.

До речі, лише 10 країн світу можуть похвалитися розробкою подібних комплексів.

БпАК «Горлиця»

Безпілотний тактичний багатоцільовий транспортний засіб «Фантом»

БАГАТОЦІЛЬОВИЙ «ФАНТОМ»

— За своєю сутністю «Фантом», що існує поки що в єдиному екземплярі, є бойовим роботом, який може виконувати розвідувальні функції, здійснювати доставку боєприпасів та евакуйовувати поранених. Окрім того, він оснащений дизельним генератором і спроможний у польових умовах на деякий час забезпечити електрикою військовий підрозділ, — розповів Сергій Поляков, який входить до групи розробників «Фантому».

За його словами, керування міні-бронетранспортером здійснюється дистанційно закритим радіоканалом з радіусом дії до 2500 м або через оптико-волоконний кабель завдовжки до 5000 м. Двоє операторів керують ним за допомогою пульту, розміщеному у портативному кейсі. При цьому один із них безпосередньо відповідає за рух «Фантому», інший керує засобами вогневого враження, у нашому випадку — кулеметом. Наявність тепловізійних каналів дозволяє операторам управляти рухом безпілотного засобу та його озброєнням навіть уночі.

У бойових умовах «Фантом» спроможний висунутись у визначений пункт та тривалий час здійснювати відеоспостереження за місцевістю. Адже генератор не дасть його акумулятору розрядитися.

Безпілотний транспортний засіб «Фантом» оснащений гібридним двигуном потужністю 30 кВт та повним приводом. Він спроможний долати водні перешкоди завглибшки 0,5 м та нести корисне навантаження до 350 кг. Максимальна швидкість його руху — 38 км/год.

«ГРОМ» УХИЛЯЄТЬСЯ ВІД ПРОТИРАКЕТ ПРОТИВНИКА

Ще більше вражають характеристики оперативно-тактичного ракетного комплексу «Гром», розробленого у тому ж КБ «Південне». Він являє собою мобільну пускову установку з двома ракетами класу «земля-земля», які здатні вражати одночасно дві різні цілі на відстані до 300 кілометрів. Але це може бути й цілком формальним обмеженням, пов'язаним з «Режимом контролю за ракетними технологіями», який забороняє країнам-виробникам продавати іншим державам ракетні комплекси такого класу з більшим радіусом дії. Тому, судячи з доступної інформації, реальна дальність дії «Грому» може бути набагато більшою й сягати 500 кілометрів. Ракета «Грому» несе боєзаряд вагою до 480 кілограмів. І його цілком вистачить для знищення цілей на площі до 10 тисяч квадратних метрів при використанні касетного заряду або на площі 2–3 гектари осколково-фугасним зарядом.

До речі, політ ракети може відбуватися не тільки за прогнозованою балістичною траєкторією, але й за аеробалістичною. При такій траєкторії вона робить непередбачувані «стрибки», ухиляючись від протиракет противника. Це має допомагати в подоланні системи ППО ворога будь-якої складності. Цікаво, що саме такі властивості мають і ракети ОТРК «Іскандер». При цьому російські військові експерти заявляють, що на сьогоднішній день у світі не існує засобів ППО, які здатні перехоплювати його ракети. Це стосується і добре розрекламованих російських ЗРК С-300 та ЗРК С-400.

Оперативно-тактична ракета «Гром» із твердопаливним маршовим двигуном

ОТРК «Гром» пристосований для стрільби як балістичними, так і крилатими ракетами. Це також дозволяє використовувати його як далекобійний оперативно-тактичний комплекс, так і комплекс берегової охорони. Способи наведення ракет українські розробники не розголошують і лише уточнюють, що їх точність відповідає рівню кращих світових зразків озброєння.

З'явилася інформація щодо розгортання робіт над удосконаленою версією комплексу — сучасним ОТРК «Гром-2», який за своїми бойовими можливостями у перспективі може стати для України потужним засобом неядерного стримування будь-якого агресора.

Андрій ЛИСЕНКО

«ОРЕАНДА-ПС» СТАЄ ДО СТРОЮ

У ПОВІТРЯНИХ СИЛАХ УЖЕ ПРАЦЮЮТЬ КІЛЬКА СТАЦІОНАРНИХ ПУНКТІВ УПРАВЛІННЯ АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ АВІАЦІЄЮ ТА ПРОТИПОВІТРЯНОЮ ОБОРОНОЮ ЗС УКРАЇНИ

Тактико-технічні завдання нової системи управління розроблялися ще в середині 2000-х. Але через хронічне недофінансування війська прийняття «Ореанди» на озброєння відкладалося багато років.

АСУ «Ореанда-ПС» — розробка вітчизняного підприємства ТОВ «НВП «Аеротехніка МЛТ». Комплекси засобів автоматизації (КЗА) різних типів (авіація, ЗРВ, РТВ, розвідка та РЕБ) створено у двох варіантах — для стаціонарних та рухомих пунктів управління.

Навесні цього року у визначеному дослідному районі, який містить 10 пунктів управління, було проведено заключний етап державних випробувань. Рішення державної комісії, до складу якої увійшло більше 100 військових фахівців, — позитивне.

У результаті в серпні 2016 року вийшов наказ Міністерства оборони України про прийняття на озброєння цієї сучасної високотехнологічної автоматизованої системи управління. Особливо приємно, що виготовлена вона в Україні і здатна витримати конкуренцію з аналогічними комплексами з провідних країн світу, а головне — сумісна з ними.

ВИГОТОВЛЕНА В УКРАЇНІ «ОРЕАНДА-ПС» ЗДАТНА ВИТРИМАТИ КОНКУРЕНЦІЮ З АНАЛОГІЧНИМИ КОМПЛЕКСАМИ З ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ, А ГОЛОВНЕ — СУМІСНА З НИМИ

«Ореанда» — це автоматизована система бойового управління силами та засобами авіації, протиповітряної оборони всіх видів ЗС України, адже свої авіаційні підрозділи та засоби протиповітряної оборони є й у Сухопутних військах, і у Військово-Морських Силах. Комплекси цієї системи призначені для оснащення пунктів управління від тактичного до стратегічного рівня.

Наприклад, у авіації ще з радянських часів на озброєнні перебуває система «Еталон-Маневр», яка містить комплекси автоматизації, що дозволяють здійснювати автоматизоване управління та прийняття рішення на застосування авіації. Вони побудовані на аналоговій елементній базі. Технічні характеристики аналогової техніки суттєво обмежені. Це впливає на швидкість, обсяг та якість роботи. «Ореанда-ПС» дозволяє використовувати новітні технології в побудові комплексів і при цьому застосовувати їх на практиці разом із наявною базою техніки, що стоїть у нас на озброєнні. Переобладнати відразу всі пункти управління цими комплексами, певна річ, не вийде. Головне, що наявне обладнання наших літаків сумісне з новою системою.

— Для радіотехнічних підрозділів АСУ «Ореанда» передбачає сучасні цифрові радіолокаційні засоби, де основою комплексу є система збору, обробки та відображення радіолокаційної інформації, — розповідає начальник служби автоматизованих та інформаційних систем військ зв'язку штабу Командування ПС ЗС України полковник Олександр Давикоза. — На сьогодні створено спеціальні адаптери для всього парку аналогових станцій. У такий спосіб здійснюється перехід на цифрове обладнання. Крім того, проведено інтеграцію з автоматизованою системою обміну даних про повітряну обстановку ASDE через програмно-апаратні фільтри у напрямках деяких сусідніх країн (членів НАТО). Це сприяє обміну інформацією та оповіщенню про повітряну обстановку.

За словами керівника служби, до кінця поточного року військові фахівці проведуть чергові дослідні випробування КЗА АСУ «Ореанда-ПС» уже на рухомих засобах.

— Стаціонар — це дуже добре, але при веденні антитерористичної операції, де задіяна значна кількість мобільних підрозділів, важливо мати так само швидкі та маневрені засоби управління та зв'язку, — говорить полковник Олександр Давикоза.

Полковник Олександр Давикоза на пункті управління КЗА АСУ «Ореанда-ПС»

Варто зазначити, що курсанти Харківського національного університету Повітряних Сил уже давно опановують практичне застосування «Ореанди».

До всіх навчальних програм факультетів включено дисципліни з вивчення можливостей КЗА АСУ авіації та ППО. А на факультеті АСУ та наземного забезпечення бойових дій авіації курсанти вивчають її поглиблено — до блока, програми, адже саме вони у військах забезпечуватимуть її готовність до застосування. Тож у частини прийдуть уже готові фахівці, яким не треба буде вивчати нову систему.

Юрій ІГНАТ

«АККЕРМАН» І «БЕРДЯНСЬК» ДЕМОНСТРУЮТЬ ВОГНЕВІ МОЖЛИВОСТІ

У ПІВДЕННО-ЗАХІДНІЙ ЧАСТИНІ ЧОРНОГО МОРЯ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ЗАВОДСЬКІ ВИПРОБУВАННЯ МАЛИХ БРОНЬОВАНИХ АРТИЛЕРІЙСЬКИХ КАТЕРІВ

Артилерійський катер під час випробувань у морі

Стрільба по морській цілі

Під час чергового виходу в море перевірялася робота системи управління артилерійським вогнем, а також вузлів і механізмів електромеханічної бойової частини.

Як повідомив представник суднобудівного заводу «Ленінська кузня» Леонід Бабак, безпосередньо в морі перед членами державної комісії стояли дуже відповідальні завдання. Зокрема перевірка програмного забезпечення, що дозволяє працювати спеціальній техніці та матеріальній частині бойових модулів катерів.

Встановлені на катерах бойові модулі становлять кулемет калібру 7,62 мм, 30-мм автоматичний гранатомет, призначений для ураження живої сили і вогневих засобів супротивника, а також автоматичну гармату калібру 30 мм, розроблену кам'янець-подільським ДП «Науково-технічний комплекс «Завод точної механіки». До речі, дана гармата призначена для боротьби з легкоброньованою технікою, знищення живої сили противника і повітряних цілей. Гармата може вести вогонь одиночними і автоматичними пострілами за допомогою систем керування вогнем. Вона має дистанційний тип управління стрільбою та споряджається бронебійними й уламково-фугасними снарядами.

— Управління вогнем здійснюється операторами за допомогою органів керування та індикації з бойових модулів або ходової рубки корабля. На кожному модулі встановлено пошуково-прицільний прилад, до якого входять тепловізор, телевізійна камера та лазерний далекомір, — повідомив Леонід Бабак.

За словами представника «Ленінської кузні», під час ходових випробувань та артилерійських стрільб по морській цілі спеціалісти заводу отримали хороші результати, але були виявлені й проблемні питання в роботі окремих вузлів і конструкції, що потребують доопрацювань спеціалістами підприємства.

— Я неодноразово виходив у море на цих бойових одиницях. «Аккерман» і «Бердянськ» продемонстрували хороші ходові якості, повністю відповідають тим характеристикам, які заклали проектувальники. На першому етапі випробувань катери перебували в морі протягом п'яти діб, причому три з них — у штормових умовах. Так от, як у минулому командир корабля і як діючий командир з'єднання я задоволений характеристиками цих катерів, — своєю чергою зазначив командир бригади надводних кораблів капітан 2 рангу Дмитро Глухов.

Євгеній СИЛКІН

РЕАЛЬНА ДОПОМОГА

ВІД ВІРТУАЛЬНИХ ПОЛЬОТІВ

СИМУЛЯТОРИ ПІДГОТОВКИ ПІЛОТІВ, ЯКІ АКТИВНО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В АРМІЯХ НАТО, ТЕПЕР Є І В НАШИХ ЛЬОТЧИКІВ

Розробка столичного волонтера практично постійно знаходиться в роботі

Винищувач мчить на гранично низькій висоті, здіймається вгору, виконує бойовий розворот… Льотчик, що успішно відпрацював маневри на спеціальному обладнанні, ефективніше готується до реального польоту.

Ноу-хау від київського програміста Юрія Добронравіна, що в мирний час займався розробкою авіаційних симуляторів, отримали бригади Миколаєва, Миргорода і Василькова. Хтось одразу оцінив користь обладнання, встановленого у класі передпольотної підготовки, хтось спочатку називав його іграшкою. Та сьогодні розробка волонтера практично постійно використовується і вже отримала чимало позитивних відгуків.

— Такі симулятори активно використовуються в арміях НАТО, — розповідає Юрій. — Насамперед пілот отримує можливість у спокійній обстановці зорієнтуватись на потрібній місцевості, відпрацювати потенційні маневри, візуально побудувати план майбутнього польоту. Тобто завдяки обладнанню вдається якісніше підготуватися до польоту. Ми не купували все обладнання. Хтось передав комп'ютер, хтось — джойстик, хтось — монітор. Один із джойстиків виявився копією реального важеля керування літаком Су-27, що особливо порадувало льотчиків. А ноутбук передавали аж із Лондона. Потім уже дивились, чого не вистачає, і докуповували.

Льотчики запевняють, що обладнання без діла не стоїть. Відтепер вони ще якісніше готуються до вильотів і ще точніше виконують поставлені завдання. Радує його мобільність: при перебазуванні підрозділів систему можна без проблем перевезти до іншого місця.

— Необхідність у такому програмному забезпеченні в нас виникла вже давно, — говорить офіцер однієї з бригад тактичної авіації. — До того ж як місцевість, так і характеристики літаків подаються в цьому класі досить реалістично. Це дає змогу прокласти маршрут, за допомогою тренажера відпрацювати елементи роботи на місцевості, спрогнозувати, як виконуватиметься те чи інше завдання. Практика показує, що працювати з картою в кабіні літака при польотах на гранично малій висоті проблематично й доволі небезпечно. Тому віртуальні польоти дозволяють пілоту напам'ять вивчити картину, яку він побачить у реальному польоті. Та й психологічно підготуватися до польотів із такими системами значно простіше.

ВІРТУАЛЬНІ ПОЛЬОТИ ДОЗВОЛЯЮТЬ ПІЛОТУ НАПАМ'ЯТЬ ВИВЧИТИ КАРТИНУ, ЯКУ ВІН ПОБАЧИТЬ У РЕАЛЬНОМУ ПОЛЬОТІ

Сучасні технології на війні і справді є доволі задіяними. Завдяки волонтерам-програмістам, що працюють удень і вночі, пишуть коди, придумують і втілюють у життя важливі новинки, українська армія стала значно сучаснішою.

— Розумію, що більшість моїх колег зайняті своїми справами, — коментує Юрій. — Та, можливо, зараз саме час попрацювати над реальними проектами? Щоб потім, коли небо знову стане мирним, із чистою совістю повернутися до мирних програм, симуляторів і комп'ютерних ігор.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

ПОГОДА ЗА ВЕБ-САЙТОМ ВІЙСЬКОВОЇ АВІАЦІЇ США

Загострення ситуації на Сході України та постійні провокації противника, зокрема в повітряному просторі, змушують військових авіаторів шукати нові шляхи для збору, аналізу та обробки інформації. І метеослужба Повітряних Сил ЗС України не виняток. Адже вона не лише надає метеодані для своїх пілотів, але й вивчає потенційні можливості застосування авіації ворога з урахуванням погодних умов.

— Сьогодні українські військові метеорологи для дослідження та відстеження метеорологічної обстановки користуються даними вітчизняних офіційних джерел, наприклад, інформацією «Украерорух», — розповідає начальник авіаційно-метеорологічного центру Командного центру ПС ЗС України підполковник Іван Любченко. — Щоправда, за каналами захищеного зв'язку вона оновлюється не так швидко, як хотілося б.

За його словами, вивести наших військових метеорологів на новий рівень зможе партнерська допомога метеослужби американських повітряних сил. Хоч Україна і не є членом Північноатлантичного альянсу, вона ще з 90-х років бере участь у програмі НАТО «Партнерство заради миру», яка передбачає таку співпрацю.

І саме в межах цієї співпраці буде надано безоплатний доступ до серверів системи ACOMEX, а також можливість використовувати ресурси метеорологічного веб-сайту ПС США та геоінформаційного центру Бундесверу. Це дасть українським метеорологам змогу набагато якісніше та оперативніше досліджувати метеорологічні дані у режимі реального часу. А це вкрай важливо в умовах проведення АТО, оскільки є загроза застосування противником авіації.

Оперативне дослідження метеообстановки дасть можливість адекватно реагувати на потенційні загрози з урахуванням погодних умов у тому чи іншому регіоні. Адже результат виконання завдань авіацією напряму залежить від погодних умов.

Юрій ІГНАТ

Оновлені на ДП «Укроборонсервіс» С-300П мають покращені характеристики

С-300 ПО ОСЕНІ РАХУЮТЬ

НА ДЕРЖАВНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ «УКРОБОРОНСЕРВІС» ТРИВАЄ ПРОЦЕС ПЕРЕДАЧІ ОНОВЛЕНОГО ЗЕНІТНОГО РАКЕТНОГО КОМПЛЕКСУ С-300П ОДНОМУ З ПІДРОЗДІЛІВ ЗРВ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

— Уже не вперше українські спеціалісти передають у війська відремонтовані та частково модернізовані зенітні ракетні комплекси, — розповідає начальник зенітних ракетних військ Командування Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-майор Дмитро Карпенко. — З середини 2000-х, коли на ДП «Укроборонсервіс» було відремонтовано перший С-300П, і до сьогодні, коли у війська приймається уже 13-й комплекс цього типу, ми бачимо, що колектив щороку підвищує показники виробництва завдяки збільшеному фінансуванню. І нині наші ремонтники готові відремонтувати будь-який елемент цієї бойової техніки. Хочу відзначити, що значна частина окремих вузлів та агрегатів ЗРК виготовлена на сучасному обладнанні в цехах державного підприємства. У багатьох випадках оновлені на вітчизняному підприємстві С-300 мають покращені характеристики.

До кінця року ДП «Укроборонсервіс» планує передати ще один відновлений ЗРК С-300П одній із зенітних ракетних бригад, який виконуватиме завдання на півдні країни.

Сьогодні на підприємстві «Укроборонсервіс» проводиться середній ремонт військової техніки даного типу з продовженням ресурсу до семи років.

Віктор ГЕДЗ

ОБМЕЖЕННЯ У КОРИСТУВАННІ ГАДЖЕТАМИ: НЕ ДИСКРИМІНАЦІЯ, А ВИМУШЕНА НЕОБХІДНІСТЬ,

АБО ЩОБ МОБІЛЬНИЙ ДРУГ НЕ СТАВ МОБІЛЬНИМ ВОРОГОМ

В АТО краще перебувати на інформаційній «дієті»

В одному зі своїх випусків «Народна армія» опублікувала своєрідний практичний лікнеп, як не стати жертвою кібервійни. Такі фахові поради ми сформували не лише з огляду на нормативну базу та суто технічні моменти, притаманні тій чи іншій технології, а й на основі певного досвіду проведення АТО. Ця стаття завершує виклад матеріалу, присвяченого рекомендаціям у царині кібербезпеки

А розпочнемо із зовсім незайвого нагадування: мобільний телефон — це радіовипромінювальний пристрій (до речі, WiFi-роутери та Інтернет-модеми — теж), а тому його доволі нескладно відстежити, як і перехопити розмови та листування. Це одна з причин того, що порядок користування військовими стільниковими апаратами та іншими електронними засобами визначає командир військової частини (ст. 143 Статуту внутрішньої служби ЗС України — редакція від 1 липня 2015 року). Діє й Інструкція щодо використання мобільних телефонів, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України. Саме командир має визначати, коли, як і де можна здійснювати дзвінки, робити фото, відео. Та навіть попри наявність певних секторів, де дозволено послуговуватися мобільною телефонією, до неї доцільно ставитися як до такої, яку прослуховує ворог. Це не дискримінація, а вимушена необхідність, до якої вдаються навіть у арміях взірцево демократичних держав — наприклад, США та країн ЄС. Оскільки повністю відмовитися від такого різновиду комунікації доволі складно, у війську впроваджують дещо безпечнішу модель. Альтернативою стільниковій слухавці стає мережа відкритого телефонного зв'язку ЗС України. Для дзвінка на мобільний з району АТО достатньо набрати потрібний номер. Перевага технології в тому, що противник не довідається, хто і звідки телефонує.

До речі, читачу напевно цікаво, як саме відбувається перехоплення дзвінків і повідомлень. Найефективніший спосіб — розгортання в мережі мобільного оператора фальшивої базової станції, що має потужний сигнал. А запеленгувати подібні пристрої з точністю до 10–15 метрів можна за допомогою лише двох спрямованих антен та порівняння сили сигналу.

ДЛЯ БУДЬ-ЯКИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ З КІБЕРБЕЗПЕКИ МОЖНА ЗВЕРТАТИСЯ ДО ЗВ'ЯЗКІВЦЯ, ВІДПОВІДАЛЬНОГО ЗА ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ У ВАШОМУ ПІДРОЗДІЛІ

«НА» радить. *Якщо на лінії зіткнення ви не бажаєте зовсім відмовлятися від послуг мобільної телефонії, але таки дбаєте про безпеку, доцільно придбати й почати використовувати нову SIM-карту саме на терені АТО. Принаймні «з-за поребрика» не дізнаються, звідки ви приїхали. Так само варто купити інший телефон — не обов'язково дорогий. Після завершення місії все це краще знищити. Не завантажуйте додатків сумнівного походження — якщо вже не терпиться, робіть це винятково в офіційних магазинах, аби на ваш апарат не інсталювалася шпигунська програма. Особливо обережними варто бути з безкоштовними іграми про АТО та спеціальними військовими довідковими ресурсами. Там може чекати свого часу вірус — навіть такий, як HummingBad, що увійшов до десятки найактивніших у світі. Ігри, в яких можна стріляти в «москалів» чи палити Кремль, необов'язково написані патріотами. Вони просто розраховані на певну цільову аудиторію...*

Тож, аби службі військового не заважали проблеми, породжені в його ж мобілці, планшеті тощо, йому треба сісти на певну інформаційну «дієту». Себто, на доважок до вже виголошених нами обмежень відмовитися від «найгострішої страви» — вимкнути геопозиціонування як GPS, так і базових станцій. Wi-Fi та мобільний Інтернет вмикайте лише в разі настання невідкладної, безальтернативної потреби.

СМАРТФОН — НЕ «СЕЙФ» ДЛЯ СЛУЖБОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Фахівці з кібербезпеки рекомендують також уважно поставитися до такої функції смартфонів, як отримання суперправ (root) та можливості перепрошивання — як інакше називають встановлення сторонніх операційних систем. Небезпека криється в тім, що будь-яка програма, яка нібито покращує робочі кондиції стільникової слухавки (а вони вміють маскуватися навіть під звичайні налаштування), зможе змінити функціонал апарата — наприклад, передаватиме вашу конфіденційну інформацію. Ви швидко втратите контроль — і ваш мобільний друг стане мобільним ворогом. Отже, товариші сержанти та офіцери, забудьте про root. Бажано назавжди.

Іншим аспектом безпеки мобільної телефонії є унеможливлення контакту мобілок із військовими комп'ютерами — особливо якщо вона тривалий час слугує за модем. Одного дня вірус просто «всмокче» все наповнення дисків і через ваш же телефон зіллє його ворогу. Віртуальний «мікроб» спроможний невиліковно глибоко засісти у тому ж смартфоні. Тому, товариство, намагайтеся не зберігати на таких пристроях зв'язку (нагадуємо — це його головна функція) службової та особистої інформації.

«НА» інформує. *ЗС України мають власні сервери оновлення антивірусних баз. Для автоматичного оновлення комп'ютерів, підключених до таких джерел, необхідно виконати відповідні налаштування. А от такий самий процес для не під'єднаної до мереж техніки відбувається з флеш-носіїв або дисків. Звісно, в межах підрозділу такі носії інформації мають бути облікованими. Не варто ними користуватися вдома, передавати стороннім та зберігати на них особисті файли. Цієї рекомендації варто дослухатися, адже порушення правил зберігання та обробки інформації з обмеженим доступом, навіть випадкове, може потягнути відповідальність, зокрема і кримінальну. А як інакше відреагувати, приміром, на факт втрати флешки з контактними даними військових та їхніх близьких? Загалом для будь-яких консультацій з кібербезпеки можна звертатися до зв'язківця, відповідального за захист інформації у вашому підрозділі.*

ДЖОХАРА ДУДАЄВА ВБИЛА РОЗМОВА ПО СУПУТНИКОВОМУ ТЕЛЕФОНУ

Головний об'єднаний центр інформаційного захисту та кібернетичної безпеки інформаційно-телекомунікаційних систем ЗС України має дані, відповідно до яких значна частина зібраної в соцмережах та засобами перехоплення трафіку операторів стільникового зв'язку інформація використовується для влаштування засідок і завдавання вогневих ударів. Важко навіть уявити, скільки бойових побратимів віддали життя через, здавалося б, невинні повідомлення на кшталт: «Сьогодні ще в Соледарі, на Попасну поїдемо завтра по обіді»… Їх вивудили росіяни з Вайбера, Скайпу та інших месенджерів (телекомунікаційні служби обміну інформацією).

Варто згадати, яку підступну роль відіграла сучасна телекомунікація у загибелі Джохара Дудаєва 1996-го. Російські контррозвідники тоді запеленгували сигнал супутникового телефона чеченського лідера неподалік села Гехі-Чу. У повітря підняли два Су-25. Дудаєв загинув від вибуху ракети під час телефонної розмови…

Спеціалісти об'єднаного центру інформаційного захисту та кібернетичної безпеки також зауважують, що не варто забувати і про важливі правила використання радіостанцій на терені проведення АТО. Найголовнішою є вимога обов'язкової доповіді командиру в разі втрати радіостанції. Замовчування цього факту може призвести до викриття ворогом планів підрозділу. Також не потрібно покладатися на встановлені ключі шифрування, інакше розшифрування переговорів стане лише питанням часу. Доцільно застосовувати переговорну таблицю, де слова мають інше значення, що вводить противника в оману. Аби уникнути пеленгування, краще використовувати на передачу мінімально необхідну потужність та послуговуватися антенами спрямованої дії. Дуже важливим аспектом є маскування та встановлення щогли антени якомога далі від осередку перебування особового складу. Адже джерело випромінювання є своєрідним «маркером» для наведення ворожих засобів ураження.

Геннадій КАРПЮК

«ПОВЕРТАЙТЕСЯ ЖИВИМИ!» — ГАСЛО, ЩО СТАЛО ПОКЛИКАННЯМ І БРЕНДОМ

Волонтери фонду «Повернись живим» Дмитро Мікульський та Андрій Римарук

Українське суспільство має дякувати тисячам волонтерів і небайдужим громадянам, котрі у критичну й найтяжчу годину випробувань підставили надійне плече допомоги нашому війську.

Особлива подяка тим, хто, попри певну втому, брак ресурсів продовжує опікуватися військовими на передовій. Чимало волонтерів цілком правильно і прагматично об'єдналися у громадські організації, фонди, щоб вивести на якісно вищий рівень свою надважливу місію. Напевно, не існує точки на передовій, де бійці не відчували б турботи й уваги представників уже добре знаного Благодійного фонду допомоги армії «Повернись живим».

Лише впродовж двох тижнів цьогорічного серпня тут акумулювали на потреби ЗС України понад 820 тис. гривень. Загалом же організації з початку її діяльності українці пожертвували понад 90 млн гривень. Ці кошти здебільшого витрачені на закупівлю військової оптики — тепловізорів, прицілів, далекомірів, перископів, а також радіостанцій, портативних метеостанцій, планшетів і всього необхідного для роботи згаданого обладнання. І це далеко не повний список приладдя, доправленого нашим оборонцям волонтерами «Повернись живим».

Днями ми завітали до фонду.

Дмитро Мікульський — один з перших волонтерів. Третину часу займається звичною роботою в галузі IT-безпеки, за яку отримує зарплату, а далі опікується допомогою війську. Каже, що в цю царину його «затягнув» написаний у Facebook у травні 2014-го пост Віталія Дейнеги про початок збору коштів для армії. Саме соцмережі й «скликали» команду однодумців.

— На початку ніхто про тривалу кампанію не думав, просто хотіли подбати про тих хлопців, які першими встали на боротьбу з тероризмом на Сході, — розповідає Дмитро. — Якось на одному з перших бронежилетів хтось із наших написав побажання «Повернись живим!» Звідти і походить назва фонду. Проте «панцирами» давно не займаємося. Навіть про той доленосний бронежилет майже забули. Та от півроку тому він «сплив», і ми познайомилися з одним із власників цього захисного засобу. Той чудово впорався з функцією оберега — всі, хто його носив, справді повернулися живими!

Проте в команді згодом вирішили визначитися зі спеціалізацією. Допомогла в тому перша поїздка на фронт 2014-го. Бійці запевняли: без «броні» важко воювати, як і без прицілів і тепловізорів. Ця війна почасти є ареною боротьби артилерії та диверсійних груп. І вкрай актуальною стала можливість вчасно помічати ворога, аби давати гідну відсіч.

ЗАГАЛОМ БФ ДОПОМОГИ АРМІЇ «ПОВЕРНИСЬ ЖИВИМ» ВІД ПОЧАТКУ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНЦІ ПОЖЕРТВУВАЛИ ПОНАД 90 МЛН ГРИВЕНЬ

Тепер за понад два роки роботи у волонтерів накопичився різноплановий досвід.

— Перші півтора року ми просто «затикали дірки»: де починалася активна фаза протистояння — там були наші прилади, здатні розрізняти ціль далі, як за 800 метрів, — максимальну відстань прицільного стрілецького вогню. Доволі швидко зрозуміли, що потреби масово купувати доволі дорогу техніку, що «бачить» на півтора чи два кілометри, немає. Як і передавати її підрозділу назавжди. Практика показала: ефективнішою є своєрідна естафета використання. Це запорука того, що прилади не бездіятимуть. Звісно, є гіркий досвід, що не варто під словесну гарантію віддавати бійцям техніку. Тому і з'явилися «чорні» списки неблагонадійних підрозділів. Зокрема, через пияцтво й недбальство, коли майже вся оптика десь щезала, — зізнається співрозмовник. — Нині ж наносимо на корпуси апаратів спеціальне гравіювання із власним номером.

Оптимальним вибором став виробник тепловізорів «Pulsar». Щоправда, волонтери модернізують їх, покращуючи гідрозахист. Інколи для деяких специфічних завдань фонд купує більш дороге обладнання інших брендів.

— Це для тих, хто вміє працювати зі складними апаратами, — з легкою іронією мовить Дмитро. — Загалом проблемою цієї війни є недостатня кількість людей, здатних ефективно використовувати професійну техніку.

ВОЛОНТЕРСЬКИЙ АУДИТ: УСЕ МАЄ БУТИ ПО-ЧЕСНОМУ

Інший співрозмовник — Андрій Римарук — говорить, що волонтерство — компенсатор неспроможності держави сповна задовольнити попит на той чи інший військовий ресурс.

— Два роки тому й не думав, що з освітою психолога піду з посади менеджера на війну і стану розвідником, — розповідає Андрій. — Ми з тієї когорти людей, які зараз приходять в армію і прагнуть зробити щось нове. Я щойно повернувся зі Сходу України, де ми видавали тепловізори з номерами, що перевищили цифру 630. А ще — сотні прицілів, підзорних труб, планшетів, рацій, впровадження артилерійської програми ПС «Арта»... Словом, є про що розповісти. Приємно констатувати, що ми допомогли у вирішенні проблеми забезпечення раціями і захищеним зв'язком.

Загалом є багато інших технічних засобів, значно дорожчих тепловізорів, які можуть суттєво полегшити роботу наших вояків. Зокрема, це оперативно-тактичні безпілотники, високоякісні системи прослуховування тощо. Фонду на такі «подарунки» грошей бракує. Тут потрібне втручання держави.

Нині Римарук проводить аудит підрозділів, яким фонд допомагав, вже перевірено значну частину їх.

— У цій історії є як герої, так і антигерої. Прикро, та недбалість окремих офіцерів і небажання змін призвели до того, що подекуди з усього переданого нами в наявності лише 70–80 відсотків. Буває й гірше, — зізнається він. — Так, є бойові втрати. А є втрати, необґрунтовані документально. Як пояснити, що з 7 тепловізорів лишилося два, або із 26 — тільки три? Приходиш до командира, заступників і закликаєш: хлопці, треба ж шукати. Що сказати людям, які віддають кревні кошти, тому хлопчику із проблемами розвитку, який приносить у наш офіс щотижня 4 гривні, що їхню допомогу розтринькали? І де — на передовій! Має бути відповідальність, бо це не наші втрати, а людей, які віддавали не зайві для них гроші. В одній з бригад настільки жахливий стан, що з переданих тепловізорів, рацій, оптики, планшетів тощо в наявності лише чверть. Добре було б, аби командири вчилися бути не лише бойовими офіцерами, а й менеджерами, що повністю організовують життя підрозділу. Залишилося перевірити п'ять бригад, та вже зараз можна говорити про втрати майна на близько 2 млн гривень.

— Це не розчаровує настільки, щоб ви припинили допомогу? — запитую у волонтера.

— Ми не хочемо сваритися. І частині, де зникли тепловізори, і надалі допомагатимемо. Бійці не мають страждати. Але підхід буде значно жорсткішим у сенсі контролю. Багато що залежить від командира. Приміром, в одному з підрозділів заступник по РОС — жінка. Вона докладно, по кожному опорнику дає розкладку, де яка техніка! І навіть показує журнал обліку. Як можна не дати цьому підрозділу ще два тепловізори!?

ІЗ ДІАСПОРИ З ЛЮБОВ'Ю

У фонді «Повернись живим» ми познайомилися з представником української діаспори у Великій Британії Петром Лучкою. Він народився майже 60 літ тому в Ковентрі, але зберіг рідну мову й прихильність до культури пращурів. Ненька ще була під радянським режимом, як українці міста заходилися збирати кошти, які працювали б на визволення України.

— Помагаємо, як можемо. Душа в багатьох українська, хоча ми вже друге-третє покоління мігрантів, — зауважує пан Лучка. — Постійно збираємо в нашій громаді офіру для АТО. За декілька років започаткували кілька громадських «скриньок» для пожертв. Зокрема, в Союзі українців у Великій Британії — найстарішій українській неурядовій установі країни, організації українських жінок. А фонд АТО виник по тому, як мали прибути п'ятеро поранених солдатів з Донбасу, яких наш уряд зголосився прийняти на лікування. Ми зачали збір грошей. Та приїхало лиш двоє вояків, з'явилися «зайві» кошти. Тоді управа української громади Ковентрі вирішила переказати їх до Києва. А ще семеро наших українців їхали на велосипедах із Англії до Франції на Євро-2016 і теж збирали пожертви. Проте ті ресурси не пересилали через банк, а захтіли вручити особисто українській благодійній організації.

Цьогоріч представник діаспори приїхав у Київ на святкування 25-річчя української незалежності. Заразом привіз кошти у «Повернись живим».

— У Ковентрі в липні ми організували свято барбекю, де представили споживачеві справжній український самогон. І написали гасло: «Хто хоче напитися, мусить кинути щось у відро». Так назбирали 120 фунтів, іще 450 акумулював фонд АТО, — із гумором звітує Петро Лучка.

Геннадій КАРПЮК

Рухливі ігри покращують фізичний та психоемоційний стан бійців

У ФІЗПІДГОТОВКИ НА ФРОНТІ — ОСОБЛИВИЙ РЕГЛАМЕНТ

ВОЇНИ АТО НА ПРАКТИЦІ ВПЕВНИЛИСЯ, ЩО ФІЗКУЛЬТУРА ЗНАЧНО ПРИСКОРЮЄ ВІДНОВЛЮВАЛЬНІ ПРОЦЕСИ В ОРГАНІЗМІ

Як зауважують фахівці, основною метою фізпідготовки в районі проведення АТО є зміцнення здоров'я, підвищення працездатності, покращення самопочуття. Джерелом гарної фізичної кондиції навіть на передовій є силові тренування, пробіжки у максимальному темпі невеликих дистанцій, спортивні ігри, відточування прийомів рукопашного бою та комплексів відновлювальної гімнастики. Звісно, все це залежить від рівня безпеки та бойових завдань, які потрібно виконати. На фронті все «танцює» саме від цих аспектів.

— Перевірено практикою: щоденне виконання фізичних вправ, причому із застосуванням елементів, що максимально наближають до умов бойових дій, прискорює адаптацію до перебування в безпосередній близькості до ворога, покращує психофізику особи, впевненість, — говорить начальник відділу фізичної підготовки управління бойової підготовки Головного управління підготовки Збройних Сил України полковник Олег Чернявський. — Проте та сама практика рекомендує за чотири доби до переміщення на лінію зіткнення сторін припинити заняття з фізпідготовки з високим рівнем навантаження. А в період відновлення боєздатності найдоцільнішою формою підготовки є військово-прикладні вправи.

ДЖЕРЕЛОМ ГАРНОЇ ФІЗИЧНОЇ КОНДИЦІЇ НАВІТЬ НА ПЕРЕДОВІЙ Є СИЛОВІ ТРЕНУВАННЯ, ПРОБІЖКИ, СПОРТИВНІ ІГРИ ТОЩО

Зрозуміло, що в бойових умовах чітко визначити якийсь графік спеціальної фізичної активності непросто — на цю роботу впливає надто багато чинників, щоб можна було її планувати до години. Фронтовий регламент — немов інша планета, де спочатку потрібно вижити, а вже потім займатися підтримувальним процесом. Але і без нього нікуди. Про це говорять самі офіцери та бійці з передової. Натепер накопичено певний масив такого досвіду і рекомендацій командирів підрозділів, що перебували на лінії зіткнення.

За словами полковника Олега Чернявського, доступними і необхідними формами у перервах між виконанням бойових завдань, на привалах, стоянках, під час переміщення виявилися фізкультурні паузи з виконанням спеціальних вправ для прискорення відновних процесів організму. Передовсім — для кращої роботи серцево-судинної, дихальної, центральної нервової систем. Результатом ставало швидке зняття втоми, поява відчуття бадьорості. Доведено, що навіть звичайна гімнастика допоможе уникнути небезпечних помилок і нервових зривів у льотчиків, інженерів-операторів АСУ, офіцерів оперативно-стратегічного рівня управління.

ХАДУ — СИНЕРГІЯ ДАВНІХ І СУЧАСНИХ ПРАКТИК

— Хорошу ефективність у розрізі профілактично-оздоровчих заходів у районі антитерористичної операції довели деякі авторські системи, зокрема гімнастика Хаду, — зауважує полковник Олег Чернявський.

Хаду — це комплекс вправ для спини, суглобів та м'язів усього тіла, система розвитку й оздоровлення організму людини авторства Звіада Арабулії, яка бере початок з практики хатха-йоги. Гімнастика має таку назву на честь гірського селища Хаду в Грузії, звідки походить давній рід Арабулі. Особливість цієї гімнастики в тому, що вправи у ній виконують без обмежень і будь-якого інвентарю. Навантаження відбувається за рахунок напруження м'язів-антагоністів, зазвичай не задіяних у процесі фізичної активності. Хаду практично унеможливлює ризик травмування. Вправи виконують до повного стомлення (обов'язкова умова, інакше ефект буде мінімальним) тієї групи м'язів, яку тренують. Звичайне заняття триває близько години.

До речі, результатом співпраці Федерації Хаду із Генштабом ЗС України стала розробка методики «Хаду-Мілітарі», де вправи адаптовано до польових та екстремальних умов. Під час її презентації представник оперативного командування «Схід» капітан Андрій Ваврін позитивно оцінив ефективність методики. Та й бійці виказують реальну зацікавленість цією гімнастикою. Між іншим, згадана федерація безоплатно підготувала інструкторів для навчання військових Хаду.

— Комплекси «Хаду-Мілітарі» враховують специфіку військових спеціальностей та бойових ситуацій. Головне, що вони за рахунок регулярних тренувань реально здатні утримувати на достатньо високому рівні боєздатність військовослужбовців. Також ця гімнастика сприяє швидкому відновленню функціоналу організму, приміром, усуненню болю у м'язах, зменшенню відчуття втоми та впливу бойових психогенних чинників тощо, — пояснює очільник відділу фізичної підготовки управління бойової підготовки Головного управління підготовки ЗС України. — Власне, докладно про цю гімнастику можна дізнатися з підготовленого нами ще торік посібника «Гімнастика Хаду в польових умовах» та відповідних ресурсів у Інтернеті.

ЧУДОВЕ КОНДИЦІЙНЕ ТРЕНУВАННЯ ДАЄ КРОСФІТ

Про це свідчить досвід багатьох військових, які апробували кросфіт у районі АТО. Так, за свідченнями командира розвідгрупи, яка на першому етапі відрядження здебільшого охороняла важливі об'єкти, супроводжувала колони, проводила розвідку на узбережжі Азовського моря, а потім потрапила до лінії зіткнення, його бійці вимушено використовували фізичні вправи навіть у час між боями. Таку необхідність продиктувала негативна дія умов базування (обмежений простір). Своєрідна гіподинамія призвела до погіршення фізичного стану особового складу. Це відбилося навіть на їхньому психічному здоров'ї та загальному настрої. Безсистемне виконання вправ було безрезультатним, тоді командир застосував модифіковану американську систему кросфіту. Її основою стали колові тренування з підручними засобами.

— За рекомендаціями учасників бойових дій, для особового складу відділень, екіпажів танків, якщо вони перебувають поза візуальним спостереженням противника, зокрема, приладами нічного бачення, вранці фіззарядку доцільно комбінувати з виконанням завдань бойової підготовки, — ділиться напрацьованим досвідом полковник Олег Чернявський. — Також учасники АТО вважають, що, окрім ранкової зарядки, варто проводити самостійні заняття з фізпідготовки та змагання з рухливих ігор. Це сприятиме морально-психологічному розвантаженню колективу.

ЯК КЕРУВАТИ ПЕРЕДБОЙОВИМИ СТАНАМИ

За даними військових фізіологів, перед виконанням навчально-бойового завдання у військовослужбовців виникає передбойова реакція трьох типів:

стан бойової готовності;
передбойова лихоманка;
передбойова апатія.

Для регуляції згаданих реакцій доцільно використовувати спеціальні фізичні вправи, прийоми та дії. За наявності передбойової лихоманки треба виконувати вправи, які сприяють розслабленню організму, передусім дихальні, з попереднім напруженням і наступним розслабленням м'язів.

ПРИКЛАДИ ВИГОТОВЛЕННЯ САМОРОБНИХ ПРИСТРОЇВ ДЛЯ ЗАНЯТЬ СПОРТОМ У БОЙОВИХ УМОВАХ

Штанга з підручних засобів

- за допомогою сталевого лома та двох дерев, розміщених неподалік одне від одного, робили перекладину;
- за допомогою штанг банника (дерев'яні жердини для чищення каналу ствола гармати) виготовляли гімнастичні бруси;
- танковий пошкоджений торсіон з важкими деревинами на кінцях слугував за штангу, як і дерев'яні колоди, траки тощо;
- наповнені водою чи піском пластикові пляшки (балони) використовували як гантелі;
- із автопокришок, вкопаних у землю вертикально, створювали смугу перешкод;
- із шин робили тренажери для відпрацювання різноманітних ударів, захисту від кількох об'єктів, що рухаються.

Геннадій КАРПЮК

ВИБОРИ БЕЗ ВИБОРУ

НАВІЩО КРЕМЛЮ НЕЛЕГІТИМНІ ВИБОРИ НА УКРАЇНСЬКІЙ ТЕРИТОРІЇ

Протестувальники у стін посольства РФ у Києві в день виборів у Держдуму

18 вересня громадяни РФ вибирали депутатів до Державної Думи. Вважаючи Крим власною територією, Росія всупереч міжнародному праву незаконно відкрила виборчі дільниці на тимчасово окупованій частині України. Проведення парламентських виборів у Росії з порушенням міжнародного права ставить під сумнів легітимність обраної Держдуми і є фактором для посилення санкцій проти РФ

Міністерство закордонних справ України заявило, що вибори до Держдуми Росії в анексованому Криму незаконні та наголосило, що Росія в чергове грубо і зухвало порушує міжнародне право та закони України.

За словами керівника Меджлісу Рефата Чубарова, «людей залякали ще до виборів». Зокрема жорстокими репресіями проти незгодних з окупацією півострова, погрозами щодо звільнення з роботи працівників бюджетної сфери та посиленням «тиску» на кримських татар.

ВЕРХОВНА РАДА УХВАЛИЛА ПОСТАНОВУ ПРО НЕВИЗНАННЯ УКРАЇНОЮ ЛЕГІТИМНОСТІ ВИБОРІВ ДО ДЕРЖАВНОЇ ДУМИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ СЬОМОГО СКЛИКАННЯ, ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ПРАВОВИХ НАСЛІДКІВ, ТА ВІДПОВІДНО, СКЛАДУ, ПОВНОВАЖЕНЬ, АКТІВ ТА РІШЕНЬ ДЕРЖДУМИ

Тож явка на виборах в анексованому Криму і Севастополі, попри бойкот з боку кримських татар, становила 40%. Цьому сприяли численні порушення з боку членів дільничних комісій: за відсутності незалежних міжнародних спостерігачів ніщо не заважало їм пачками вкидати бюлетені та проводити «каруселі». До слова, у Москві та Петербурзі кількість тих, хто прийшов на виборчі дільниці, не сягнула й 30%.

Немає сумніву, що висока явка виборців на півострові була потрібна Москві задля узаконення анексії Криму. Не випадково для мобілізації електорату за кілька днів до перегонів до Криму прилітали Путін з Медведєвим.

Як і після референдуму щодо приєднання Криму до Росії, коли відразу була ухвалена заява Венеціанської комісії і резолюція Генеральної Асамблеї ООН, світ продемонстрував свою позицію: після завершення виборчого фарсу міжнародна спільнота та кілька демократичних держав уже засудили політику Кремля.

«Вибори, що відбулися в Росії, а також в окупованому нею Криму, не легітимізують російську владу на українській території. Це «голосування» було яким завгодно, але тільки не вільним і справедливим. Жителі Криму не могли вирішувати, ні хто виграє вибори, ні хто стане нібито їхніми представниками», — заявив віце-президент міжнародної правозахисної організації Freedom House Роберт Герман.

Як відомо, Європейський Союз за порушення територіальної цілісності і суверенітету України ще на півроку — до березня 2017 року продовжив санкції, застосовані проти 146 громадян та 37 російських компаній.

Протизаконні вибори в окупованому Криму стануть приводом до нових санкцій щодо Росії, що призведе до подальшого погіршення економічної ситуації у країні та ще більшого зубожіння пересічних росіян.

Що ж стосується мешканців Криму, то вони залишаються заручниками ситуації. Як і під час референдуму 2014 року, проведеного під наглядом озброєних «зелених чоловічків», частину з них використали як адміністративний ресурс, і вони, щоб не втратити роботу, були змушені піти на вибори й стали частиною «красивої» та передбачуваної картинки.

Результати виборів до Держдуми стали більш ніж передбачуваними: перше місце, як і завжди, посіли «путінські єдинороси». Другими стали сумнозвісні зюганівські комуністи, потім поплічники Жириновського та «Справедлива Росія». Опозиційним силам, звісно, місця в Думі не знайшлося.

А світ знову спостерігав, як путінська Росія вкотре зухвало продемонструвала спільноті свою зневагу та приклад проведення виборів без вибору, коли результат відомий заздалегідь, а народ використовується як статист.

Європейська служба зовнішньої діяльності заявила, що ЄС не визнає легітимність виборів у Держдуму РФ, організованих Москвою на території окупованого українського Криму:

— Європейський Союз не визнав нелегальну анексію Криму і Севастополя Російською Федерацією, а тому не визнає проведення «виборів» на Кримському півострові, — наголошено в заяві. — Особливо негативний вплив на виборчий процес мали обмеження фундаментальних свобод, політичних прав, підконтрольні ЗМІ та тиск на громадянське суспільство.

«Україна рішуче засуджує організацію Російською Федерацією на території тимчасово окупованих нею Автономної Республіки Крим та м. Севастополь виборів до Державної Думи Федеральних Зборів РФ сьомого скликання, — йдеться у Заяві МЗС України. — Віднесення Росією невід'ємної частини суверенної території України до єдиного федерального виборчого округу, як і створення на Кримському півострові чотирьох одномандатних мажоритарних виборчих округів є грубим порушенням фундаментальних норм і принципів міжнародного права. У зв'язку з цим результати голосування і повноваження 4 депутатів Державної Думи, обраних в окупованому Криму за мажоритарною системою, та 225 парламентаріїв, обраних за пропорційною системою, є нікчемними і нелегітимними, що ставить під сумнів легітимність усієї Державної Думи.

ЕКСПЕРТНА ДУМКА:

225 ДЕПУТАТІВ, ЯКІ ОБРАНІ ЗА СПИСКАМИ, З УРАХУВАННЯМ РЕЗУЛЬТАТІВ В ОКУПОВАНОМУ КРИМУ — НЕЛЕГІТИМНІ

Заступник голови Центральної виборчої комісії України Андрій Магера оприлюднив такі факти:

— Одна половина складу Державної Думи — 225 осіб — обирається за пропорційною виборчою системою в межах багатомандатного округу, до якого вони включили також Крим і Севастополь. Інші 225 депутатів обираються в 225 одномандатних мажоритарних виборчих округах. 4 з яких — у Криму і Севастополі. Зрозуміло, що пропорційна частина з урахуванням окупованих територій (Крим і Севастополь) — це один результат, а без окупованих — інший. Тож абсолютна більшість у російській Держдумі буде обрана нелегітимно.

Арифметика проста: 225 (кількість депутатів, які обираються за пропорційною частиною) +4 (кількість депутатів, які обираються в одномандатних округах, утворених на окупованих територіях) дорівнює 229. Отже, 229 депутатів із 450 «обрані» нелегітимно. А 229 депутатів — це «абсолютна більшість від конституційного складу Державної Думи», яка теж стає нелегітимною.

На думку експерта, участь майже двох мільйонів кримських виборців прямо впливає на результати виборів за партійною системою. З 109617785 виборців кримські становлять близько 2%. Тож і загальний результат вибору 225 депутатів спотворений приблизно на 2%. Тому російська Держдума 7-го скликання напевно нелегітимна. А що найважливіше — нелегітимними будуть і всі ухвалені нею закони і підзаконні акти та підписані міжнародні договори.

Варто додати, що МЗС України в офіційній заяві зазначило, що «вибори» до Державної думи Федеральних зборів РФ, проведені на тимчасово окупованій території України, грубо порушують міжнародне право, є нелегітимними і ставлять під сумнів легітимність усієї Держдуми.

Володимир КОРНІЯКА

ЩОДЕННИК КРИМСЬКОГО ШКОЛЯРА:

НОВИЙ ЗАСІБ РОСІЙСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ

Російська пропаганда дісталася до кримських шкіл. На півострові почали поширювати «Щоденник кримського школяра», виготовлений видавництвом «Проф-пресс» у Ростові-на-Дону. Його сторінки рясніють безліччю російської символіки, а також маніпулятивними і неправдивими відомостями про історію півострова. Основний удар спрямований на кримських татар, які названі націоналістами і загарбниками землі. «Щоденник кримського школяра» надійшов у продаж на півострові перед початком нинішнього навчального року. Фото декількох його сторінок оприлюднив у Facebook заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу Наріман Джелял

ІСТОРІЯ КРИМУ БЕЗ 23 РОКІВ

На сторінках щоденника наводяться основні дати, пов'язані з історією Криму. Але події, які їм відповідають, спотворені. А деякі періоди життя Криму і зовсім викреслені.

Величезна прогалина у новітній історії Криму стосується його перебування у складі Української РСР. А 23-річний період життя кримчан у незалежній Україні і зовсім випадає з історичної довідки.

З моменту розпаду Радянського Союзу 1991 року автори відразу ж переносять свого читача у 2014 рік. Тему російської анексії Криму, яку на сторінках щоденника подають як «історичне рішення» кримчан щодо їхньої долі, тут розпочинають з 11 березня 2014 року — дати ухвалення кримським парламентом декларації про незалежність Криму, за якою слідував незаконний референдум і анексія півострова.

Про події, що супроводжують процес «приєднання» Криму до Росії, — військове захоплення півострова, штурми українських військових частин, викрадення, побиття і катування проукраїнських активістів і журналістів, про жертви російської анексії, масові порушення російською владою міжнародних угод, а також прав людини і репресії проти тих, хто не визнає анексію, автори історичної довідки не кажуть ні слова.

«ТАТАРИ — ЗАГАРБНИКИ ЗЕМЕЛЬ»

Основний удар на сторінках щоденника завдають по кримських татарах, яких називають загарбниками земель півострова. Про корінний народ півострова, зокрема, пишуть так: «З 1991 року — зростання націоналістичних настроїв серед татарського населення, яке повернулося після депортації. Активне захоплення територій спочатку в степовій частині Криму, а останнім часом і спроби самозахоплення територій на південному березі Криму. Все це відбувається за мовчазного потурання українських чиновників і надпотужної фінансової підтримки турецької влади».

Кримський історик і публіцист Сергій Громенко зазначає, що таке трактування кримських подій і ролі кримських татар у них не витримує ніякої наукової критики.

ТЕЗИ ПРО ТАК ЗВАНЕ «ВХОДЖЕННЯ» КРИМУ ДО СКЛАДУ РОСІЇ 2014 РОКУ ЗНОВУ Ж ПІДТВЕРДЖУЮТЬ МЕТУ СТВОРЕННЯ ЦЬОГО ЩОДЕННИКА — ПРОСУВАННЯ РОСІЙСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ У КРИМСЬКИХ ШКОЛАХ

«Абзац, у якому описуються події 1991 року, є пропагандистським. Кримськотатарський народ раптом став «татарським населенням», про саму депортацію не сказано ні слова, так само як і про слизьку політику місцевої комуністичної та проросійської влади, яка роками гальмувала вирішення земельного питання у Криму. Ну а те, що це Росія, а не Туреччина надавала своїм прихильникам «надпотужну фінансову та ідеологічну підтримку», відомо навіть школярам. Цей текст — ще один снаряд в інформаційній війні Росії проти «внутрішнього ворога» в особі кримських татар», — зазначив він у коментарі «Крим.Реалії».

Залишаються питання і до інших пунктів кримської історії, поданої на сторінках щоденника.

«Сам підбір і трактування дат яскраво свідчить, що перед нами не історичний огляд, нехай навіть короткий, а пропагандистська листівка, покликана виправдати тезу «КримНаш». Крим не був «приєднаний» до складу Радянського Союзу 1922 року — півострів не був суб'єктом союзного договору. Передача Криму 1954 року до складу УРСР не була «волюнтаристським рішенням» Микити Хрущова — це було колегіальне рішення радянської верхівки, а на відповідних документах взагалі немає його підпису. Областю Крим став 1945 року ще у складі Росії. А тези про так зване «входження» Криму до складу Росії 2014 року знову ж підтверджують мету створення цього щоденника — просування російської пропаганди у кримських школах», — говорить Сергій Громенко.

«Пункт про кримських татар, звичайно, — кримінал, але вся інша кримська хронологія — просто непрофесійне куховарство людей, які взагалі не орієнтуються в історії Криму. Мабуть, теж ростовські «історики» її намалювали», — коментує зміст щоденника у Facebook відомий кримський історик, ведуча авторської програми кримськотатарського телеканалу ATR Гульнара Бекірова.

Вікторія ВЕСЕЛОВА

ЗА РОКИ ВІЙНИ ЖИТЕЛІ ДОНБАСУ УСВІДОМИЛИ, ЩО УКРАЇНСЬКА МОВА ЇМ ПОТРІБНА

Про процес українізації на Донбасі розповів голова Донецької обласної військово-цивільної адміністрації Павло Жебрівський:

«У Донецькій області на території, підконтрольній українській владі, українською мовою проводять навчання вже в 325 загальноосвітніх школах. Це майже 60% шкіл».

За його словами, до кінця цього навчального року на Донеччині буде створено і модернізовано 21 опорну школу з державною мовою навчання.

«Цього року до україномовних шкіл області пішли на 1 тисячу більше першокласників, ніж минулого. А з 1 вересня на українську мову навчання перейшла й Костянтинівська гімназія», — повідомляє Павло Жебрівський.

А що на тимчасово окупованій частині України?

За два з половиною роки донеччани усвідомили, що української мови в їхньому оточенні стає дійсно мало. Зі школи прибрали україномовні класи, а кількість уроків з мови та літератури звели до мінімуму — один урок на два тижні. Батьки школярів незадоволені цим. Вони говорять, що свого часу цілеспрямовано віддавали дітей до класів саме з українською мовою навчання. «У моїй родині бабуся і дідусь, батьки чоловіка, — україномовні, як і чоловік. Ми хотіли, щоб діти вільно володіли українською та російською — так і було ще два роки тому. Зараз розмовляти українською між собою просто небезпечно. Коли мій чоловік на вулиці говорить по телефону з батьками, він намагається знайти безлюдне місце», — розповіла свою історію донеччанка Галина Г.

Нині багато батьків умовляють вчителів проводити з дітьми додаткові заняття з української мови та літератури, з історії України, адже багато хто розраховує, що їхні діти будуть навчатися в українських вузах. «Наприкінці минулого навчального року репетитори з української мови та історії України мали найбільше роботи», — розповіла донецький педагог Світлана Іванівна.

Українську мову виживають на окупованих територіях: змінюються вивіски, назви, документація. Радикали пропонують навіть кримінальне переслідування за українську мову.

Наталія КОЗАК

Головний редактор QHA Гаяна Юксель та її чоловік Ісмет Юксель

ГАЯНА ЮКСЕЛЬ: «ТЕ, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ В КРИМУ — ЯК СТРАШНИЙ СОН»

У сім'ї члена Меджлісу кримськотатарського народу, редактора «Агентства «Кримські новини» (QHA) Гаяни Юксель було все, щоб спокійно жити і працювати в Криму. Але через несприйняття анексії Криму, активну громадянську позицію родина була змушена переїхати на материкову Україну

— Гаяно, розкажіть, будь ласка, чому вашій родині довелося залишити Крим?

— Моя сім'я упродовж майже двадцяти років жила в Криму. Ми мешкали у Сімферополі, займались інформаційною діяльністю. Я є керівником «Агентства «Кримські новини», яке з 2006 року діяло в Криму.

На жаль, 2014 року Крим було окуповано. Нас поставили в такі умови, що ми були змушені залишити рідний півострів. 10 серпня 2014-го моєму чоловікові — Ісмету Юкселю — заборонили в'їзд на територію Криму та Російської Федерації, до якої на той момент уже приєднали Крим, на п'ять років. Для нас це було, звісно, шоком.

— Чи чекали ви чогось подібного з урахуванням вашої активної діяльності?

— Ми були готові до тиску, знали, що за нами стежать, що нашою діяльністю цікавляться. Приводом для цього і для розуміння всієї ситуації було те, що ми бачили, як наших співробітників, знайомих розпитують про нас. Мене викликали до ФСБ і до центру «Е», викликали й Ісмета. Але те, що вони вчинять так по-варварськи, у такий нахабний спосіб — стало для нас великим ударом.

По суті, ми не збиралися виїжджати з Криму. В лютому 2014 року ми для себе вирішили, що як би складно не було, ми все одно залишимось у Криму. Але розпорядилися за нас — ухвалили рішення.

— Після цього рішення ви всією родиною залишилися в Україні?

— Упродовж року я вже сама приїздила до Криму. Дуже складно так жити — розділеними. У Криму в нас було агентство, в Ісмета був бізнес. Я працювала викладачем в університеті, захистила кандидатську дисертацію. Звісно, був будинок, родичі, друзі, знайомі. І все це зруйновано одним розчерком пера, нахабним, хамським рішенням.

Найнеприємніше в цьому рішенні ФСБ те, що досі, а вже минуло два роки, нам не озвучили, чому саме, на підставі яких доказів, висновків вони дійшли рішення заборонити моєму чоловікові в'їзд до Криму. І ми зараз судимось із цим органом. У суді він представлений як відповідач.

— Як обжилися на материковій Україні?

— Ми вивезли сюди весь бізнес, продовжили роботу інформаційного агентства. Коли влітку 2014 року було оголошено про те, що всі українські ЗМІ, які здійснювали діяльність на території півострова, мають пройти ліцензування, я прекрасно розуміла, що жодної ліцензії нам не дадуть, тож ми потрапили до так званих чорних списків. Ми для них — проукраїнські сепаратисти, які не прийняли окупацію, анексію, не раділи від «повернення до рідної гавані»... Звісно, для нас перебування в Криму залишається проблемним.

НИНІ КРИМ — ЦЕ СІРА ЗОНА, ТЕРИТОРІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ГЕТТО. ЦЕ ВЕЛИКА ВІЙСЬКОВА БАЗА, ЯКА НА 100 ВІДСОТКІВ ВИКОНУЄ СВОЇ ФУНКЦІЇ. ПРО ЖОДЕН ПРОГРЕС, ІНВЕСТУВАННЯ ЧИ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ НЕ МОЖЕ БУТИ Й МОВИ. ВЕЛИКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ФОРПОСТ, А ВСЕ РЕШТА — ДОДАТОК ДО ЦІЄЇ ВІЙСЬКОВОЇ БАЗИ

Зараз ми тут і, власне кажучи, все, що відбувається в Криму, нагадує якийсь страшний сон. Для нас Крим завжди був відкритою територією. Це була туристична зона, доступна всім, куди приїжджало безліч народу. Незважаючи на те, що ми жили на півострові, в нас ніколи не було острівної психології. Ми не страждали від проблеми ізольованості. Крим був поліетнічним, цікавим, різним, тут постійно проводили якісь заходи.

А тепер це сіра зона, територія інформаційного гетто. Це одна велика військова база. Місце, де люди бояться відкрито висловлювати свою думку. Де залякують, погрожують, де викликають на профілактичні бесіди, заводять адміністративні та кримінальні справи. Тут переслідується інакомислення. Тому все, що відбувається зараз у Криму, ми сприймаємо дуже болісно.

— А пам'ятаєте той день, коли дізналися, що Крим тепер закритий для вашого чоловіка?

— Якщо згадувати про події 10 серпня 2014 року, то ми на той момент переїжджали. Ми повернулися зі Стамбула до Києва й поверталися з материкової частини України до Криму. В Армянську ми вісім чи дев'ять годин стояли в черзі — тієї ночі там був величезний затор.

Ми пройшли український кордон, вранці під'їхали до російського. У машині нас було п'ятеро — я, дочка, чоловік, брат і його дружина. Російський прикордонник зібрав наші паспорти і сказав чекати. Нас відвели в сторону. Все це тривало півтори години, на всі наші прохання пояснити, що відбувається, ніхто нічого не говорив. Потім підійшов прикордонник і сказав, що ми четверо можемо їхати, а Ісмет — ні, адже для нього в'їзд заборонений. Виявляється, всі півтори години вони проводили перевірку. Я ще там, серед ефесбешників, які були на кордоні, помітила одного чоловіка, який нас раніше допитував у спеціальних вагончиках і проводив профілактичні бесіди. Він спостерігав за всім, що відбувається. Пам'ятаю його задоволений, єхидний вираз обличчя...

Звісно, це був шок. Ми повернулися назад...

Але всі ці труднощі, удари долі тільки зміцнюють. Вони ще раз доводять правильність позиції, допомагають зовсім по-іншому дивитися на життя, знаходити в собі сили й узагалі розуміти, хто є хто.

— Як ви оцінюєте нещодавні події в Криму й заяви ФСБ про загрозу тероризму з боку українських військових?

— Я, як і багато розсудливих людей в Україні та світі, оцінюю це з великим скептицизмом. Це відкриті провокації, заздалегідь сплановані дії, які спрямовані на дестабілізацію, на відволікання уваги від справжніх проблем півострова, а їх — маса, скільки б вони не рапортували про прекрасний регіон у складі Росії. Це ще одне дійство, щоб розв'язати руки й відмовитися від виконання домовленостей і, можливо, навіть перейти до радикальніших дій.

— Чи стануть останні події каталізатором повернення Криму під контроль України за допомогою світової спільноти чи, навпаки, тепер Крим буде перетворено на військовий форпост Росії?

— Уже зараз Крим — це велика військова база, яка на 100 відсотків виконує свої функції. Про жоден прогрес, інвестування чи розвиток економіки не може бути й мови. Великий військовий форпост, а все решта — додаток до цієї військової бази.

— Що побажаєте кримським татарам, які живуть у Криму?

— Меджліс кримськотатарського народу закликав співвітчизників не залишати Крим. Усі ми маємо бути в Криму, ніхто звідти не має виїжджати. За великим рахунком, заборона на в'їзд до Криму офіційно оголошена всього чотирьом кримським татарам. Але, на жаль, величезна кількість кримських татар зараз на материковій Україні. Що вони тут роблять? Розбиті родини, діти, відірвані від батьків — усе це свідчить про те, що, попри переможні фанфари й рапорти про те, як добре дбають про кримських татар, ситуація на півострові залишається поганою. Якщо там усе так добре, то чому так багато людей з Криму нині в Україні, чому кримчани відсилають з півострова дітей? Усе це свідчить про те, що ситуація в Криму погіршується і проблеми з правами людини, свободою волевиявлення, слова, негаразди економічного характеру для Криму залишаються актуальними.

Я всім співвітчизникам бажаю терпіння й сил. І ще — не піддаватися на виверти пропаганди, яка видає уявне за дійсне, не слухати дурниці про те, що тим, хто перебуває на материковій Україні, вигідне погіршення ситуації на півострові. Причина проблем — не ті, хто на материку, вона — всередині півострова.

Підготувала Наталія ТКАЧУК

ПАРТИЗАНСЬКИЙ РУХ: ВІД СПРАВЖНЬОГО ГЕРОЇЗМУ ДО ІДЕОЛОГІЧНИХ МІФІВ

НА ОКУПОВАНІЙ ГІТЛЕРІВЦЯМИ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ВОЮВАЛИ ПОНАД 45 ПАРТИЗАНСЬКИХ З'ЄДНАНЬ

За радянських часів партизанів періоду Другої світової усіляко возвеличували: на їхню честь встановлювали величні монументи, складали вірші, писали пісні. А скільки було видано мемуарів партизанських ватажків — часто брехливих, ідеологічно заангажованих, але на яких виховували цілі покоління радянських людей…

ЗА РОКИ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ ЧЕРЕЗ ЛАВИ РАДЯНСЬКИХ ПАРТИЗАНІВ, ПІДКОНТРОЛЬНИХ МОСКВІ, ПРОЙШЛИ 50-70 ТИСЯЧ ОСІБ. КІЛЬКІСТЬ НЕ ПІДКОНТРОЛЬНИХ УШПР АБО АНТИРАДЯНСЬКИХ ПАРТИЗАНІВ БУЛА В 2-3 РАЗИ БІЛЬШОЮ

З розпадом Радянської імперії «заговорили» архіви партійних і радянських органів, спецслужб. І ми дізналися багато чого такого, про що — принаймні більшість із нас — і гадки не мали.

Партизани-ковпаківці

ДО ВІЙНИ ВИСЛІВ «ПАРТИЗАНЩИНА» ОЗНАЧАВ НЕОРГАНІЗОВАНІСТЬ І БЕЗЛАД

Ще незадовго до війни вислів «партизанщина» в СРСР означав неорганізованість і безлад. Та коли після 22 червня 1941 року вермахт почав швидко просуватися вглиб території Радянського Союзу, його вище керівництво змінило своє ставлення до «партизанщини». І вже 30 червня в Українській РСР почала діяти оперативна група ЦК КП(б)У, головним завданням якої було створення партизанського руху. Його перше пожвавлення партизанського руху сталося навесні 1942-го, коли розпочали бойові дії партизанські загони під командуванням С. Ковпака, О. Федорова.

За даними НКВС УРСР, на 1 травня 1942 року в Україні вже діяли 37 загонів, які налічували 1918 осіб. Проте у післявоєнний час їхня кількість почала «нечухильно зростати». А також кількість знищених ними гітлерівців, пущених під відкіс залізничних ешелонів з технікою, зруйнованих мостів. Вище партійне керівництво СРСР, звісно, знало, що це звичайні побрехеньки. Проте не заперечувало проти них: усі автори дякували комуністичній партії за те, що «під її мудрим керівництвом розгорнули справжню війну проти гітлерівців». До того ж ці «подвиги» були частиною пропагандистської кампанії.

СКІЛЬКИ Ж БУЛО НАРОДНИХ МЕСНИКІВ?

У березні 1944-го перший секретар ЦК КП(б)У Микита Хрущов заявив, що в Україні діяли 228 партизанських загонів, які налічували 60 тисяч осіб. А вже через кілька місяців у доповідній записці Українського штабу партизанського руху (УШПР) йшлося про 115 тисяч, а ще через кілька місяців у документах УШПР фігурували 180 тисяч! Цифри, які відображали кількісні показники партизанського руху на теренах України, невпинно зростали: у травні 1945 року ЦК КП(б)У вже оперував даними в 200 тисяч, а 1975-го з'явилася нова цифра — 501 тисяча. Українська партноменклатура тоді прагнула показати свою республіку «найбільш партизанською з усіх партизанських».

Усі ці дані історики піддали ревізії після розпаду СРСР. Зокрема, один із них, український історик Анатолій Кентій стверджує, що реальна кількість партизанів, які одночасно діяли на окупованій території, була максимальною на січень 1944 року — близько 48 тисяч. Він також вважає, що за всі роки німецької окупації через лави радянських партизанів, підконтрольних Москві, пройшли 50–70 тисяч осіб. Кількість не підконтрольних УШПР або антирадянських партизанів була в 2–3 рази більшою.

Партизанський рух одними фарбами аж ніяк не зобразиш. Адже серед народних месників були мужні люди й боягузи, справжні герої і негідники, які своїми вчинками кидали тінь підозри на бойових товаришів, правдолюбці та брехуни-кар'єристи, що після війни вихвалялися подвигами, яких насправді не було.

Але маємо пам'ятати про справжніх партизанів, які проливали кров заради інших, котрі йшли в бій, щоби звільнити свою землю від окупантів.

За інформацією Українського інституту національної пам'яті, на окупованій гітлерівцями території України воювали понад 45 партизанських з'єднань, які спільно з підпільниками знищили чимало нацистів, наблизивши таким чином день Перемоги у Другій світовій.

КОРЮКІВСЬКА ТРАГЕДІЯ

Ще зі шкільних підручників ми знаємо про Орадур, Лідіце і Хатинь — населені пункти, спалені в роки Другої світової війни нацистами. Низько вклоняюся світлій пам'яті їх мешканців. Але подібних трагедій, значно масштабніших за кількістю жертв, сталося чимало і в Україні. Бо якщо у французькому, польському і білоруському селах було знищено близько 1200 громадян, то у поліській Корюківці, наприклад, майже 7 тисяч!

1 березня 1943 року. Карателі оточують село і починають зганяти селян до приміщень. А зігнавши, поливають свинцем, після чого підпалюють…

«Моя маленька дочка лежала в мене на грудях, коли в нас почали стріляти. Заганяли, як худобу на бойню. Фашист поцілив мені в око... Більше я нічого не пам'ятаю. Трьох моїх діточок було вбито. Навіть поховати їх не довелося... спалили їх кляті кати», — згадував після війни дивом уцілілий Євген Римар.

Кривава вакханалія тривала добу. Люди, яким пощастило втекти, сховалися у лісі. А через тиждень, голодні й холодні, повернулися вони до кількох уцілілих осель. Та німці, які раптово з'явилися 9 березня, вигнали їх з хат і завели до колишньої конюшні, облили її гасом і підпалили…

Після визволення Чернігівщини було проведено розслідування цього кривавого злочину. З'ясувалося, що за 2 дні нацисти знищили 6700 людей. Щонайменше. А з понад тисячі будівель уціліли менше ніж 10. Незважаючи на такі масштаби трагедії, тривалий час про неї воліли не згадувати. Принаймні — з високих трибун. Постає цілком закономірне запитання: чому?

Справа у тім, що криваву акцію гітлерівців спровокували партизани О. Федорова, влаштувавши напередодні напад на місцевий німецький гарнізон. Втрати гарнізону були мізерними: близько 20 осіб. Натомість майже 7 тисяч поліщуків, серед яких було чимало дітей, заплатили за них своїми життями! Варто сказати, що незадовго до цієї трагедії німці спалили кілька сусідніх сіл, намагаючись відплатити їхнім жителям за дії партизанів.

Історики, які досліджують трагедію Корюківки та інших спалених нацистами сіл, вважають, що партизани могли допомогти їхнім мешканцям. Наприклад, на початку 1943 року з'єднання О. Федорова налічувало у своєму складі 12 загонів загальною чисельністю близько 6 тисяч. А ось німців, які брали участь у каральній акції, було 500–600! Вище партійне і радянське командування, орієнтуючи партизанів на знищення ворога, свідомо не вказувало на необхідність захисту мирного населення. У такий спосіб Москва намагалася «піднімати народні маси на боротьбу з фашистами». А от ціна такого «піднімання» нікого у Кремлі не цікавила.

Пам'ятник загиблим жителям Корюківки

Підготував Сергій ЗЯТЬЄВ

25 РОКІВ РОЗБУДОВИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ,

ЗАКАРБОВАНИХ У ГАЗЕТНИХ РЯДКАХ «НАРОДНОЇ АРМІЇ»

2002 РІК: АРМІЮ ЗНОВУ «ПОСАДИЛИ» НА ФІНАНСОВУ МІЛИНУ

Сьогодні, коли відновлено боєздатність Збройних Сил України, силу ударів яких уже відчули новоявлені агресори, багато українців мимоволі замислюються над тим, коли і чому відбулася руйнація національного війська. Відповідь на ці запитання можна знайти, аналізуючи оборонні бюджети минулих років. Тоді склалася стійка тенденція недофінансування і, як результат — недовиконання Державної програми реформування та розвитку Збройних Сил України на період до 2005 року. 16 січня 2002 року «Народна армія» вкотре забила на сполох, опублікувавши статтю «Армію «саджають» на фінансову мілину». Її автор Роман Драпак зробив такий висновок на підставі аналізу держбюджету на 2002 рік, який провів тодішній помічник Міністра оборони України з питань формування бюджету та економічно-фінансової діяльності. У головному фінансовому документі було передбачено лише близько 50 відсотків від мінімальних потреб Збройних Сил України. Для порівняння: 2001 року цей показник становив 60 відсотків. Кроком назад стало і фінансування Державної програми реформування армії. Мінімальна потреба коштів на її реалізацію 2002 року становила 450 млн гривень (2001-го виділено 350 мільйонів), та заплановано було лише 254,6 млн.

З таким рівнем фінансування почався 2002 рік. Але військові не звикли скаржитися на труднощі. Вони діяли за звичним гаслом: робити свою справу так, як вимагають інтереси захисту Вітчизни. Про це яскраво свідчать матеріали, які друкувала «Народна армія» у перші дні та місяці 2002 року. Так, у номері за 23 січня газета розповіла про здобутки в бойовій підготовці воїнів артилерійської дивізії, якою командував генерал-майор Павло Ткачук. За результатами перевірки Генеральною інспекцією при Президенті України, особовий склад володів необхідними навичками ведення сучасного бою й отримав оцінку «добре». Завдяки інтеграції Львівського військового інституту та Національного університету «Львівська політехніка» в Україні вперше було створено навчальний заклад нового типу. Окрім того, таким чином вдалося заощадити майже 12 мільйонів гривень із тих, що були виділені Міноборони на підготовку офіцерських кадрів. З початку року особовий склад Західного ОК, ліквідуючи наслідки стихійного лиха у західному регіоні держави, розчистив 1287 кілометрів

У ГОЛОВНОМУ ФІНАНСОВОМУ ДОКУМЕНТІ НА 2002 РІК БУЛО ПЕРЕДБАЧЕНО ЛИШЕ БЛИЗЬКО 50 ВІДСОТКІВ ВІД МІНІМАЛЬНИХ ПОТРЕБ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

автошляхів, визволив зі снігового полону 129 автомобілів, вивіз у безпечні місця 50 цивільних осіб. Успішно виконували наші військовослужбовці й миротворчі місії. За словами Міністра оборони України генерала армії України Володимира Шкідченка, 2002 року за участю підрозділів Збройних Сил передбачалося провести 17 багатонаціональних навчань у межах програми «Партнерство заради миру». Указом Президента України від 30 січня 2002 року 14 військовослужбовців було нагороджено орденами та медалями за високий професіоналізм, мужність та зразкове виконання службових обов'язків у миротворчих операціях. Газета «Народна армія» за 8 лютого у матеріалі під назвою «По картах мінних полів вивчають українці Ліван» повідомила про подвиги українських саперів під час розмінування території цієї країни.

Українські сапери у Лівані

ВІЙСЬКОВИЙ КОРАБЕЛЬ РЕФОРМ НЕ ЗУПИНЯЛИ ФІНАНСОВІ МІЛИНИ

Попри недостатнє фінансування керівництво військового відомства дотримувалося курсу реформ. «Народна армія» у номері за 2 лютого 2002 року оприлюднила звіт про зустріч керівників МО України з послами та аташе іноземних держав. Виступаючи перед ними, Міністр оборони України генерал армії України Володимир Шкідченко поінформував про наступні кроки на шляху реформування національного війська. Так, у результаті розпочатої оптимізації структур Міноборони та деяких об'єднань кількість управлінців зменшили майже на 800 осіб. Відповідно до розробленої Концепції єдиної автоматизованої системи управління ЗС України було введено в дію першу чергу Центру оперативного реагування на кризові ситуації. У складі Об'єднаних сил швидкого реагування було сформовано авіаційну групу оперативного призначення у ВПС, а у ВМС — ескадру різнорідних сил. Тривав перехід від дивізійно-полкової до бригадно-батальйонної структури у Сухопутних військах, а у ВПС — від корпусно-дивізійної до корпусно-авіабазної. На той час уже майже добіг кінця процес укомплектування особовим складом та бойовою технікою Передових сил оборони. Вживалися заходи для виконання «Концепції переходу Збройних Сил до комплектування військовослужбовцями контрактної служби на період до 2015 року». На той час майже 30 відсотків штатних посад сержантів та солдатів обіймали контрактники. Про те, як прискорити цей процес, генерал армії України Віталій Радецький розповів у статті «У XXI столітті ставка на професіоналів», яку було надруковано в нашій газеті 27 квітня 2002 року. Автор назвав три етапи переходу на контракту систему. На першому (2002–2005 рр.), зокрема, запропонував комплектувати Збройні Сили України військовослужбовцями, які звільнилися у запас. Окрім того, потрібно було вирішити питання стосовно будівництва житла для них, підвищити на 30% грошове забезпечення, організувати триразове харчування у військових частинах.

ПЕРШІ КРОКИ ДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ СТАНДАРТІВ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ВІЙСЬКОВИХ

2002 рік ознаменувався тим, що керівники держави, військового відомства намагалися посилити соціальний захист військовослужбовців, ветеранів війни, військової служби, членів їхніх родин. Так, 23 січня наказом Міністра оборони України було створено Головне управління розквартирування військ і капітального будівництва МО України. У той час житлова черга людей у погонах становила 73,2 тисячі. Фахівці цього управління мали сприяти виконанню «Програми реформування квартирно-будівельного комплексу Збройних Сил України», яку було затверджено у червні 1997 року, а також «Комплексної програми забезпечення житлом військовослужбовців та їхніх сімей», підписаної Президентом України 2 жовтня 1999-го. Відповідно до них 2001 року було побудовано та придбано понад 2000 квартир. Передбачалося протягом семи років розв'язати проблему забезпечення житлом захисників Вітчизни.

Свідченням посилення турботи про військових стали законодавчі акти глави держави. Зокрема — укази «Про положення про Національний координаційний центр адаптації військовослужбовців, звільнених у запас або відставку, та конверсії колишніх військових об'єктів» (цей документ було опубліковано на сторінках «Народної армії» 25 січня), «Про додаткові заходи щодо посилення турботи про захисників Вітчизни, їх правового і соціального захисту, поліпшення військово-патріотичного виховання молоді» («Народна армія» за 28 лютого). Відповідно до лютневого президентського указу передбачалося, починаючи з 2003 року, максимально враховувати при формуванні держбюджетів потреби в коштах на забезпечення соціально-економічного захисту ветеранів війни та військової служби. Планувалося запровадити пільгові умови для вступу до вищих навчальних закладів громадян, які відслужили строкову службу або за контрактом, а також прийому на навчання поза конкурсом дітей військовослужбовців, які загинули під час виконання службових обов'язків. Було поставлено завдання зменшення терміну строкової військової служби до 12 місяців з 2005 року.

У 2002-му вдалося поновити низку пільг для військовослужбовців, ветеранів війни, військової служби. Приміром, у номері «Народної армії» за 19 квітня повідомлялося про те, що наказом Міністра оборони України від 30 березня 2002 року визначено розмір оплати за путівки на санаторно-курортне лікування у 17 чинних на той час військових оздоровницях. Відтоді військовослужбовці, ветерани військової служби мали сплачувати 25 відсотків від загальної вартості путівок, а члени сімей військових — 50 відсотків. З 15 квітня військовослужбовці Збройних Сил перейшли на нові норми харчування. Калорійність загальновійськового пайка зросла на 100 кілокалорій і в будні дні становила 4205, а у вихідні — 4335.

Наступна наша розповідь буде присвячена реформуванню та розвитку Збройних Сил України в 2003 році

Володимир ЧІКАЛІН

ПЕРШОВІДКРИВАЧ Х-ПРОМЕНІВ

ІВАН ПУЛЮЙ — ФЕНОМЕНАЛЬНИЙ ФІЗИК З УКРАЇНСЬКИМ КОРІННЯМ

Сучасне життя неможливо уявити без проходження медичної процедури під назвою «рентген», за допомогою якої можна виявити розвиток хвороб на ранніх стадіях і вчасно призначити лікування. А чи знаєте ви про те, що саме український науковець доклав чимало зусиль, щоб згодом цей винахід було сконструйовано?

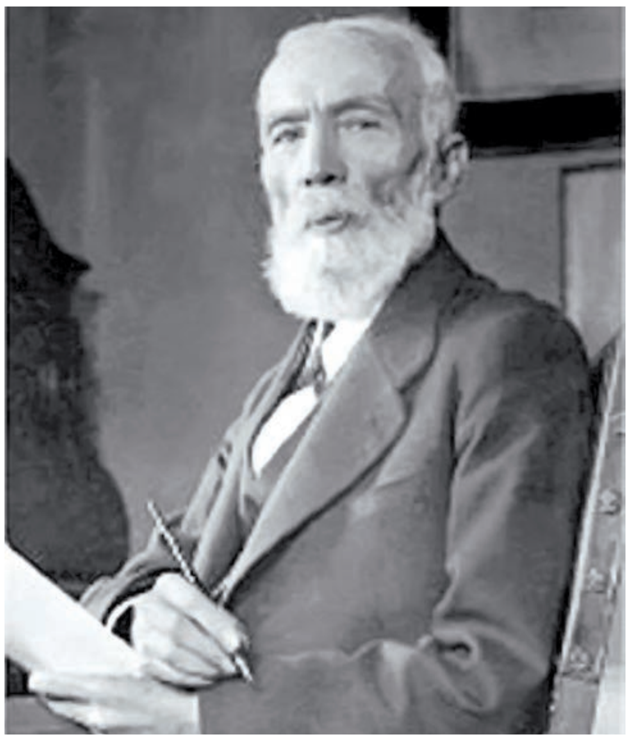
Майбутній всесвітньо відомий вчений Іван Пулюй виріс у релігійній родині. Упродовж шести років хлопець пішки проходив 10 кілометрів для того, щоб здобувати знання в Тернопільській гімназії. Саме там він став учасником таємного товариства «Громада», яке займалося популяризацією української історії та культури. Батьки мріяли, щоб син був священиком, тож після завершення навчання у гімназії відправили його до греко-католицької духовної семінарії у Відні, де він поєднував навчання з перекладами духовної літератури українською мовою.

Наприкінці навчання в семінарії Іван відвідував лекції з астрономії, математики та фізики у Віденському університеті. Йому настільки сподобалися ці науки, що він відмовився бути священиком і вирішив стати студентом філософського факультету цього університету. Це було й справді доленосне рішення, яке згодом принесло Пулюю світове визнання.

САМЕ ПУЛЮЙ СВОЇМИ ДОСЛІДЖЕННЯМИ КАТОДНИХ ПРОМЕНІВ І КОНСТРУЮВАННЯМ ДОСКОНАЛИХ КАТОДНИХ ЛАМП, ЗДІЙСНЕНИМИ НА ПОЧАТКУ 1880-Х РОКІВ, ПРОКЛАДАВ ШЛЯХ ДО ВІДКРИТТЯ Х-ПРОМЕНІВ

Уже за декілька років Іван Пулюй сконструював прилад для вимірювання механічного еквівалента теплоти, який було відзначено срібною медаллю на Всесвітній виставці в Парижі 1878 року. Це був лише початок неймовірних винаходів. Здобувши ступінь доктора філософії, він влаштувався на роботу до Віденського університету, де зробив більшість своїх відкриттів.

Успіх до науковця прийшов дуже швидко. Спочатку він винайшов прилад, в якому був встановлений антикатод, — так звану «лампу Пулюя». Завдяки цій лампі з'являлося невидиме випромінювання, яке за допомогою спеціального екрану можна було зробити видимим. Трохи згодом на Міжнародній електротехнічній виставці вчений представив лампу розжарювання нової конструкції, яка дозволяла в декілька разів підвищити термін її служби. На цей винахід Пулюй одержав патент. Також він запатентував конструкцію переносного ліхтаря для шахт.

Іван Пулюй

Через деякий час успішний вчений очолив кафедру фізики Німецької вищої технічної школи в Празі. Проте доля подарувала йому не лише роботу, а й зустріч з майбутньою дружиною. Іван Пулюй одружився зі своєю студенткою, Катериною Стозицькою, яка була на 18 років молодша за нього. У подружжя народилося 15 дітей, з яких вижили лише шестеро.

Надзвичайно важливим є внесок Пулюя у проектування та будівництво електростанцій на постійному струмі в Австро-Угорщині. Також він долучався до створення першої в Європі електростанції на змінному струмі у Празі та до розробок схем будівництва електричного трамвая. Конструкція телефонних станцій, яку запропонував Пулюй, успішно використовувалась у багатьох країнах світу.

За такі величезні успіхи науковця нагородили званням Радника Двору і Рицарським Хрестом від імператора Австро-Угорщини Франца-Йосифа.

У науковому світі й досі точаться суперечки стосовно того, хто ж є першовідкривачем Х-променів, які зараз відомі під назвою «рентгенівські промені». Саме Пулюй своїми дослідженнями катодних променів і конструюванням досконалих катодних ламп, здійсненими на початку 1880-х років, прокладав шлях до відкриття Х-променів, яке судилося зробити Вільгельму Рентгену наприкінці 1895 року. Відомо, що знімки, виконані за допомогою лампи Пулюя, найчастіше відтворювались у європейських наукових виданнях. А першу в Америці медичну Х-променеву фотографію зробили в Дартмутському коледжі у лютому 1896-го року, де було багато газорозрядних трубок. Після перевірки багатьох із цих трубок виявилося, що лише одна з них генерувала Х-промені — це була трубка Пулюя. Тож випадкове виявлення Х-променів могло трапитися в багатьох лабораторіях.

Провівши 1896 року досліди, Іван Пулюй у «Доповідях Віденської академії наук» опублікував їхні результати. Зокрема у статтях йшлося про відкриття властивості Х-променів іонізувати молекули та атоми, про з'ясування просторового розподілу променів та визначення місця, де вони утворюються, про їхню ефективність та можливість застосування в медицині.

Тож роль Пулюя у формуванні всього комплексу наукових знань про випадково виявлені промені є ніяк не меншою від ролі власне Рентгена. Тут доречними є слова академіка Йоффе: «Одне очевидне: відкриття рентгенівських променів було вже підготовлене попередніми дослідженнями, вони були б незабаром відкриті кимось іншим, якщо б В. Рентген пройшов повз них». Саме українець Іван Пулюй підготував ґрунт для цього відкриття і зробив найбільший внесок у його практичне застосування.

Попри те що життя Івана Пулюя минуло головним чином за межами України, думками і добрими справами він завжди залишався серед свого народу.

Сьогодні ім'я Івана Пулюя, вченого зі світовим визнанням, повертається із забуття як символ інтелектуальної могутності українського народу. А його життєве кредо: «Нема більшої гордості для інтелігентної людини, як берегти свою і національну честь та без нагороди вірно працювати для добра свого народу, щоб забезпечити йому кращу долю», — не втратило актуальності й у наш час.

Підготувала Олена КРУГЛЄНЯ

ЦІКАВІ ФАКТИ

1. Ім'я Івана Пулюя носить Тернопільський національний технічний університет, де щороку до дня народження вченого проводять Пулюївські наукові читання.
2. На честь видатного вченого названо середню школу, вулицю і площу селища Гримайлів. А у Гримайлівській середній школі діє музей імені Пулюя. Серед експонатів є ксерокопії багатьох праць вченого, сімейні фотографії. Зібрано багато матеріалу про педагогічну, наукову, дослідницьку діяльність І. Пулюя.
3. Кожні 2 роки присуджується Премія НАН України імені Івана Пулюя — за видатні роботи у галузі прикладної фізики.
4. Національний банк України 25 січня 2010 року ввів у обіг пам'ятну монету номіналом 5 гривень, присвячену Іванові Пулюю.
5. 4 листопада 2014 року в Тернополі відкрили меморіальну дошку членам Тернопільського таємного молодіжного товариства «Громада», засновником якого був Іван Пулюй.
6. Вулиці та провулки Івана Пулюя є в багатьох населених пунктах України.

НАУКОВЕЦЬ, ПЕРЕКЛАДАЧ, ВИДАВЕЦЬ

Іван Пулюй був не лише визнаним лідером у багатьох напрямках фізики й електротехніки, але й послідовно втілював масштабну програму піднесення свого народу до висот духовності. Працюючи майже все свідоме життя за межами України, саме він узяв на себе обов'язок розбудови всієї системи освіти — від початкової школи до українського університету у Львові, від невеликого молитовника до повного видання Біблії, від підручників для гімназій до актуальних наукових праць українською мовою. Досягнувши вершин у науці, він наполегливо торував шлях до таких вершин для інших.

Концепцію перекладів церковної літератури українською мовою Пулюй обдумував ще гімназистом, а згодом переконливо аргументував необхідність використання фонетичного правопису замість незрозумілого народові «язичія». 1869-го він видав український переклад «Молитвослова». Того ж року у Відні відбулася перша зустріч Івана Пулюя з Пантелеймоном Кулішем. У лютому 1871-го почалася їхня спільна праця над перекладом Біблії, результатом якої стали чотири Євангелія — від Івана, Луки, Матвія і Марка. Повне видання Нового Завіту спільного перекладу видано у Львові 1880 року. Над перекладом Старого Завіту Куліш працював до кінця життя (до 1897 р.), а для завершення перекладу Пулюй запросив Івана Нечуя-Левицького.

Більшу частину організаційного клопоту, безпосередньо пов'язаного з видавничим процесом, Пулюй узяв на себе. Повне видання Біблії у перекладі П. Куліша, І. Пулюя та І. Нечуя-Левицького вперше вийшло у Відні 1903-го. 1904 року Пулюй звернувся до російської влади і до Академії наук у Петербурзі з клопотанням про дозвіл на поширення Біблії, перекладеної українською мовою, в Російській імперії, однак одержав відмову. Натомість він добився дозволу від японського військового керівництва на поширення духовного слова українською мовою серед вояків-українців, полонених під час російсько-японської війни.

ЧИ МОГЛА ПОЛТАВА ЗУПИНИТИ ПЕТРА І?

ВІДПОВІДЬ НА ЦЕ ПИТАННЯ МОЖНА ЗНАЙТИ, ПОБУВАВШИ НА ПОЛІ НАЙКРИВАВІШОЇ БИТВИ ПІВНІЧНОЇ ВІЙНИ

Полтава надзвичайно багата на об'єкти воєнної історії — як знані, так і маловідомі. Напевно, навіть за межами України уславлений Гоголем та Котляревським край упізнається передусім за Полтавською битвою 1709 року, що відіграла вирішальну роль у російсько-шведському протистоянні та придушила в зародку сподівання гетьмана Мазепи позбутися великоруського протекторату через союз із Карлом XII. Тому до обов'язкової програми відвідин міста над Ворсклою завжди входив візит на поле Полтавської битви, де на терені площею 800 га діє Державний історико-культурний заповідник

Згадана битва сповнена драматизму, суть якого дивовижним чином дещо перегукується з теперішніми українськими реаліями. Тоді, понад 300 років тому, 60-тисячна російська армія на чолі з Петром І підійшла до міста, де зібралися і чималі шведські сили. Трагізм ситуації полягав у тому, що в складі обох армій були козацькі полки. У росіян їх очолював Семен Палій, у шведів — Іван Мазепа. Зрештою, король програв царю, а мрія про новий шлях історичного розвою українських земель так і не отримала жодного шансу на довге життя. Поки у XX столітті із зерна надії не почали проростати паростки незалежності.

Тепер на місцях давніх баталій і звитяг затяжної Північної війни, зокрема навколо братської могили та ротонд, посеред музейних експозицій сновигають туристи — здебільшого українські та шведські, а також з інших європейських держав. Росіян за останні два роки кардинально поменшало, а якщо вони і приїздять, то поводяться набагато скромніше, аніж раніше. Справа в тому, що навколо колекцій історично значимих для культурної спадщини цінних артефактів практично завжди розпалювалися суперечки на історичні теми. Багато українців та росіян мали полярні погляди на події минувшини і по-різному їх тлумачили. Топ-темами таких дискусій ставали постать Мазепи та роль війська під орудою Петра І. Щоправда, до рукопашної не доходило. Але замалим. Тутешні екскурсоводи розповідають, що найгарячіші диспути розгоралися в екскурсійних автобусах, де українці та росіяни вимушені були спільно подорожувати. На угамування пристрастей на ґрунті обговорення подій сивої давнини гіди витрачали багато сил та часу.

Хрестовоздвиженський монастир — командний пункт Карла XII

Пік відвідувань заповідника припадає на весну-літо. Особливо багато людей тут у роковини битви — в червні.

Музей «Поле Полтавської битви» створено 1909 року з нагоди 200-ліття «Вікторії Петра». Паноптикум неодноразово грабували, і лише наприкінці 1950-го він знову запрацював. А от Державний історико-культурний заповідник, до складу якого входить і музей, цьогоріч відсвяткував 35-ліття. До речі, серед усіх історико-культурних заповідників України він єдиний увійшов до списку IAMAM (Міжнародна організація військово-історичних музеїв світу), що діє під егідою ЮНЕСКО. Заповідник охоплює територію навколо Хрестовоздвиженського монастиря Полтави, сіл Пушкарівка–Рибці–Івонченці–Тахтаулове–Осьмачки–Жуки–Семенівка–Петрівка–Яківці. Обійти його за один день просто нереально. Свій слід тут залишили й інші культури та баталії. Відомо, що на цих землях колись було понад 30 курганів, насипаних у період I тис. до н.е. — I тис. н.е. 1399-го на цьому ж місці відбулася битва між воїнами Великого литовського князя Вітовта й ордами татарських ханів Темір-Кутлуя та Едигея. Відбувалися і численні міжусобиці серед гетьманських загонів.

ГОЛОВНІ ПАМ'ЯТКИ ПОЛЯ ПОЛТАВСЬКОЇ БИТВИ

Десять гранітних монументів на місцях колишніх редутів

Братська могила загиблих російських солдатів (1345 вояків)

Пам'ятник загиблим шведам від шведів (1909 р.)

Пам'ятник загиблим росіянам від шведів (1909 р.)

Пам'ятник, встановлений на місці переправи російської армії через Ворсклу

Пам'ятник Петру І, встановлений перед входом до музею (1915 р.)

Пам'ятник захисникам фортеці Полтава і коменданту О.С. Келіну (1909 р.)

Хрестовоздвиженський монастир (1650 р.), де розташовувалася штаб-квартира Карла XII

Сампсоніївська церква, яку за унікальний розпис вважають єдиною у світі каплицею, побудованою у стилі українського модерну

А НА ДЕСЕРТ — ЛІТАКИ

Якщо після насиченої екскурсії у добу змагань Росії та Швеції за домінування в Європі у вас залишилася бодай крихта часу і бажання, рекомендуємо відвідати Полтавський музей дальньої авіації, який наступного року святкуватиме десятиліття. Тут, на старому летовищі (фактично у с. Щербані), просто неба зібрано чимало зразків військової авіатехніки радянського періоду: від ракетоносців до винищувачів і транспортних повітряних суден. Колись тут діяла одна з наймогутніших стратегічних авіабаз світу. Нині ще чимало людей пам'ятають ті часи. Першим експонатом став легендарний Ту-16, встановлений на довічну стоянку поряд із тоді ще чинним навчальним корпусом 185-го гвардійського важкого бомбардувального авіаполку. З розформуванням багатьох частин ентузіасти почали звозити сюди зразки техніки, яка підлягала знищенню.

Адепти авіації можуть побачити у Полтаві:

Ту-160 (код НАТО: Blackjack — «Дубина»), носій ядерної зброї, єдиний у світі музейний експонат;

Ту-95МС (код НАТО: Bear — «Ведмідь»);

Ту-22КД (код НАТО: Blinder — «П'яничка»), перший радянський надзвуковий бомбардувальник;

Ту-22М3 «Олександр Молодчий» (код НАТО: Backfire-C — «Зворотній спалах-С»), носій ядерної зброї;

Ту-16К (код НАТО: Badger — «Борсук»), перший радянський реактивний бомбардувальник;

Су-15УМ (код НАТО: Flagon — «Велика пляшка»), винищувач-перехоплювач;

Ан-26 (код НАТО: Curl — «В'юнкий») — транспортний літак;

Ан-2 (код НАТО: Colt — «Лоша»);

навчально-тренувальні літаки Ту-134УБЛ (код НАТО: Crusty-B — «Жорсткий-Б») та Аеро Л-29 «Дельфін» (код НАТО: Maya — «Майя»).

До уваги відвідувачів і макети авіаційних засобів ураження та рятування: бомби, крилаті ракети тощо. Зацікавить туриста і тамтешній підземний (запасний) командний пункт важкої бомбардувальної авіаескадрильї часів «холодної війни» та пам'ятник військовим Червоної армії і ВПС США, які загинули в червні 1944-го від нальоту гітлерівської авіації. До речі, саме тут відбувалися події маловідомої радянсько-американської операції «Френтік» (1944–1945 рр.). Базовані на полтавських аеродромах бомбардувальники США проводили масові човникові бойові вильоти на об'єкти Німеччини та її сателітів.

Полтавський музей дальньої авіації

На жаль, у Полтавській обрадi нині активно лобіюють рішення про ліквідацію «Музею дальньої авіації», який є комунальною установою. При цьому посилаються на потребу ефективного використання ресурсів місцевих громад. Напевно, закриття такого зібрання та продаж землі під ним (або її оренда) є найлегшим і найшвидшим варіантом наповнення бюджету. Але чи це справді найвигідніше? І чи пробачать народних обранців за той необдуманий крок сучасники та нащадки, котрим потрібна певна «матеріальна культура» для патріотичного виховання? Події на Донбасі ще не навчили?

Звісно, не забудьте обговорити з іншими свої враження від відвідин Полтави, заряджаючись енергією, прихованою у ситних галушках із м'ясом та інших автентичних наїдках на кшталт свинячої душенини, каш зі шкварками та різноманітних солінь, і запиваючи все це сирівцевим квасом!

Підготував Геннадій КАРПЮК

Військово-юридичний факультет Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого оголошує конкурс на заміщення посад командування, науково-педагогічних працівників.

Посади, які підлягають заміщенню за конкурсом

1.Заступник начальника факультету з матеріально-технічного забезпечення — начальник відділення, посадовий оклад — 1590–1688 грн. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: посаду можуть обіймати особи офіцерського складу, які мають тактичний рівень військової освіти, досвід роботи за фахом та досвід керівництва відповідними підрозділами (службами) у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів.

2. Начальник кафедри військового управління та права, ШПК «полковник», посадовий оклад — 1560–1720 грн. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: посаду можуть обіймати особи офіцерського складу, які мають ступінь вищої освіти «магістр», оперативно-тактичний рівень військової освіти, науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання, а також стаж науково-педагогічної роботи не менше п'яти років.

3. Доцент кафедри військового управління та права, ШПК «підполковник», посадовий оклад — 1400–1500 грн. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: посаду можуть обіймати особи офіцерського складу, які мають ступінь вищої освіти «магістр», тактичний рівень військової освіти, вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) або науковий ступінь, досвід науково-педагогічної роботи, знання англійської мови рівня СМР 2.

4. Старший викладач кафедри військового управління та права, ШПК «підполковник», посадовий оклад — 1380–1460 грн. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: посаду можуть обіймати особи офіцерського складу, які мають вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) або науковий ступінь.

5. Старший викладач кафедри військового управління та права, ШПК «підполковник», посадовий оклад — 1380–1460 грн. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: посаду можуть обіймати особи офіцерського складу, які мають ступінь вищої освіти «магістр», тактичний рівень військової освіти, без наукових ступенів і вчених звань, зі стажем науково-педагогічної роботи не менше п'яти років, проводять навчальні заняття і мають видані навчально-методичні посібники;

висококваліфіковані фахівці з військ, органів військового управління або військових навчальних закладів (установ, організацій), які мають повну вищу освіту з освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра і здійснюють педагогічну, науково-педагогічну діяльність.

6. Викладач кафедри військового управління та права, ШПК «майор», посадовий оклад — 1180–1250 грн. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: посаду можуть обіймати особи офіцерського складу, які мають ступінь вищої освіти «магістр», тактичний рівень військової освіти, без наукових ступенів і вчених звань, з досвідом науково-педагогічної (педагогічної) роботи, проводять навчальні заняття і мають видані навчально-методичні посібники.

7. Викладач кафедри військового управління та права, ШПК «майор», посадовий оклад — 1180–1250 грн. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: посаду можуть обіймати особи офіцерського складу, які мають ступінь вищої освіти «магістр», тактичний рівень військової освіти, висококваліфіковані фахівці з військ, органів військового управління, військових навчальних закладів (установ, організацій), що здійснюють педагогічну, науково-педагогічну діяльність.

8. Начальник кафедри загальновійськових дисциплін, ШПК «полковник», посадовий оклад — 1560–1720 грн. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: посаду можуть обіймати особи офіцерського складу, які мають ступінь вищої освіти «магістр», оперативно-тактичний рівень військової освіти, науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання, а також стаж науково-педагогічної роботи не менше п'яти років.

9. Заступник начальника кафедри загальновійськових дисциплін, ШПК «підполковник», посадовий оклад — 1513–1668 грн. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: посаду можуть обіймати особи офіцерського складу, які мають ступінь вищої освіти «магістр», тактичний рівень військової освіти, науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання, а також стаж науково-педагогічної роботи не менше п'яти років.

10. Старший викладач кафедри загальновійськових дисциплін, ШПК «підполковник», посадовий оклад — 1380–1460 грн. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: посаду можуть обіймати особи офіцерського складу, які мають вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) або науковий ступінь.

11. Старший викладач кафедри загальновійськових дисциплін, ШПК «підполковник», посадовий оклад — 1380–1460 грн. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: посаду можуть обіймати особи офіцерського складу, які мають ступінь вищої освіти «магістр», тактичний рівень військової освіти, без наукових ступенів і вчених звань, зі стажем науково-педагогічної роботи не менше п'яти років, проводять навчальні заняття і мають видані навчально-методичні посібники; висококваліфіковані фахівці з військ, органів військового управління або військових навчальних закладів (установ, організацій), які мають повну вищу освіту з освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра і здійснюють педагогічну, науково-педагогічну діяльність.

12. Викладач кафедри загальновійськових дисциплін, ШПК «майор», посадовий оклад — 1180–1250 грн. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: посаду можуть обіймати особи офіцерського складу, які мають ступінь вищої освіти «магістр», тактичний рівень військової освіти, без наукових ступенів і вчених звань, з досвідом науково-педагогічної (педагогічної) роботи, проводять навчальні заняття і мають видані навчально-методичні посібники.

13. Викладач кафедри загальновійськових дисциплін, ШПК «майор», посадовий оклад — 1180–1250 грн. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: посаду можуть обіймати особи офіцерського складу, які мають ступінь вищої освіти «магістр», тактичний рівень військової освіти, висококваліфіковані фахівці з військ, органів військового управління, військових навчальних закладів (установ, організацій), що здійснюють педагогічну, науково-педагогічну діяльність.

Для участі в конкурсі надсилаються такі документи (матеріали): рапорт за командою; автобіографія; службова характеристика; службова картка; медична книжка; довідка про проходження військової служби; копії документів про освіту та кваліфікацію; витяг із Резерву на 2016 рік, копії документів про науковий ступінь, вчене звання; список наукових праць (винаходів) — за наявності.

Строк подання документів на розгляд конкурсної комісії — до 20 жовтня 2016 року. Документи надсилаються (подаються) на адресу: 61024, м. Харків, вул. Динамівська, Військово-юридичний факультет Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Довідкові консультації телефоном: (067) 301-06-33.

***

Список вакантних посад працівників Збройних Сил України Розрахунково-аналітичного центру Збройних Сил України

1. Інженер-лаборант фізико-хімічної лабораторії — 1 особа.

Стаж роботи за фахом не обов'язковий.

Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: освіта відповідного професійного спрямування.

2. Бухгалтер — 1 особа.

Стаж роботи за фахом не обов'язковий.

Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: освіта відповідного професійного спрямування.

3. Радіотелеграфіст — 1 особа.

Стаж роботи за фахом не обов'язковий.

Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: освіта відповідного професійного спрямування.

***

Квартирно-експлуатаційний відділ м. Чернігів ЗС України оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежного оцінювання з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати при укладанні договору оренди нерухомого військового майна, що перебуває на балансі КЕВ м. Чернігів.

Об'єкт: нежитлові приміщення будівлі комендатури загальною площею 32,0 кв.м, за адресою: Чернігівська область, Чернігівський р-н, смт Гончарівське, в/м № 5, буд. № 101.

Орієнтовна дата оцінювання: 17.10.2016 р.

До участі в конкурсі залучаються суб'єкти оціночної діяльності — суб'єкти господарювання, які відповідають та виконали вимоги пункту 9 розділу I Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 за № 699/27144.

Учасники конкурсу для участі в конкурсі надсилають (або подають особисто) до КЕВ м. Чернігів конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, які подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом».

Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності; копії установчих документів претендента; копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається окремо в запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити:

1. Вартість виконання робіт.

2. Строки виконання робіт з оцінювання (після отримання в повному обсязі необхідної документації та інформації про об'єкт оцінювання) — не більше ніж 10 днів (у разі необхідності — 3 дні для доопрацювання звіту).

3. Умови розрахунків: оплату виконаних робіт здійснює третя сторона згідно з укладеним тристороннім договором, а саме — платник (потенційний орендар).

Конкурсна документація повинна надійти до комісії не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно) на адресу: м. Чернігів, вул. В.Дрозда (Любченка), 19, каб. № 5, до 16:00.

Конкурс відбудеться через 14 к/днів після опублікування цієї інформації в газеті о 10:00 за адресою: м. Чернігів, вул. В. Дрозда (Любченка), 19, тел./факс для довідок: (04622) 5-30-27.

***

КЕВ м. Чернівці оголошує конкурс з відбору суб'єктів оцінної діяльності, які залучатимуться до проведення незалежного оцінювання державного (військового) майна

Назва об'єкта оцінювання:

— нежитлові приміщення першого поверху (№№ 1–34, 1–35, 1–36) та нежитлові приміщення підвалу (№№ 7–73, 7–82, 7–75, 7–74, 7–60, 7–61, 7–59, 7–58, 7–57, 7–56, 7–55, 7–54, 7–53, 7–52, 7–51, 7–50, 7–49, 7–70, 7–69, 7–68, 7–67, 7–66, 7–65, 7–64, 7–63, 7–62, 7–47, 7–48, 7–46, 7–76, 7–77, 7–78, 7–79, 7–80, 7–81, 7–83, 7–84, 7–85, 7–86, 7–87) загальною площею 649,7 кв. м будівлі №4 (літ. А) військового містечка №101.

Місцезнаходження об'єкта: м. Чернівці, пл. Театральна, 6.

Орган управління — Міністерство оборони України.

Балансоутримувач: КЕВ м. Чернівці (вул. Українська, 43, м. Чернівці), тел.(0372) 52–57-50, факс (0372) 52–58-16.

Мета проведення незалежної оцінювання: визначення ринкової вартості об'єкта з метою укладення договору оренди.

Балансова залишкова вартість основних засобів: 5169753,00 грн станом на 31.08.2016 р. (з них 649,7 кв. м — 282774,00 грн).

Наявність об'єктів, що містять державну таємницю (так, ні): ні.

Дата оцінювання (дата, на яку проводиться оцінювання майна): орієнтовна дата оцінювання 31.08.2016 року.

Конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності буде здійснюватися відповідно до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 №156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.06.2015 за №699/27144.

У конкурсі беруть участь суб'єкти оціночної діяльності, які:

— отримали сертифікат суб'єкта оціночної діяльності, виданий відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», яким передбачено здійснення діяльності з оцінювання майна за напрямами оцінювання майна та спеціалізаціями в межах цих напрямів, що відповідають об'єкту оцінювання;

— мають чинне кваліфікаційне свідоцтво оцінювача за відповідними напрямками оцінювання майна та спеціалізаціями в межах таких напрямів, видане відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні»;

— мають свідоцтво про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, видане відповідно до Порядку ведення Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 10.06.2013 №796, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13.06.2013 за №937/23469;

— до встановленого в інформаційному повідомленні про оголошення конкурсу терміну надали документи, передбачені пунктом 4 розділу II цього положення.

Учасникам конкурсу потрібно подати в КЕВ м.Чернівці конкурсну документацію, яка складається з конкурсної пропозиції та підтвердних документів. До підтвердних документів належать:

— заява про участь у конкурсному відборі суб'єктів оцінної діяльності (додаток 1 Положення);

— копія установчих документів суб'єкта оцінної діяльності (для юридичних осіб);

— копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача;

— копія сертифіката суб'єкта оцінної діяльності;

— копія свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності;

— конкурсна пропозиція;

— інформація про претендента (документ, який містить відомості про претендента щодо його досвіду роботи, кваліфікації та особистого досвіду роботи оцінювачів, які працюють у його штатному складі та додатково залучаються ним, до незалежного оцінювання майна, зокрема однорідного майна тощо).

Конкурсна пропозиція претендента подається в окремо запечатаному конверті і має містити пропозицію щодо вартості виконання робіт, калькуляції витрат, пов'язаних з виконанням робіт, а також терміну виконання робіт у календарних днях, який не перевищує 5 календарних днів.

Конкурсна документація повинна надійти до КЕВ м. Чернівці не пізніше ніж за 4 робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурсна документація подається в запечатаному конверті з описом підтвердних документів, що містяться в конверті. На конверті необхідно зробити позначку «На конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності», а також зазначити назву об'єкта, на який подано заяву про участь у конкурсі, та назву суб'єкта господарювання, який подає заяву.

Конкурс відбудеться 07.10.2016 року об 11.00 год. в Квартирно-експлуатаційному відділі м. Чернівці за адресою: м. Чернівці, вул. Українська, 43, (каб. №2).

Телефон для довідок: (0372) 52-88-03

***

Оголошується конкурс з відбору суб'єктів оцінної діяльності нерухомого військового майна, яке знаходиться на балансі ХУПС ім. Івана Кожедуба:

№ п/п	Найменування об'єкта оцінювання, площа, місцезнаходження (адреса, в/м), балансоутримувач (назва, код за ЄДРПОУ, контактний телефон)	Орієнтована дата оцінювання	Мета проведення оцінювання
1.	Частина нежитлового приміщення будівлі № 6 нерухомого військового майна загальною площею 2,0 $м^2$ за адресою: м.Харків, вул. Кримська, 5, в/м № 215, що перебуває на балансі ХУПС ім. Івана Кожедуба, 24980799, тел. (057) 704-96-29	На поточну дату	Визначення вартості об'єкта з метою передачі в оренду
2.	Частина нежитлового приміщення будівлі № 28 нерухомого військового майна загальною площею 2,0 $м^2$ за адресою: м.Харків, вул. Динамівська, 4, в/м № 170, що перебуває на балансі ХУПС ім. Івана Кожедуба, 24980799, тел. (057) 704-96-29	На поточну дату	Визначення вартості об'єкта з метою передачі в оренду

Відповідно до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015р. № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.06.2015р. за № 699/27144, по кожному об'єкту оцінювання окремо претенденти на участь у конкурсах подають до КЕВ м. Харків конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Конкурсна документація повинна надійти до комісії не пізніше ніж за 4 робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оцінної діяльності; копії установчих документів суб'єкта оцінної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копії сертифіката суб'єкта про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція претендента подається в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляції витрат, пов'язаних з виконанням робіт, а також терміну виконання робіт, якщо він не визначений в інформації про проведення конкурсу; умови розрахунків (відстрочки платежів).

У випадку, якщо два або більше учасники конкурсу отримають однакову кількість балів, комісія для визначення переможця конкурсу враховує додаткові критерії, до яких належать: досвід учасника конкурсу з оцінювання такого майна; кількість та якість виконаних учасником конкурсу договорів щодо оцінювання майна, укладених з орендодавцями.

Конкурс відбудеться у КЕВ м. Харків за адресою: м. Харків, вул. Пушкінська, 61, об 11.00 через 14 днів після опублікування цієї інформації.

Телефон для довідок: (057) 700-44-63.

***

Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі — Військовий інститут) згідно з вимогами Інструкції про порядок заміщення вакантних посад командування (керівного складу), наукових, науково-педагогічних (педагогічних) працівників у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів та науково-дослідних установах Збройних Сил України на конкурсній основі, затвердженої наказом Міністерства оборони України та Міністерства освіти і науки України від 27.01.2015 №37/51 оголошує конкурс на заміщення вакантних посад наукових та науково-педагогічних працівників Військового інституту.

1. Посади, які заміщуються особами офіцерського складу:

1.1. Управління:

науково-організаційне відділення:

начальник відділення, ШПК «майор», посадовий оклад 1390 — 1480 грн.

1.2. Військовий гуманітарно-лінгвістичний факультет:

Кафедра військової педагогіки та психології:

доцент, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1400 — 1500 грн.

Кафедра зарубіжної воєнної інформації:

професор, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1520 — 1640 грн; доцент, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1400 — 1500 грн.

1.3. Військовий факультет фінансів і права:

Кафедра фінансового забезпечення військ:

начальник кафедри, ШПК «полковник», посадовий оклад 1560 — 1720 грн; доцент, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1400 — 1500 грн; доцент, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1400 — 1500 грн; старший викладач, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1380 — 1460 грн; старший викладач, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1380 — 1460 грн; старший викладач, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1380 — 1460 грн; викладач, ШПК «майор «, посадовий оклад 1180 — 1250 грн.

Кафедра тактики та загальновійськової підготовки:

начальник кафедри, ШПК «полковник», посадовий оклад 1560 — 1720 грн; заступник начальника кафедри, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1513 — 1668 грн; доцент, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1400 — 1500 грн; доцент, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1400 — 1500 грн; доцент, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1400 — 1500 грн; старший викладач — начальник служби радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1380 — 1460 грн; старший викладач — начальник служби пожежної безпеки, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1380 — 1460 грн; старший викладач — начальник інженерної служби, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1380 — 1460 грн; викладач, ШПК «майор», посадовий оклад 1180 — 1250 грн.

Кафедра топогеодезичного забезпечення:

професор, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1520 — 1640 грн; доцент, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1400 — 1500 грн; старший викладач, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1380 — 1460 грн.

Кафедра правового забезпечення:

начальник кафедри, ШПК «полковник», посадовий оклад 1560 — 1720 грн; професор, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1520 — 1640 грн; доцент, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1400 — 1500 грн; старший викладач, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1380 — 1460 грн; викладач, ШПК «майор», посадовий оклад 1180 — 1250 грн.

Кафедра фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки та спорту:

начальник кафедри — начальник фізичної підготовки і спорту, ШПК «полковник», посадовий оклад 1560 — 1720 грн; старший викладач, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1380 — 1460 грн; старший викладач, ШПК «підполковник», посадовий оклад 1380 — 1460 грн; викладач, ШПК «майор», посадовий оклад 1180 — 1250 грн; викладач, ШПК «майор», посадовий оклад 1180 — 1250 грн.

2. Посади, які заміщуються працівниками Збройних Сил України:

2.1. Військовий факультет фінансів і права:

Кафедра фінансового забезпечення військ:

професор кафедри, посадовий оклад 4960 грн.

Кафедра тактики та загальновійськової підготовки:

професор кафедри, посадовий оклад 4960 грн.

Кваліфікаційні вимоги до кандидатів:

На посаду начальника кафедри Військового інституту можуть призначатися особи, які мають, як правило, вчене звання (науковий ступінь), оперативно-тактичний рівень військової освіти, а також стаж науково-педагогічної (наукової) роботи не менше 5 років.

На посаду заступника начальника кафедри Військового інституту можуть призначатися особи, які мають, як правило, вчене звання (науковий ступінь), а також стаж науково-педагогічної (наукової) роботи не менше 5 років.

На посаду професора у Військовому інституті можуть призначатися особи, які, як правило, мають: учене звання професора або науковий ступінь доктора наук зі стажем науково-педагогічної (наукової) роботи не менше 3 років; учене звання доцента (старшого наукового співробітника) і науковий ступінь кандидата наук зі стажем науково-педагогічної (наукової) роботи не менше 5років; учене звання доцента (старшого наукового співробітника) без наукового ступеня зі стажем науково-педагогічної (наукової) роботи не менше 10 років.

На посаду доцента у Військовому інституті можуть призначатися, як правило, особи: які мають учене звання доцента (старшого наукового співробітника) або науковий ступінь, досвід науково-педагогічної (наукової) роботи; старші викладачі та викладачі без наукових ступенів і вчених звань, які мають не менше 10 років стажу науково-педагогічної (наукової) роботи, проводять навчальні заняття і мають видані навчально-методичні посібники та наукові праці; висококваліфіковані фахівці з військ, органів військового управління, органів державної влади та місцевого самоврядування або військових навчальних закладів (установ, організацій), які мають вищу освіту за освітнім рівнем магістра і здійснюють педагогічну, науково-педагогічну (наукову) діяльність.

На посаду старшого викладача у Військовому інституті можуть призначатися, як правило, особи: які мають вчене звання доцента (старшого наукового співробітника) або науковий ступінь кандидата наук; викладачі без наукових ступенів і вчених звань, які мають не менше 5 років стажу науково-педагогічної (педагогічної, наукової) роботи, проводять навчальні заняття і мають видані навчально-методичні посібники; висококваліфіковані фахівці з військ, органів військового управління, органів державної влади та місцевого самоврядування, військових навчальних закладів (установ, організацій), які мають вищу освіту за освітнім рівнем магістра і здійснюють педагогічну, науково-педагогічну (наукову) діяльність.

На посаду викладача у Військовому інституті можуть призначатися випускники ад'юнктури (аспірантури), а також особи, які мають вищу освіту за освітнім рівнем магістра.

Посада начальника науково-організаційного відділення заміщується, як правило, особами, які мають науковий ступінь доктора (кандидата) наук, вчене звання професора (старшого наукового співробітника, доцента) та досвід організації науково-дослідної роботи.

Перевага надається особам, які мають статус учасника бойових дій.

Для участі в конкурсі подаються такі документи:

для офіцерів:

рапорт за командою; автобіографія; копії документів про освіту та кваліфікацію; службова характеристика; службова картка; медична книжка; довідка про проходження військової служби; копії документів про науковий ступінь, учене звання — за наявності; список наукових праць (винаходів) — за наявності; копія посвідчення учасника бойових дій — за наявності.

для працівників:

заява; автобіографія; копії документів про освіту та кваліфікацію; характеристика з місця роботи (у разі, якщо особа на момент подачі документів перебуває у трудових відносинах); копія паспорта; копія трудової книжки; копії документів про науковий ступінь, учене звання — за наявності; список наукових праць (винаходів) — за наявності; копія посвідчення учасника бойових дій — за наявності.

Останній день прийому документів кандидатів для участі в конкурсі на заміщення вакантних посад наукових та науково-педагогічних працівників Військового інституту — 21.10.2016.

Документи подавати за адресою: 03680, м. Київ, вул. Ломоносова, буд. 81.

***

На виконання доручення заступника Міністра оборони України — керівника апарату від 16.09.2016 № 17797/з/2 Міністерство оборони України оголошує конкурс на заміщення вакантних посад керівників державних підприємств, що належать до сфери управління Міністерства оборони України та функціональне управління якими покладено на Головне управління майна та ресурсів.

Концерн «Техвоєнсервіс»

Юридична адреса: Україна, 03168, м. Київ, Повітрофлотський проспект, 6.

Місцезнаходження: Україна, 04119, м. Київ, вул. Дегтярівська, 13/24.

Телефони: (044) 483-67-66, (044) 483-05-62-ф.

Основні напрямки діяльності: технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів, торгівля автотранспортними засобами, дослідження й експериментальні розробки в галузі природничих і технічних наук, ремонт та технічне обслуговування машин і устаткування.

Державне підприємство «Івано-Франківський військовий ліспромкомбінат»

Юридична та фактична адреса: 76014, м. Івано-Франківськ, вул. Л. Ребета, 6.

Телефон: (03422) 3-25-02-ф.

Основні напрямки діяльності: лісове господарство та пов'язані з ним послуги; лісництво та лісозаготівлі, одержання продукції лісового господарства, надання послуг у лісовому господарстві, виробництво дерев'яної тари, столярні та теслярські роботи, виробництво інших виробів з дерева.

Державне підприємство Міністерства оборони України «Харківське управління начальника робіт»

Юридична та фактична адреса: 61064, м. Харків, вул. Цементна, 2.

Основні напрямки діяльності: капітальне будівництво, здійснення капітального і поточного ремонту казармено-житлового фонду та комунальних споруд.

Державне підприємство Міністерства оборони України «Київське управління начальника робіт»

Юридична адреса: 03049, м. Київ, вул. Курська, 13-а.

Місцезнаходження: м. Київ, Аеродромна, 11.

Телефон: (044) 242-03-59 ф.

Основні напрямки діяльності: капітальне будівництво, здійснення капітального і поточного ремонту казармено-житлового фонду та комунальних споруд.

Перелік документів, які надаються комісії разом із заявою на ім'я голови постійно діючої комісії з проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що належать до сфери управління Міністерства оборони України:

2 фотокартки 3х4 см; автобіографія, написана власноруч, резюме; конкурсна пропозиція;

належним чином завірені: копія документа, що посвідчує особу, копія картки фізичної особи — платника податків, копія військового квитка (для військовозобов'язаних), копія трудової книжки, копії посвідчень про нагородження державними нагородами, копії посвідчень про присвоєння почесних звань, копія документа про повну вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання, підвищення кваліфікації; згода на обробку персональних даних; заповнений аркуш обліку кадрів (особова картка працівника ф. № П-2); довідка про стан здоров'я Ф 133/о; довідка про відсутність судимості; інформація про досвід успішної роботи з управління підприємством; рекомендації та інші документи на розсуд претендента.

Кваліфікаційні вимоги до претендентів

Повна вища освіта відповідного напряму підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня — не менше 5 років.

Вимоги до конкурсної пропозиції

Відповідно до пункту 18 постанови Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2008 р. № 777 «Про проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки».

Термін подання документів до конкурсної комісії — протягом 30 календарних днів від дня опублікування оголошення.

Документи подаються на адресу: 03168, м. Київ-168, Повітрофлотський проспект, 6. Департамент кадрової політики Міністерства оборони України, електронна адреса: dkp2016@ukr.net.

Місце проведення конкурсного відбору — приміщення № 223 Головного управління майна та ресурсів за адресою: м. Київ, вул. Перемоги, 55/2.

Проведення конкурсного відбору — до 14.12.2016, дата оголошення результатів конкурсного відбору — до 16.12.2016.

За довідками слід звертатися за телефонами:

у Департаменті кадрової політики Міністерства оборони України — (044) 454-43-97;

у Головному управління майна та ресурсів — (044) 454-74-36.

Інформацію, що стосується фінансово-економічного стану підприємств — баланс (форма №1), звіт про фінансові результати (форма № 2), звіт про рух коштів (форма № 3), звіт про власний капітал (форма № 4), примітки до річної фінансової звітності (форма № 5) — надано на WEB-сторінці інтернет-порталу Міністерства оборони України у розділі «Кадрова політика, відбір керівників ДП МОУ, оголошення».

***

Оголошення про проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад керівників держпідприємств, що належать до сфери управління МОУ та функціональне управління якими покладено на Головне управління майна та ресурсів МОУ

Відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2008 № 777 Міністерство оборони України оголошує конкурсний відбір на посади керівників державних підприємств.

Концерн «Військекссетменеджмент»

Юридична адреса: Україна, 03168, м. Київ, Повітрофлотський проспект, 6.

Місцезнаходження: Україна, 04119, м. Київ, вул. Дегтярівська, 13/24.

Телефон: (044) 483-46-91-ф.

Основні напрями діяльності Державного господарського об'єднання: управління та організація роботи підпорядкованих учасників концерну, до складу якого входять підприємства будівельної, лісової галузей.

Державне підприємство Міністерства оборони України «Одеський завод будівельних матеріалів»

Юридична адреса: Україна, 65039, м. Одеса, 4-й Басейний провулок, 7.

Телефони: (048) 796-28-42.

Основні напрями діяльності: виробництво залізобетонних конструкцій, виробів та матеріалів для будівництва.

Державне підприємство Міністерства оборони України «Південьвійськбуд»

Юридична адреса: 65058, м. Одеса, вул. Армійська, 18А.

Телефони: (048) 734-22-28, (048) 734-22-28, (097) 305-42-89.

Основні напрями діяльності: ремонт та будівництво житлового і казарменого фонду Міністерства оборони України.

Перелік документів, які надаються комісії разом із заявою на ім'я голови постійно діючої комісії з проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що належать до сфери управління Міністерства оборони України:

2 фотокартки 3х4 см; автобіографія, написана власноруч, резюме; конкурсна пропозиція;

належним чином завірені: копія документа, що посвідчує особу, копія картки фізичної особи — платника податків, копія військового квитка (для військовозобов'язаних), копія трудової книжки, копії посвідчень про нагородження державними нагородами, копії посвідчень про присвоєння почесних звань, копія документа про повну вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання, підвищення кваліфікації; згода на обробку персональних даних; заповнений аркуш обліку кадрів (особова картка працівника ф. № П-2); довідка про стан здоров'я Ф 133/о; довідка про відсутність судимості; інформація про досвід успішної роботи з управління підприємством; рекомендації та інші документи на розсуд претендента.

Кваліфікаційні вимоги до претендентів

Повна вища освіта відповідного напряму підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня — не менше 5 років.

Вимоги до конкурсної пропозиції

Відповідно до пункту 18 постанови Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2008 р. № 777 «Про проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки».

Термін подання документів до конкурсної комісії — протягом 30 календарних днів від дня опублікування оголошення.

Документи подаються на адресу: 03168, м. Київ-168, Повітрофлотський проспект, 6. Департамент кадрової політики Міністерства оборони України, електронна адреса: dkp2016@ukr.net.

Місце проведення конкурсного відбору — приміщення № 223 Головного управління майна та ресурсів за адресою: м. Київ, вул. Перемоги, 55/2.

Дата проведення конкурсного відбору — до 11.11.2016 р., дата оголошення результатів конкурсного відбору — протягом трьох днів після його завершення.

За довідками слід звертатися за телефонами:

у Департаменті кадрової політики Міністерства оборони України — (044) 454-43-97;

з питань фінансово-економічного стану підприємства: у Головному управлінні майна та ресурсів Міністерства оборони України — (044) 454-74-36, (044) 454-74-28 (29).

Інформацію, що стосується фінансово-економічного стану підприємств — баланс (форма № 1), звіт про фінансові результати (форма № 2), звіт про рух коштів (форма № 3), звіт про власний капітал (форма № 4), примітки до річної фінансової звітності (форма № 5) — надано на WEB-сторінці інтернет-порталу Міністерства оборони України у розділі «Кадрова політика, відбір керівників ДП МОУ, оголошення».

«КВІТКА НА КАМЕНІ»

ТАК НАЗИВАЮТЬ МІСТО КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ, ДЕ ДІЄ НАЦІОНАЛЬНИЙ ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНИЙ ЗАПОВІДНИК «КАМ'ЯНЕЦЬ»

Свого часу за результатами загальнонаціональної акції країна визначила «7 історико-архітектурних чудес України», якими стали: Національний історико-архітектурний заповідник «Кам'янець», Києво-Печерська Лавра, Державний історико-архітектурний заповідник «Хотинська фортеця», Національний дендрологічний парк «Софіївка», Херсонес Таврійський, Софія Київська та Національний заповідник-острів «Хортиця».

«Народна армія» вирішила познайомити читачів із переможцями. І першим стане Національний історико-архітектурний заповідник «Кам'янець», розташований у місті Кам'янець-Подільському Хмельницької області.

Площа заповідника становить 121 гектар. Це передусім Старе місто, затиснене в петлі річки Смотрич, а також прилеглий каньйон Смотрича, Замковий міст, комплекс Старого і Нового замків.

Взагалі Кам'янець Подільський — це місто, що зберегло дух середньовіччя. Захоплює тут справді все — від ландшафту і містобудівної структури середньовічного міста до спілкування з місцевими мешканцями, які завжди допоможуть порадами, а якщо потрібно — навіть проведуть туристів до визначних місць.

Однією ж із найвідоміших частин Національного історико-архітектурного заповідника «Кам'янець» є Кам'янець-Подільська фортеця, яка складається зі Старої та Нової фортець. До її складу входять одинадцять башт, кожна з яких має свою назву й історію. Наприклад, найвища башта названа Папською, адже була збудована на кошти, надіслані Папою Римським Юлієм II. Ще її називають Кармелюковою, бо в ній тричі був ув'язнений український народний герой Устим Кармелюк. У Чорній (кутовій) вежі є криниця завглибшки 40 м і діаметром 5 м, видовбана у скелі. В її стінах збереглося величезне дерев'яне колесо з пристроєм для підняття води на поверхню. Криницю ще називають борговою ямою. Вважається, що якщо вдасться через грати закинути в неї монету, то вам пробачать усі борги, а грошей ставатиме дедалі більше. У кімнаті коменданта можна отримати офіційну грамоту про відвідини замку. А в підземеллі можна спробувати себе в ролі середньовічного воїна, пострілявши з лука.

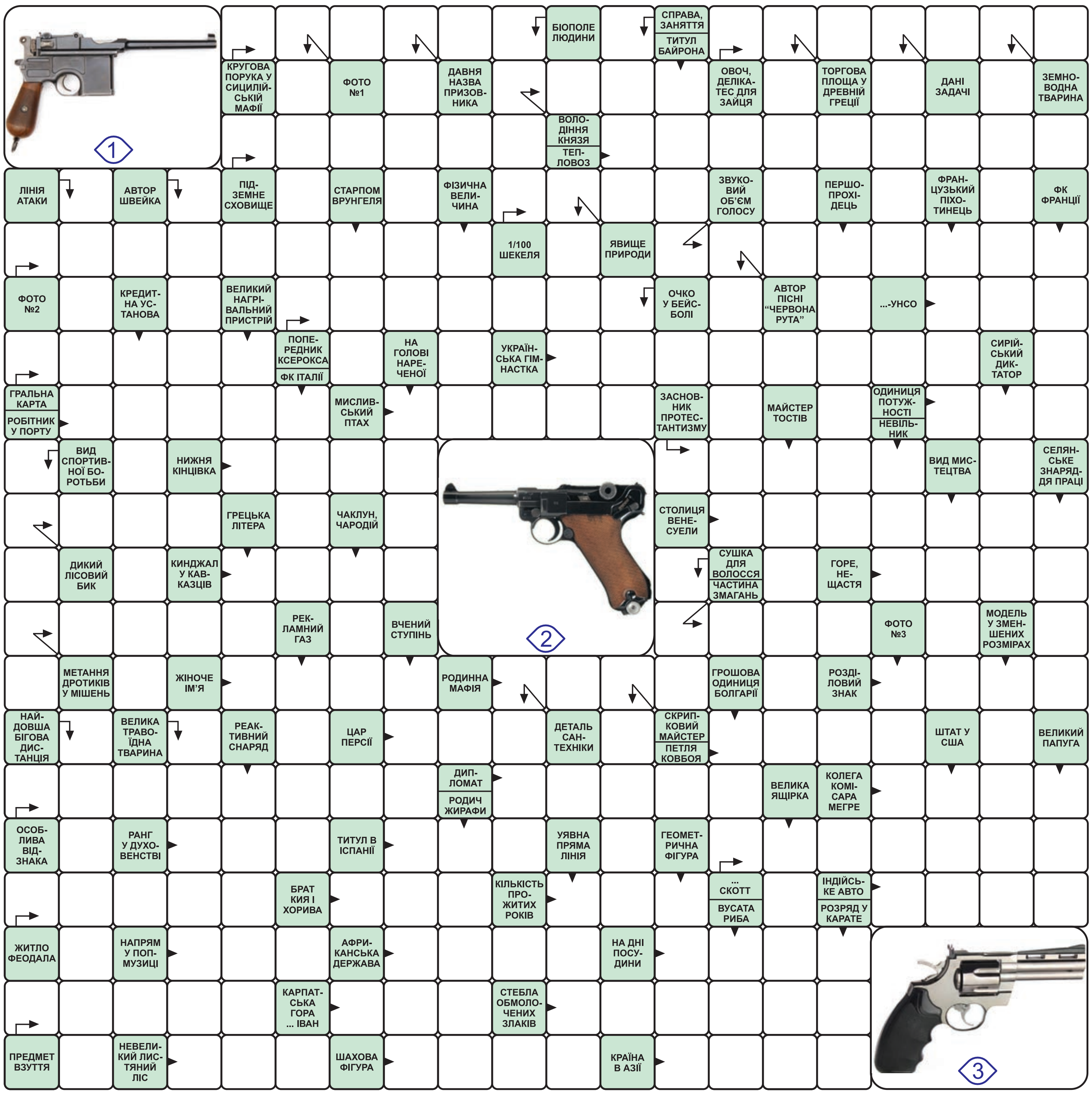
Також у підземеллях Замкового комплексу розміщено експозиції, що відтворюють сторінки історії. Приміром, у західному бастіоні реконструйовано панораму оборони замку 1672 року під час турецької навали. У східному бастіоні до вашої уваги експозиція, присвячена історії легкої металевої зброї на Поділлі, де можна вистрілити з арбалета, почуваючись середньовічним воїном. До нашого часу збереглася система ходів і казематів.

Національний історико-архітектурний заповідник «Кам'янець»

Кам'янець-Подільську фортецю можна відвідувати в будь-який час та будь-якої пори року. Особисто раджу побувати у фортеці вдень та ввечері. Адже саме після заходу сонця вмикається освітлення, і її башти сяють червоним кольором. Це справді неймовірна краса.

Підготувала Олена КРУГЛЄНЯ

Сканворд підготував Василь СОЛТИС, Тернопіль

ВИСЛОВИ ВІДОМИХ ЛЮДЕЙ

• *Ми любимо життя не тому, що звикли жити, а тому що звикли любити.*

Вільгельм Ніцше

• *Життя — це квітка, для якої кохання є медом.*

Віктор Гюго

• *Поки ти кохаєш, ти живий.*

Віталій Гиберт

• *Тільки кохання породжує життя.*

Ірвінг Стоун

• *Кохання наповнює життя змістом,.. а з появою сенсу життя обов'язково з'являється майбутнє.*

Серж Гудман

• *Наука навчила нас продовжувати життя. Тепер ми повинні навчитися робити це довге життя гідним.*

Хелен Хейєс

СМІЄМОСЬ, ОТЖЕ, НЕ ЗДАЄМОСЬ!

— Люба, діалог ще можливий, чи ти таки вже однозначно права?

***

Вбігає старший сержант на ВОП:

— Хто сказав моїй нареченій, що кожна стрічка на погоні означає дитину?!

***

Дружина чоловікові:

— Бачиш цю людину на фотографії?

— Так.

— О шостій вечора забереш її з дитячого садка!

***

Коли поруч з вами у п'яти осіб взуття таке, як у вас, — це не мода, це армія!

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні
ТОВ «Мега-Поліграф»
(вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).

Наклад 32953 Замовлення 49480

Ціна вроздріб – договірна

Головний редактор Роман ДРАПАК

Чергові по номеру — Геннадій КАРПЮК, Володимир КОРНІЯКА

Провідний літературний співробітник — Наталія ШАРОЙКО

Адреса редакції:
вул. Мельникова, 24, м. Київ, 04050

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: (044) 489-50-12

Рр — Реклама редакції (подається безкоштовно)

Р — Реклама платна

Листування з читачами
тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора.
При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114